

ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลพื้นฐาน ด้านการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดเลย ประจำปี 2565

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย

042-814871

paco_lei@opsmoac.go.th

www.opsmoac.co.th

คำนำ

เอกสารข้อมูลทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย ประจำปี ๒๕๖๕ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นภายใต้การบริหารจัดการศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเลยและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเลย และเผยแพร่แก่ผู้สนใจทั่วไป ซึ่งจะประกอบไปด้วย ๕ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดเลย

ส่วนที่ ๒ สภาพทางเศรษฐกิจ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของจังหวัดเลย

ส่วนที่ ๔ องค์กรขับเคลื่อนด้านการเกษตรในจังหวัดเลย

ส่วนที่ ๕ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘

คณะผู้จัดทำ ขอขอบคุณทุกหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ในการให้การสนับสนุนการจัดทำข้อมูลทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย ประจำปี ๒๕๖๕ ฉบับนี้ไว้ ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารข้อมูลฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานราชการและอื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้ หากมีข้อมูลขาดตกบกพร่องหรือไม่สมบูรณ์ประการใด คณะผู้จัดทำต้องขอภัยไว้ ณ ที่นี้ และจะนำไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาในโอกาสต่อไป

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย
กันยายน ๒๕๖๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ฉ
1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดเลย	
1.1 ประวัติจังหวัดเลย	2
1.2 ที่ตั้งของจังหวัดเลย	5
1.3 ลักษณะภูมิประเทศ	5
1.4 ลักษณะภูมิอากาศ	5
1.5 พื้นที่ของจังหวัดเลย	9
1.6 การปกครองและประชากร	9
1.7 แหล่งน้ำที่สำคัญ	10
1.8 ข้อมูลด้านชลประทาน	10
1.9 ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติ	17
1.10 การจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	18
1.11 ข้อมูลด้านการคมนาคมขนส่ง	21
1.12 ข้อมูลด้านกักกันของจังหวัดเลย	23
2 สภาพทางเศรษฐกิจ	
2.1 สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป	25
2.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเลย (GPP)	26
2.3 การประกอบอาชีพ	27
2.3.1 ด้านเกษตรกรรม	27
2.3.2 ด้านการเลี้ยงสัตว์	27
2.3.3 ด้านประมง	27
2.3.4 ด้านการทำป่าไม้	28
2.3.5 ด้านอุตสาหกรรม	28
2.3.6 ด้านพาณิชยกรรม	30
2.3.7 ด้านการบริการ	31
2.3.8 ด้านการค้าชายแดน	32
2.3.9 ด้านการท่องเที่ยว	32
3 ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย	
3.1 ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย	35
3.1.1 เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร	35
3.1.2 การปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	37
3.1.3 การทำประมงจังหวัดเลย	44

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
3.1.4 การปลูสุสัตว์จังหวัดเลย	47
3.2 ภัยพิบัติด้านการเกษตร	49
3.3 ปัญหาทางด้านการเกษตร	50
3.4 การช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน	52
3.5 ข้อมูลสถาบันเกษตรกร	52
4 องค์กรขับเคลื่อนด้านการเกษตรในจังหวัดเลย	
4.1 สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเลย	58
4.2 สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรสาขาจังหวัดเลย	67
4.3 ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน จังหวัดเลย	67
5 ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย ปี 2566-2570	
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย ปี 2566 – 2570 ฉบับทบทวน ปี 2568	70

สารบัญตาราง

เรื่อง		หน้า
ตารางที่ 1.1	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันที่ฝนตกรายเดือนของจังหวัดเลย ตั้งแต่ ปี 261-2565	5
ตารางที่ 1.2	แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยและความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ปี 2561-2565	7
ตารางที่ 1.3	แสดงลักษณะการแบ่งหน่วยการปกครองจังหวัดเลย และจำนวนประชากร	9
ตารางที่ 1.4	แสดงประเภทของแหล่งน้ำ ปี 2566	11
ตารางที่ 1.5	แสดงข้อมูลลุ่มน้ำและพื้นที่การเกษตรในเขตจังหวัดเลย	11
ตารางที่ 1.6	แสดงความต้องการใช้น้ำในปัจจุบัน	12
ตารางที่ 1.7	แสดงอัตราความต้องการน้ำชลประทาน (เฉพาะที่ใช้เสริมน้ำฝน)	12
ตารางที่ 1.8	แสดงการใช้พื้นที่การเกษตรกรรมจังหวัดเลย	13
ตารางที่ 1.9	แสดงการใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรมจังหวัดเลย	14
ตารางที่ 1.10	แสดงความต้องการใช้น้ำด้านการอุปโภค-บริโภค	15
ตารางที่ 1.11	แสดงความต้องการใช้น้ำด้านอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว	15
ตารางที่ 1.12	แสดงการรักษาระบบนิเวศวิทยา	16
ตารางที่ 1.13	แสดงผลการขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ปี 2548-2566 แยกรายอำเภอ	17
ตารางที่ 1.14	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบสภาพป่าและพื้นที่จังหวัดเลย	17
ตารางที่ 1.15	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่จังหวัดเลย	18
ตารางที่ 1.16	แสดงผลการดำเนินงานจัดที่ดิน พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเลย	18
ตารางที่ 1.17	แสดงเส้นทางเดินรถ	22
ตารางที่ 2.1	แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. 2558-2563p จังหวัดเลย	26
ตารางที่ 2.2	แสดงประเภทอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด 5 อันดับแรก	28
ตารางที่ 3.1	แสดงเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ปี 2565	35
ตารางที่ 3.2	แสดงการใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic)	36
ตารางที่ 3.3	แสดงพื้นที่เพาะปลูกพืชทางการเกษตร แยกรายอำเภอของจังหวัดเลย ปี 2565	36
ตารางที่ 3.4	แสดงมูลค่าผลิตรวมพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลย ปี 2565	39
ตารางที่ 3.5	แสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลย ปี 2565	40
ตารางที่ 3.6	แสดงพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีและข้าวไร่แยกรายอำเภอ ของจังหวัดเลย ปี 2565	42
ตารางที่ 3.7	แสดงพื้นที่เพาะปลูกไม้ดอกแยกรายอำเภอ ของจังหวัดเลย ปี 2565	43
ตารางที่ 3.8	แสดงพื้นที่เพาะปลูกไม้ประดับแยกรายอำเภอ ของจังหวัดเลย ปี 2565	43
ตารางที่ 3.9	แสดงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และจำนวนบ่อการทำประมงน้ำจืดจังหวัดเลย	44
ตารางที่ 3.10	แสดงปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากการทำประมงน้ำจืดจังหวัดเลย	45
ตารางที่ 3.11	แสดงปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากธรรมชาติ จากครัวเรือนตัวอย่าง	45
ตารางที่ 3.12	แสดงจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และปศุสัตว์ ระดับอำเภอ	48
ตารางที่ 3.13	แสดงมูลค่าด้านการปศุสัตว์จังหวัดเลย	49

สารบัญตาราง (ต่อ)

เรื่อง		หน้า
ตารางที่ 3.14	แสดงข้อมูลสถาบันเกษตรกร ปี 2565	52
ตารางที่ 3.15	แสดงจำนวนสหกรณ์ในจังหวัดเลย ประจำปี 2566	54
ตารางที่ 3.16	แสดงจำนวนกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเลย ประจำปี 2566	54
ตารางที่ 3.17	แสดงอุปกรณ์การตลาดและศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์องค์กรหลัก ระดับอำเภอ	55

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ 1.1 แสดงที่ตั้งและอาณาเขต	4
ภาพที่ 1.2 แสดงแผนภูมิข้อมูลปริมาณน้ำฝน (มม.) รายเดือนของจังหวัดเลยตั้งแต่ ปี 2561-2565	6
ภาพที่ 1.3 แสดงแผนภูมิข้อมูลจำนวนวันที่ฝนตกรายเดือนของจังหวัดเลย ตั้งแต่ ปี 2561-2565	6
ภาพที่ 1.4 แสดงแผนภูมิข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย (องศาเซลเซียส) ปี 2561-2565	7
ภาพที่ 1.5 แสดงแผนภูมิข้อมูลความชื้นสัมพัทธ์อากาศเฉลี่ย (เปอร์เซ็นต์) ปี 2561-2565	8
ภาพที่ 2.1 แสดงช่องทางการจำหน่ายสินค้า OTOP ผ่านระบบ ONLINE	31
ภาพที่ 3.1 แสดงแผนภูมิเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ปี 2565	35
ภาพที่ 3.2 แสดงกราฟมูลค่าผลผลิตรวมพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลย ปี 2565	40
ภาพที่ 4.1 แสดงข้อมูลการรับขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเลย	63

ส่วนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดเลย

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดเลย

1.1 ประวัติจังหวัดเลย

ดินแดนซึ่งเป็นที่ตั้งของจังหวัดเลย มีหลักฐานและประวัติความเป็นมาว่าก่อตั้งโดยชนเผ่าไทยที่สืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษที่สถาปนาอาณาจักรโยนก โดยพ่อขุนบางกลางหาวและพ่อขุนผาเมือง ได้อพยพผู้คนจากอาณาจักรโยนกที่ล่มสลายแล้ว ผ่านดินแดนล้านช้าง ข้ามลำน้ำเหืองขึ้นไปทางฝั่งขวาของลำน้ำหมัน จนถึงบริเวณที่ราบ พ่อขุนผาเมืองได้ตั้งบ้านด่านขวา ส่วนพ่อขุนบางกลางหาวได้แบ่งไพร่พลข้ามลำน้ำหมันไปทางฝั่งซ้าย สร้างบ้านด่านซ้าย จากนั้นได้อพยพขึ้นไปตามลำน้ำและได้สร้างบ้านหนองคูขึ้น พร้อมกับนำชื่อหมู่บ้านด่านซ้ายมาขนานนามหมู่บ้านหนองคูใหม่เป็นเมืองด่านซ้าย และอพยพไปอยู่ที่บางยางในที่สุด ต่อมา มีชาวโยนกกลุ่มหนึ่งได้อพยพมาตั้งบ้านเรือนระหว่างชายแดนตอนใต้ของอาณาจักรล้านช้างอยู่ระยะหนึ่ง ก่อนที่จะอพยพหนีภัยสงครามข้ามลำน้ำเหือง มาตั้งเมืองเซ็ลขึ้นจากหลักฐานสมุดข่อยที่มีการค้นพบเมืองเซ็ลอยู่ด้วยความสงบร่มเย็นมาจนกระทั่งถึงสมัยเจ้าเมืองคนที่ 5 เกิดเหตุภิกขภัยขึ้นจึงได้พาผู้คนอพยพไปตามลำแม่น้ำเซ็ล และได้ตั้งบ้านเรือนขึ้นขนานนามว่า "ห้วยหมาน"

วันจัดตั้งเมือง

ในปี พ.ศ. 2396 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงพิจารณาเห็นว่าหมู่บ้านแฮ่ ซึ่งตั้งอยู่ริมห้วยน้ำหมานและอยู่ใกล้กับแม่น้ำเลย มีประชากรเพิ่มมากขึ้น สมควรจะได้ตั้งเป็นเมืองเพื่อประโยชน์ในการปกครองอย่างใกล้ชิด จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งเป็นเมือง เรียกชื่อตามนามของแม่น้ำเลยว่า "เมืองเลย" ต่อมาในปี พ.ศ. 2440 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองพื้นที่ ร.ศ.116 แบ่งการปกครองเมืองเลยออกเป็น 4 อำเภอ อำเภอที่ตั้งเมืองคือ อำเภอกุดป่อง ในปี พ.ศ. 2442-2449 ได้เปลี่ยนที่ตั้งเมืองเลยเป็นบริเวณลำน้ำเหือง และในปี 2450 ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2450 ยกเลิกบริเวณ ลำน้ำเหืองให้คงเหลือไว้เฉพาะเมืองเลย โดยให้เปลี่ยนชื่อ อำเภอ กุดป่อง เป็น อำเภอเมืองเลย จนถึงปัจจุบัน

ตราประจำจังหวัด

มีลักษณะวงกลม มีรูป “พระธาตุศรีสองรัก” สีขาวอยู่ตรงกลาง

ต้นไม้ประจำจังหวัด

ต้นสนสามใบ (Pinus Kesiya) เป็นพันธุ์ไม้มงคลพระราชทานที่ได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เมื่อ ปี พ.ศ. 2538

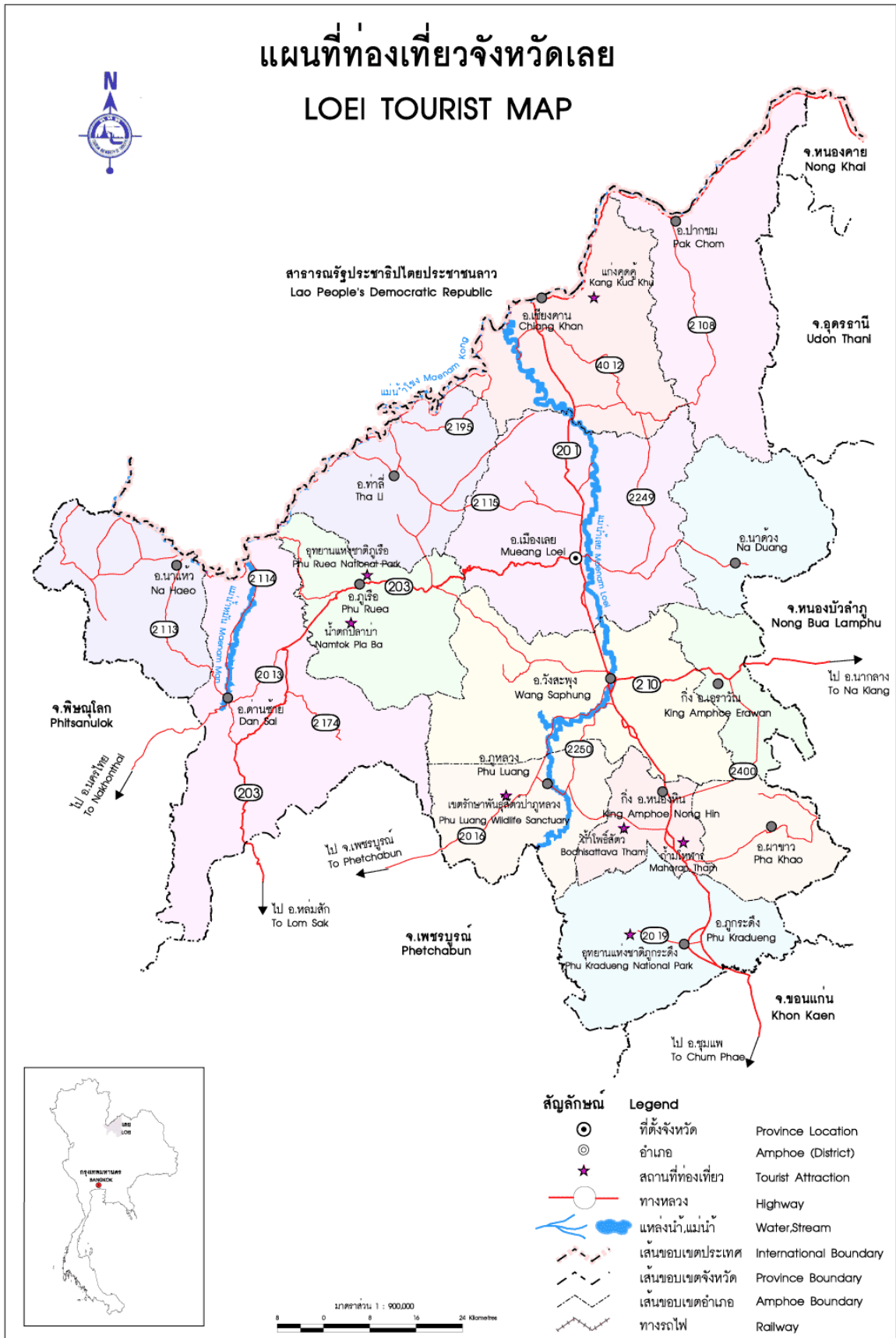
ธงประจำจังหวัด

เป็นธงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า **พื้นสีฟ้า** มีดวงตรารูปพระธาตุศรีสองรักอยู่ตรงกลาง

คำขวัญประจำจังหวัด

“เมืองแห่งทะเลภูเขา สุดหนาวในสยาม ดอกไม้งามสามฤดู
ถิ่นที่อยู่อริยสงฆ์ มั่นคงความสะอาด”

ภาพที่ 1.1 แสดงที่ตั้งและอาณาเขต

1.2 ที่ตั้งของจังหวัดเลย

จังหวัดเลย ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ระหว่างละติจูดที่ 16 องศา 45 ลิปดาเหนือ ถึง 18 องศา 10 ลิปดาเหนือ เส้นลองจิจูดที่ 100 องศา 50 ลิปดาตะวันออก ถึง 102 องศา 10 ลิปดาตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ 11,424.612 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,140,382 ไร่ ห่างจาก กรุงเทพมหานคร ประมาณ 520 กิโลเมตร (เส้นทางกรุงเทพฯ - ชัยภูมิ - เลย) มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ เขื่อนเขาเพชรบูรณ์ อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ อำเภอนครไทย อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี อำเภอศรีบุญเรือง อำเภอสุวรรณคูหา อำเภอนากลาง และอำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ อำเภอภูพาน อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดเลย ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบสูงโคราชที่เรียกว่า “แอ่งสกลนคร” ภูมิประเทศส่วนใหญ่ เป็นเทือกเขาในแนวทิศเหนือใต้โดยมีที่ราบลุ่มระหว่างหุบเขาขนาดไม่ใหญ่มากนัก สลับอยู่แนวเทือกเขา เหล่านั้น หินที่พบในบริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นหินมีอายุมาก

1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดเลยอยู่ใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงเดือน มิถุนายน – ตุลาคมจะมีลมมรสุมหรือแนวปะทะไซรอน (Inter Tropical convergence Zone : ITCZ) พาดผ่านทำให้มีฝนตกติดต่อกันหลายวัน และบางครั้งจะมีพายุหมุนเขตร้อน (Tropical Cycloen) เคลื่อนเข้ามาผ่านเป็นครั้งคราวซึ่งจะมีฝนตกหนัก ปริมาณฝน 5 ปี (พ.ศ.2561- พ.ศ.2565) ฝนตกมากที่สุดใน พ.ศ. 2565 วัดปริมาณได้ 1,630.60 มม. จำนวนวันที่ฝนตก 132 วัน และฝนตกน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2562 วัดปริมาณได้ 625.9 มม. จำนวนวันที่ฝนตก 95 วัน

ช่วง 5 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2561- พ.ศ.2565) อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดวัดได้ 31.53 องศาเซลเซียส ในเดือนพฤษภาคม 2562 และอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดวัดได้ 21.1 องศาเซลเซียส ในเดือนกุมภาพันธ์ 2565

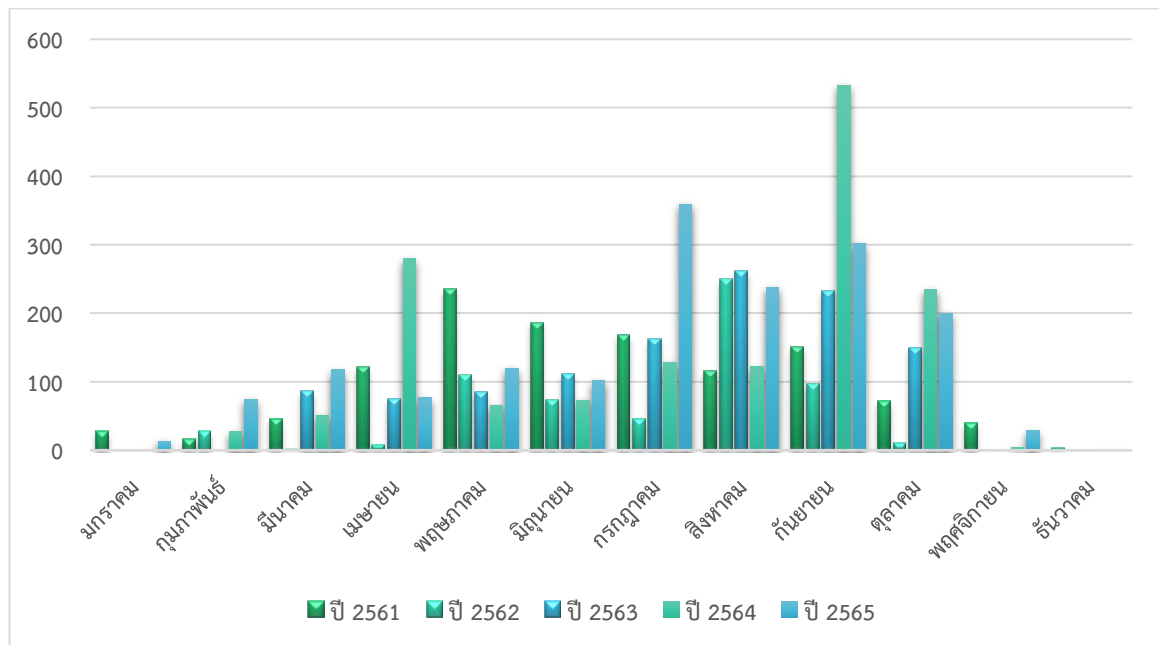
ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาเลย

ตารางที่ 1.1 แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันที่ฝนตกรายเดือนของจังหวัดเลย ตั้งแต่ ปี 2561-2565

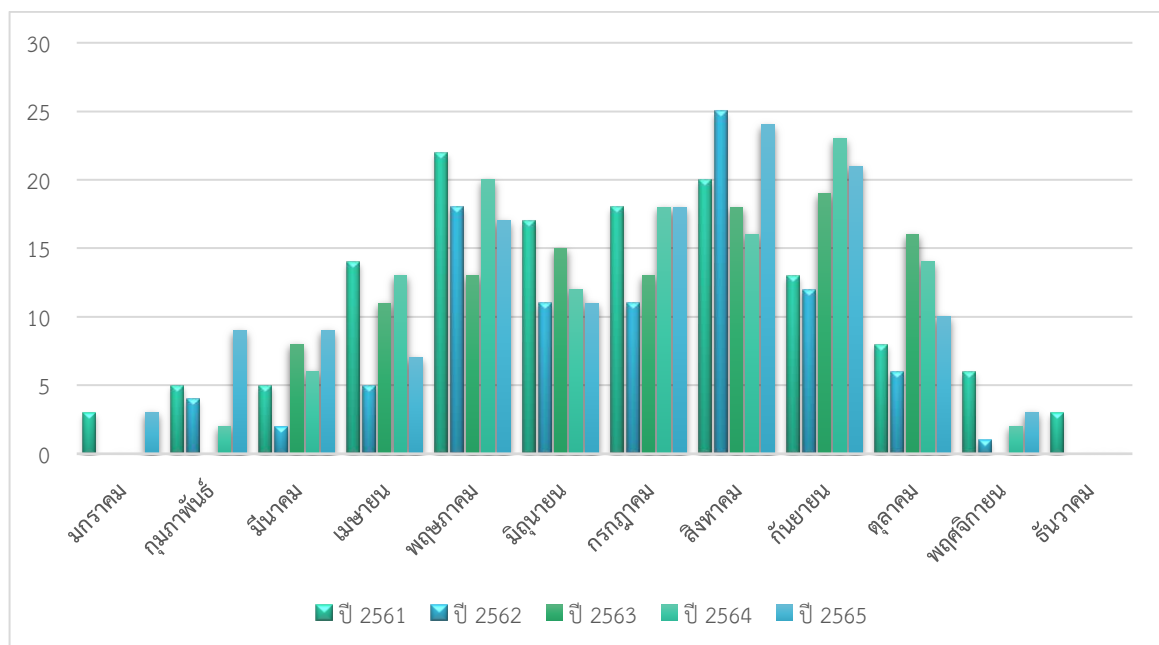
เดือน	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565	
	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ตก (วัน)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ตก (วัน)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ตก (วัน)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ตก (วัน)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ตก (วัน)
มกราคม	27.7	3	0.0	0	0.0	0	0.00	0	13.4	3
กุมภาพันธ์	16.6	5	27.5	4	0.0	0	27.60	2	74.4	9
มีนาคม	46.3	5	1.9	2	86.2	8	50.40	6	117.7	9
เมษายน	121.6	14	8.7	5	75.5	11	279.50	13	76.5	7
พฤษภาคม	235.7	22	109.9	18	85.1	13	65.20	20	120.0	17
มิถุนายน	187.1	17	74.1	11	111.3	15	72.60	12	101.6	11
กรกฎาคม	168.5	18	45.9	11	162.7	13	128.40	18	359.2	18

เดือน	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565	
	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ตก (วัน)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ตก (วัน)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ตก (วัน)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ตก (วัน)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ตก (วัน)
สิงหาคม	115.9	20	249.5	25	262.1	18	121.60	16	237.9	24
กันยายน	151.6	13	97.3	12	232.8	19	532.60	23	301.8	21
ตุลาคม	71.6	8	10.9	6	150.1	16	234.70	14	200.2	10
พฤศจิกายน	40.1	6	0.2	1	0.0	0	4.20	2	28.2	3
ธันวาคม	4	3	4.0	3	0.0	0	0.00	0	0.0	0
รวมทั้งปี	1,186.7	134	625.9	95	1,165.8	113	1,516.80	126	1,630.60	132

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาเลย

ภาพที่ 1.2 แสดงแผนภูมิข้อมูลปริมาณน้ำฝน (มม.) รายเดือนของจังหวัดเลยตั้งแต่ ปี 2561-2565

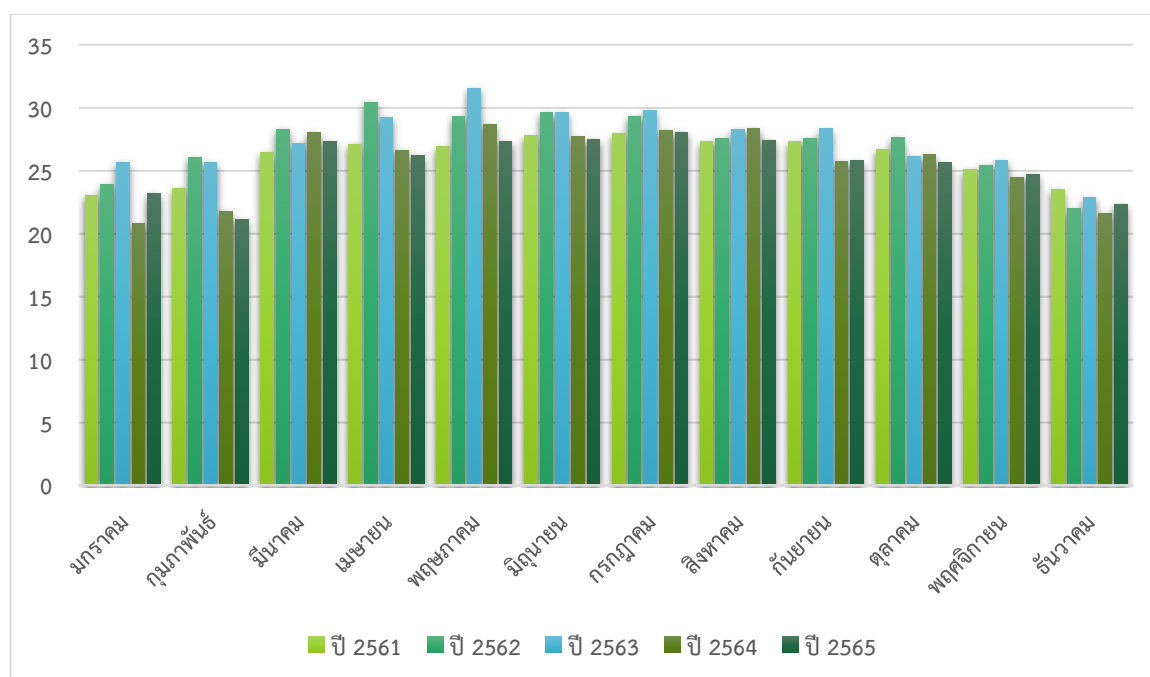
ภาพที่ 1.3 แสดงแผนภูมิข้อมูลจำนวนวันที่ฝนตกรายเดือนของจังหวัดเลย ตั้งแต่ ปี 2561-2565

ตารางที่ 1.2 แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยและความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ปี 2561-2565

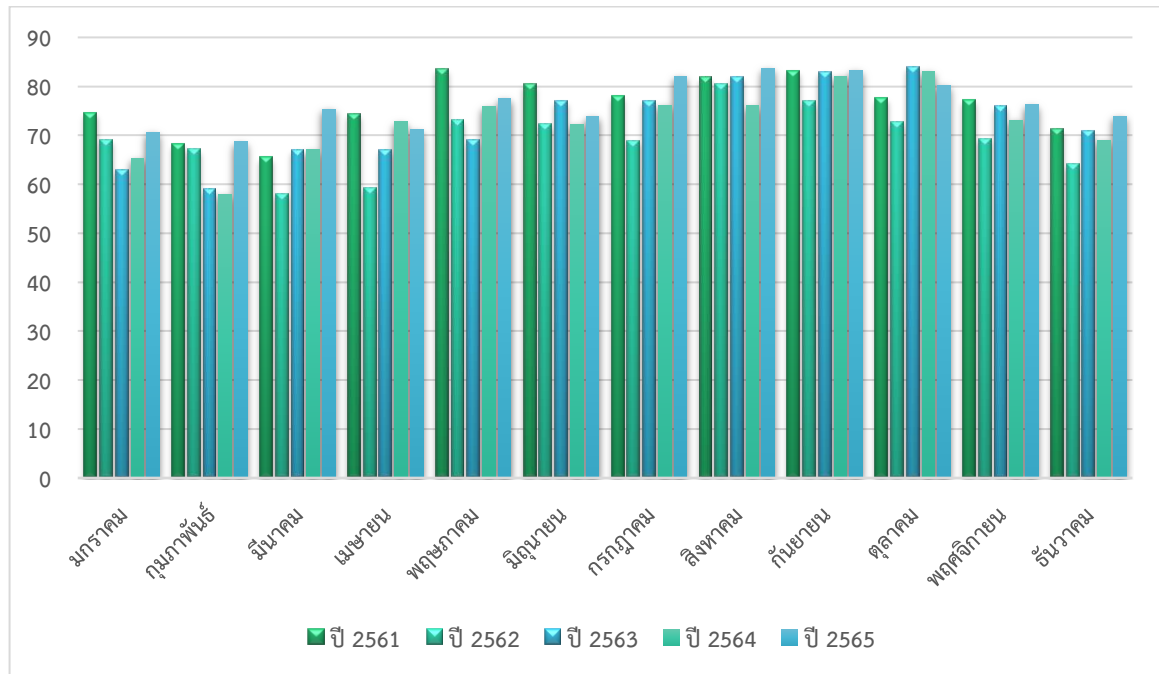
เดือน ปี พ.ศ.	อุณหภูมิเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)					ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (เปอร์เซ็นต์)				
	2561	2562	2563	2564	2565	2561	2562	2563	2564	2565
มกราคม	23.06	23.88	25.64	20.77	23.17	74.64	69.11	63	65.35	70.6
กุมภาพันธ์	23.59	26.03	25.68	21.75	21.1	68.25	67.10	59	57.95	68.72
มีนาคม	26.47	28.28	27.18	28.05	27.31	65.47	58.10	67	67.01	75.35
เมษายน	27.08	30.45	29.26	26.61	26.2	74.36	59.25	67	72.75	71.11
พฤษภาคม	26.89	29.27	31.53	28.65	27.31	83.50	73.24	69	75.81	77.46
มิถุนายน	27.82	29.60	29.65	27.69	27.44	80.56	72.39	77	72.15	73.76
กรกฎาคม	27.95	29.27	29.77	28.19	28.03	78.08	68.89	77	76.08	81.96
สิงหาคม	27.33	27.54	28.26	28.33	27.43	81.84	80.39	82	76.01	83.55
กันยายน	27.32	27.59	28.31	25.74	25.79	83.14	76.90	83	82.12	83.27
ตุลาคม	26.69	27.63	26.11	26.30	25.61	77.74	72.71	84	83.12	80.23
พฤศจิกายน	25.08	25.40	25.83	24.48	24.72	77.20	69.30	76	73.07	76.22
ธันวาคม	23.53	21.97	22.90	21.58	22.32	71.26	64.06	71	69.01	73.93

N/A = Not Available

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดเลย

ภาพที่ 1.4 แสดงแผนภูมิข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย (องศาเซลเซียส) ปี 2561-2565

ภาพที่ 1.5 แสดงแผนภูมิข้อมูลความชื้นสัมพัทธ์อากาศเฉลี่ย (เปอร์เซ็นต์) ปี 2561-2565

ข้อมูลภูมิอากาศปี 2565

1. ปริมาณฝนรวมทั้งปี 1,631 มม. จำนวนวันที่ฝนตก 132 วัน
2. อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 38.6 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน 2565 อุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ 9.2 องศาเซลเซียส ในเดือนธันวาคม 2565 และอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี 25.5 องศาเซลเซียส

1.5 พื้นที่ของจังหวัดเลย

มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 11,424.612 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,140,382 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 6.77 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.6 การปกครองและประชากร

จังหวัดเลย แบ่งการปกครองออกเป็น 14 อำเภอ จำนวน 90 ตำบล 918 หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 27 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 71 แห่ง จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 230,763 ครัวเรือน จำนวนประชากร 638,732 คน แบ่งออกเป็นชาย 319,949 คน และหญิง 318,783 คน

แบ่งการปกครองเป็น 14 อำเภอ ได้แก่

1. อำเภอเมืองเลย		
2. อำเภอวังสะพุง	ห่างจากตัวจังหวัดเลย	22 กิโลเมตร
3. อำเภอนาดั้ง	ห่างจากตัวจังหวัดเลย	37 กิโลเมตร
4. อำเภอเอราวัณ	ห่างจากตัวจังหวัดเลย	42 กิโลเมตร
5. อำเภอท่าลี่	ห่างจากตัวจังหวัดเลย	46 กิโลเมตร
6. อำเภอหนองหิน	ห่างจากตัวจังหวัดเลย	47 กิโลเมตร
7. อำเภอเชียงคาน	ห่างจากตัวจังหวัดเลย	48 กิโลเมตร
8. อำเภอภูเรือ	ห่างจากตัวจังหวัดเลย	49 กิโลเมตร
9. อำเภอภูหลวง	ห่างจากตัวจังหวัดเลย	50 กิโลเมตร
10. อำเภอผาขาว	ห่างจากตัวจังหวัดเลย	63 กิโลเมตร
11. อำเภอภูกระดึง	ห่างจากตัวจังหวัดเลย	74 กิโลเมตร
12. อำเภอด่านซ้าย	ห่างจากตัวจังหวัดเลย	82 กิโลเมตร
13. อำเภอปากชม	ห่างจากตัวจังหวัดเลย	92 กิโลเมตร
14. อำเภอนาแห้ว	ห่างจากตัวจังหวัดเลย	117 กิโลเมตร

ตารางที่ 1.3 แสดงลักษณะการแบ่งหน่วยการปกครองจังหวัดเลย และจำนวนประชากร

ลำดับที่	อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ตั้งเมื่อ พ.ศ.	จำนวน					
				ตำบล	หมู่บ้าน	ทม./ทต.	อบต.	ประชากร	บ้าน (หลัง)
1	เมืองเลย	1,480.492	2440	14	135	6	9	123,560	52,472
2	วังสะพุง	1,166.350	2441	10	144	3	8	111,116	38,958
3	ท่าลี่	683.000	2432	6	41	1	5	27,932	22,553
4	เชียงคาน	867.000	2452	8	82	3	6	60,828	10,899
5	ด่านซ้าย	1,731.930	2450	10	99	2	9	51,693	18,211
6	ภูกระดึง	842.000	2506	4	54	1	4	34,526	11,569
7	ปากชม	956.500	2514	6	50	3	5	42,276	14,539
8	ภูเรือ	880.040	2517	6	47	2	5	22,587	8,926
9	นาแห้ว	627.500	2519	5	34	1	4	11,689	4,017
10	นาดั้ง	590.000	2520	4	41	2	3	26,432	9,095
11	ภูหลวง	594.800	2535	5	46	-	5	25,046	7,833

ลำดับ ที่	อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ตั้งเมื่อ พ.ศ.	จำนวน					
				ตำบล	หมู่บ้าน	ทม./ทต.	อบต.	ประชากร	บ้าน (หลัง)
12	ผาขาว	463.000	2536	5	64	2	3	42,055	11,991
13	เอราวัณ	240.000	2538	4	47	2	2	34,004	11,526
14	หนองหิน	302.000	2540	3	34	1	3	24,988	8,174
รวม		11,424,612		90	918	29	71	638,732	230,763

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดเลย, ข้อมูล ณ 28 มกราคม 2565

1.7 แหล่งน้ำที่สำคัญ

จังหวัดเลยมีแม่น้ำและแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่มีความสำคัญ 4 สาย คือ

แม่น้ำโขง เป็นแม่น้ำนานาชาติที่เกิดจากเทือกเขาสูงในประเทศทิเบตเป็นแนวเส้นกั้นพรมแดนระหว่างจังหวัดเลย และสปป.ลาว ตรงบริเวณอำเภอเชียงคานและอำเภอปากชม ซึ่งนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรกรรมได้น้อยมาก และเป็นแหล่งประมงน้ำจืดได้บ้างเล็กน้อย

แม่น้ำเหือง เป็นแม่น้ำที่เกิดจากเทือกเขาในเขต สปป.ลาว เป็นแนวเส้นกั้นเขตแดนอำเภอนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย อำเภอภูเรือ และอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลยกับเมืองบ่อแตน และเมืองแก่นท้าว ของ สปป.ลาว แล้วไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่บ้านท่าดีหมี อำเภอเชียงคาน มีความยาว 50 กิโลเมตร ส่วนใหญ่จะใช้ในการอุปโภคสำหรับชีวิตประจำวันของประชาชนตามริมลำน้ำ เท่านั้น

แม่น้ำเลย เป็นแหล่งน้ำที่เกิดจากเทือกเขาสูงภูหลวง ซึ่งในตอนต้นลำน้ำ ชาวบ้านเรียกว่า “เลยวังไสย” เพราะน้ำใสสะอาดมากไหลจากทางทิศตะวันตกไปสู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือโดยผ่านอำเภอภูหลวง วังสะพุง และอำเภอเมืองเลย แล้วไหลลงสู่ลำน้ำโขงที่อำเภอเชียงคานมีความยาวประมาณ 120 กิโลเมตร ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ราบลุ่มใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูกพืชสำคัญๆ ของจังหวัดเลย

แม่น้ำหมาน เป็นแม่น้ำที่เกิดจากเทือกเขาภูหลวงด้านตะวันตกไหลผ่านอำเภอเมืองเลย มีโครงการชลประทานสำหรับเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูกในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอวังสะพุง มีความยาวประมาณ 35 กิโลเมตร

1.8 ข้อมูลด้านชลประทาน

จังหวัดเลย มีพื้นที่ทำการเกษตรเพาะปลูกพืช 2,614,117 ไร่ ได้รับการพัฒนาเป็นพื้นที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำแล้วในเขตพื้นที่ของโครงการชลประทานขนาดกลาง ขนาดเล็ก และสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า รวมพื้นที่จำนวน 150,031 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.6 ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ที่เหลือเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน จำนวน 2,464,086 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 94.4 ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด มีแหล่งน้ำที่กรมชลประทานดำเนินการ 377 แห่ง เก็บกักน้ำได้ 171.150 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 4.5 ของปริมาณน้ำท่าจังหวัดเลย (น้ำท่า คือ น้ำที่ไหลในลำน้ำต่างๆ ในฝนปีปกติจะมีทั้งหมด 3,750 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี) แยกเป็นพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 1.4 แสดงประเภทของแหล่งน้ำ ปี 2566

ลำดับ ที่	ประเภทของแหล่งน้ำ	จำนวน (แห่ง)	เก็บกักน้ำได้ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำ (ไร่)		
				พื้นที่ ชลประทาน	พื้นที่รับ ประโยชน์	รวม
1	โครงการชลประทานขนาดกลาง	17	123.552	22,685	37,062	59,747
2	โครงการชลประทานขนาดเล็ก	292	47,598	19,293	150,810	170,103
3	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า	68	0	108,053	0	108,053
รวม		377	171,150	150,031	187,872	337,903

ที่มา : โครงการชลประทานเลย, ข้อมูล ณ มีนาคม 2566

หมายเหตุ :

1. เฉพาะที่ดำเนินการโดยกรมชลประทาน (ปัจจุบันได้ถ่ายโอนให้แก่ อปท. 294 แห่ง)
2. พื้นที่ชลประทาน คือ พื้นที่โครงการขนาดกลาง ขนาดเล็กและสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าที่มีระบบส่งน้ำโดยตรง
3. พื้นที่รับประโยชน์ คือ พื้นที่ที่เหลือซึ่งไม่มีระบบส่งน้ำ แต่สามารถใช้จากแหล่งน้ำโดยทางอ้อม

ตารางที่ 1.5 แสดงข้อมูลลุ่มน้ำและพื้นที่การเกษตรในเขตจังหวัดเลย

ลำดับ ที่	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำสาขา	ปริมาณ น้ำท่าต่อ ปี (ล้าน ลบ.ม.)	แหล่งเก็บกักน้ำปัจจุบัน			จำแนกพื้นที่การเกษตร (ไร่)		
				จำนวน (แห่ง)	เก็บกัก ได้ (ล้าน ลบ.ม.)	ร้อยละ เก็บกัก ได้ต่อ น้ำท่า	พื้นที่ การเกษตร	พื้นที่ใน เขต ชป. (มีระบบ ส่งน้ำ)	ร้อยละ พื้นที่ ชป.ต่อ กษ.
1	แม่น้ำโขง	น้ำโขงส่วนที่ 3	216.35	24	5.704	2.64	48,752	3,147	6.46
2	"	ห้วยน้ำหมัน	351.41	15	10.46	2.98	61,644	3,461	5.61
3	"	ห้วยน้ำसान	313.62	9	1.217	0.39	119,914	1,000	0.83
4	"	น้ำโขงส่วนที่ 4	182.25	35	2.861	1.57	84,800	21,681	25.57
5	"	น้ำเลย+น้ำปวน	1,386.34	184	85.209	6.15	1,377,041	80,143	5.82
6	"	น้ำโขงส่วนที่ 5	720.00	40	4.645	0.65	275,708	13,276	4.82
7	"	ห้วยน้ำโมง	35.26	0	0	0.00	11,027	0	0.00
8	แม่น้ำชี	ห้วยพะเนียง	54.93	9	29.91	54.45	121,721	10,927	8.98
9	"	ห้วยน้ำพวย	104.55	19	1.067	1.02	256,634	3,400	1.32
10	"	น้ำพองตอนบน	206.57	13	5.24	2.54	234,130	5,424	2.32
11	ป่าสัก	ห้วยน้ำพุง	33.05	0	0	0.00	7,916	0	0.00
12	"	ป่าสักตอนบน	145.75	0	0	0.00	14,830	0	0.00
รวม			3,750	348	146.31	3.90	2,614,117	142,459	5.45

ที่มา : โครงการชลประทานเลย

หมายเหตุ :

1. เฉพาะที่ดำเนินการโดยกรมชลประทาน (พื้นที่ชลประทาน คือ พื้นที่โครงการขนาดกลาง ขนาดเล็ก และสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าที่มีระบบส่งน้ำโดยตรง)
2. น้ำท่า คือ น้ำฝนที่เหลือจากการซึมลงดิน ซึ่งไหลไปบนผิวดินลงสู่ลำน้ำต่างๆ (คำนวณจากน้ำฝนเฉลี่ย 30 ปี)
3. รายงานแผนพัฒนาพัฒนาชลประทานระดับจังหวัด สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน กันยายน 2554
4. รายงานการศึกษาโครงข่ายน้ำจังหวัดเลย WATER GRID โครงการชลประทานเลย กรกฎาคม 2547

ตารางที่ 1.6 แสดงความต้องการใช้น้ำในปัจจุบัน

ลำดับ ที่	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำสาขา	ความต้องการใช้น้ำในปัจจุบัน (ล้าน ลบ.ม.)				
			การเกษตร	อุปโภค- ประปา	อุตสาหกรรม	ระบบ นิเวศ	รวม
1	แม่น้ำโขง	น้ำโขงส่วนที่ 3	8.127	0.883	0	1.743	10.754
2	"	ห้วยน้ำหมัน	17.594	1.918	0	3.109	22.621
3	"	ห้วยน้ำสาน	26.631	2.097	0	3.023	31.752
4	"	น้ำโขงส่วนที่ 4	19.351	2.368	1.1841	2.864	25.767
5	"	น้ำเลย + น้ำป่วน	486.767	24.992	12.461	13.636	537.787
6	"	น้ำโขงส่วนที่ 5	45.355	6.564	3.2822	7.734	62.936
7	"	ห้วยน้ำโมง	2.083	0.436	0	0.514	3.033
8	แม่น้ำชี	ห้วยพะเนียง	16.632	0.680	0.34	0.816	18.468
9	"	ห้วยน้ำพวย	148.206	3.606	1.8032	1.807	155.422
10	"	น้ำพองตอนบน	136.444	2.388	1.1939	2.733	142.759
11	ป่าสัก	ห้วยน้ำพุง	1.539	0.231	0	0.444	2.214
12	"	ป่าสักตอนบน	3.014	0.837	0	1.609	5.459
รวม			911.74	46.93	20.26	40.03	1,018.97

ที่มา : โครงการชลประทานเลย

ตารางที่ 1.7 แสดงอัตราความต้องการน้ำชลประทาน (เฉพาะที่ใช้เสริมน้ำฝน)

ลำดับ ที่	กิจกรรมเกษตร	ฤดูฝน		ฤดูแล้ง		รวมทั้งปี	
		มม.	ลบ.ม./ไร่	มม.	ลบ.ม./ไร่	มม.	ลบ.ม./ไร่
1	นาข้าว	341.20	545.93	883.73	1,414		
2	พืชไร่-ผัก	0.00	0.00	310.50	497		
3	ไม้ผล-ไม้ยืนต้น	0.00	0.00	339.36	543	339.36	543
4	บ่อปลา	34.73	55.57	680.56	1,089	715.29	1,144
5	อ้อย	147.62	236.19	357.74	572	505.36	809

ที่มา : โครงการชลประทานเลย

หมายเหตุ

1. ความต้องการใช้น้ำ คือ เฉพาะน้ำที่ต้องจัดหาใช้เสริมจากน้ำฝน ทั้งในฤดูฝนทั้งช่วงและฤดูแล้ง
2. อัตราการใช้น้ำอุปโภค-ประปา 0.20 ลบ.ม./คน/วัน
3. อัตราการใช้น้ำอุตสาหกรรม 50% ของน้ำอุปโภค (กำหนดเขตอุตสาหกรรมเฉพาะในลุ่มน้ำพื้นที่ราบเท่านั้น)
4. ประเมินปริมาณน้ำแต่ละลุ่มน้ำ เพื่อรักษาระบบนิเวศวิทยา ใช้ข้อมูลจากสถานีวัดน้ำแม่น้ำเลย KH58A อ.เมืองเลย ในเดือนที่น้ำน้อยที่สุด คือ 584 ลบ.ม./เดือน/พื้นที่ลุ่มน้ำ (ตร.กม.) ในฤดูแล้งเดือนพฤศจิกายน - เมษายน รวม 6 เดือน

ตารางที่ 1.8 แสดงการใช้พื้นที่การเกษตรกรรมจังหวัดเลย

ชื่อ ลุ่มน้ำ ประธาน	ลุ่มน้ำสาขา	การใช้ที่ดินทางการเกษตร ปี 2562 (ไร่)										
		ฤดูฝน		ฤดูแล้ง		รวมข้าว	รวมพืชไร่ พืชผัก	ไม้ผล- สวน	ไม้ยืนต้น	อ้อย	บ่อปลา	รวมเนื้อที่ทางการเกษตร
		ข้าว	พืชไร่-ผัก	ข้าว	พืชไร่-ผัก							
1	2	5	6	7	8	9=5+7	10=6+8	11	12	13	14	15=5+6+11+12+13+14
แม่น้ำโขง	1. แม่น้ำโขงส่วนที่ 3	7,154	34,625		519	7,154	35,144	6,677	-	-	295	48,752
	2. แม่น้ำหมัน	18,257	31,461		1,071	18,257	32,532	10,773	123	-	1,030	61,644
	3. แม่น้ำसान	8,629	73,369		1,907	8,629	75,276	36,887	388	-	641	119,914
	4. แม่น้ำโขงส่วนที่ 4	20,738	51,477		1,062	20,738	52,539	11,362	111	-	1,112	84,800
	5. แม่น้ำเลย	263,681	615,816	2,450	37,076	266,131	652,892	224,116	95,885	166,755	10,789	1,377,041
	6. แม่น้ำโขงส่วนที่ 5	16,680	197,061		2,911	16,680	199,972	50,408	9,636	-	1,923	275,708
	7. แม่น้ำโมง	1,095	7,424		231	1,095	7,655	1,495	999	-	14	11,027
แม่น้ำชี	1. ลำพะเนียง	15,355	94,662	165	2,307	15,520	96,969	6,966	3,883	-	856	121,721
	2. น้ำพวย	48,827	54,542		3,149	48,827	57,691	16,965	362	133,972	1,967	256,634
	3. ลำน้ำพองตอนบน	19,433	26,679	-	1,900	19,433	28,579	103,907	3,050	77,272	3,789	234,130
แม่น้ำป่าสัก	1. ห้วยน้ำพุง	1,978	5,108	-	-	1,978	5,108	817	-	-	14	7,916
	2. น้ำป่าสักตอนบน	2,568	9,300	-	-	2,568	9,300	2,956	-	-	6	14,830
รวม		424,392	1,201,524	2,615	52,133	427,007	1,253,657	473,329	114,438	377,998	22,435	2,614,117

ที่มา : โครงการชลประทานเลย

ตารางที่ 1.9 แสดงการใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรมจังหวัดเลย

ชื่อ ลุ่มน้ำ ประธาน	ลุ่มน้ำสาขา	การใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรม ปี 2563 (ล้าน ลบ.ม.)										
		ฤดูฝน		ฤดูแล้ง		รวมข้าว	รวมพืชไร่ พืชผัก	ไม้ผล- สวน	ไม้ยืนต้น	อ้อย	บ่อปลา	รวม
		ข้าว	พืชไร่-ผัก	ข้าว	พืชไร่-ผัก							
1	2	5	6	7	8	9=5+7	10=6+8	11	12	13	14	15=9+10+11+12+13+14
แม่น้ำโขง	1. แม่น้ำโขงส่วนที่ 3	3.906	0.000	0.000	0.258	3.906	0.258	3.626	0.000	0.000	0.338	8.127
	2. แม่น้ำหมัน	9.967	0.000	0.000	0.532	9.967	0.532	5.849	0.067	0.000	1.179	17.594
	3. แม่น้ำสาน	4.711	0.000	0.000	0.947	4.711	0.947	20.029	0.211	0.000	0.733	26.631
	4. แม่น้ำโขงส่วนที่ 4	11.321	0.000	0.000	0.528	11.321	0.528	6.169	0.060	0.000	1.272	19.351
	5. แม่น้ำเลย	143.951	0.000	3.464	18.419	147.415	18.419	121.689	52.063	134.833	12.348	486.767
	6. แม่น้ำโขงส่วนที่ 5	9.106	0.000	0.000	1.446	9.106	1.446	27.370	5.232	0.000	2.200	45.355
	7. แม่น้ำโมง	0.598	0.000	0.000	0.115	0.598	0.115	0.812	0.543	0.000	0.016	2.083
แม่น้ำชี	1. ลำพะเนียง	8.382	0.000	0.233	1.146	8.616	1.146	3.782	2.108	0.000	0.979	16.632
	2. น้ำพวย	26.656	0.000	0.000	1.564	26.656	1.564	9.211	0.196	108.326	2.252	148.206
	3. ลำน้ำพองตอนบน	10.609	0.000	0.000	0.944	10.609	0.944	56.419	1.656	62.480	4.336	136.444
แม่น้ำป่าสัก	1. ห้วยน้ำพุง	1.080	0.000	0.000	0.000	1.080	0.000	0.443	0.000	0.000	0.016	1.539
	2. น้ำป่าสักตอนบน	1.402	0.000	0.000	0.000	1.402	0.000	1.605	0.000	0.000	0.007	3.014
รวม		231.688	0.000	3.698	25.900	235.385	25.900	257.006	62.137	305.639	25.676	911.742

ที่มา : โครงการชลประทานเลย

ตารางที่ 1.10 แสดงความต้องการใช้น้ำด้านการอุปโภค-บริโภค

ลำดับ ที่	ชื่อลุ่มน้ำ	พื้นที่ลุ่มน้ำ (ไร่)	น้ำท่า (ล้าน ลบ.ม.)	ประชากร ปี 2563 (คน)	การใช้น้ำ (ล้าน ลบ.ม.)			
					ปี 2563	ปี 2568	ปี 2573	ปี 2578
1	แม่น้ำโขงส่วนที่ 3	310,937.50	237.75	12,101	0.883	0.906	0.930	0.954
2	ห้วยน้ำหมัน	554,500.00	386.16	26,280	1.918	1.968	2.019	2.072
3	ห้วยน้ำसान	539,250.00	344.64	28,732	2.097	2.152	2.208	2.265
4	แม่น้ำโขงส่วนที่ 4	510,812.50	200.27	32,442	2.368	2.430	2.493	2.558
5	แม่น้ำเลย+น้ำปวน	2,432,250.00	1,153.31	341,400	24.922	25.570	26.235	26.917
6	แม่น้ำโขงส่วนที่ 5	1,379,562.50	790.67	89,922	6.564	6.735	6.910	7.090
7	ห้วยน้ำโมง	91,681.25	38.75	5,977	0.436	0.448	0.459	0.471
8	ห้วยพะเนียง	145,475.00	60.36	9,316	0.680	0.698	0.716	0.735
9	ห้วยน้ำพวย	322,287.50	114.89	49,404	3.606	3.700	3.796	3.895
10	แม่น้ำพองตอนบน	487,431.25	227.00	32,710	2.388	2.450	2.514	2.579
11	ห้วยน้ำพุง	79,237.50	36.32	3,166	0.231	0.237	0.243	0.250
12	แม่น้ำป่าสัก ตอนบน	286,950.00	160.17	11,460	0.837	0.858	0.881	0.904
รวม		7,140,375	3,750	642,910	46.932	48.153	49.405	50.689

ที่มา : โครงการชลประทานเลย

หมายเหตุ : หลักการคำนวณ

อัตราการขยายตัวของประชากร ร้อยละ 0.52 ต่อปี (ใช้เป็นการขยายตัวของน้ำอุปโภค 0.2 ลบ.ม./คน/วัน)

ตารางที่ 1.11 แสดงความต้องการใช้น้ำด้านอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว

ลำดับ ที่	ชื่อลุ่มน้ำ	พื้นที่ลุ่มน้ำ (ไร่)	น้ำท่า (ล้าน ลบ.ม.)	ประชากร ปี 2563 (คน)	การใช้น้ำ (ล้าน ลบ.ม.)			
					ปี 2563	ปี 2568	ปี 2573	ปี 2578
1	แม่น้ำโขงส่วนที่ 3	310,937.50	237.75	12,101				
2	ห้วยน้ำหมัน	554,500.00	386.16	26,280				
3	ห้วยน้ำसान	539,250.00	344.64	28,732				
4	แม่น้ำโขงส่วนที่ 4	510,812.50	200.27	32,442	1.184	1.215	1.247	1.279
5	แม่น้ำเลย+น้ำ ปวน	2,432,250.00	1,153.31	341,400	12.461	12.785	13.118	13.459
6	แม่น้ำโขงส่วนที่ 5	1,379,562.50	790.67	89,922	3.282	3.367	3.455	3.545
7	ห้วยน้ำโมง	91,681.25	38.75	5,977				
8	ห้วยพะเนียง	145,475.00	60.36	9,316	0.340	0.349	0.358	0.367
9	ห้วยน้ำพวย	322,287.50	114.89	49,404	1.803	1.850	1.898	1.948
10	แม่น้ำพองตอนบน	487,431.25	227.00	32,710	1.194	1.225	1.257	1.289

ลำดับ ที่	ชื่อลุ่มน้ำ	พื้นที่ลุ่มน้ำ (ไร่)	น้ำท่า (ล้าน ลบ.ม.)	ประชากร ปี 2563 (คน)	การใช้น้ำ (ล้าน ลบ.ม.)			
					ปี 2563	ปี 2568	ปี 2573	ปี 2578
11	ห้วยน้ำพุ	79,237.50	36.32	3,166				
12	แม่น้ำป่าสัก ตอนบน	286,950.00	160.17	11,460				
รวม		7,140,375	3,750	642,910	20.265	20.791	21.332	21.887

ที่มา : โครงการชลประทานเลย

หมายเหตุ : หลักการคำนวณ

อัตราการขยายตัวของประชากร ร้อยละ 0.52 ต่อปี (ใช้เป็นการขยายตัวของน้ำอุตสาหกรรม 50% ของน้ำอุปโภค
กำหนดเขตอุตสาหกรรมเฉพาะในลุ่มน้ำพื้นที่ราบ เท่านั้น)

ตารางที่ 1.12 แสดงการรักษาระบบนิเวศวิทยา

ลำดับ ที่	ชื่อลุ่มน้ำ	พื้นที่ลุ่มน้ำ (ตร. ก.ม.)	น้ำท่า (ล้าน ลบ.ม.)	น้ำเพื่อรักษา ระบบนิเวศเฉพาะใน หน้าแล้ง (ล้าน ลบ.ม. / ปี)
1	แม่น้ำโขงส่วนที่ 3	497.50	237.75	1.743
2	ห้วยน้ำหมัน	887.20	386.16	3.109
3	ห้วยน้ำसान	862.80	344.64	3.023
4	แม่น้ำโขงส่วนที่ 4	817.30	200.27	2.864
5	แม่น้ำเลย+น้ำปวน	3,891.60	1,153.31	13.636
6	แม่น้ำโขงส่วนที่ 5	2,207.30	790.67	7.734
7	ห้วยน้ำโมง	146.69	38.75	0.514
8	ห้วยพะเนียง	232.76	60.36	0.816
9	ห้วยน้ำพวย	515.66	114.89	1.807
10	แม่น้ำพองตอนบน	779.89	227.00	2.733
11	ห้วยน้ำพุ	126.78	36.32	0.444
12	แม่น้ำป่าสักตอนบน	459.12	160.17	1.609
รวม		11,424.60	3,750.29	40.032

ที่มา : โครงการชลประทานเลย

หมายเหตุ : หลักการประเมินปริมาณน้ำแต่ละลุ่มน้ำ เพื่อรักษาระบบนิเวศวิทยา ใช้ข้อมูลจากสถานีวัดน้ำแม่น้ำเลย KH58A
อ.เมืองเลย ในเดือนที่มีน้ำน้อยที่สุด คือ 584 ลูกบาศก์เมตร/เดือน/ตารางกิโลเมตร

โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 2548-2565 ดำเนินการในพื้นที่ 14 อำเภอ โดยสถานีพัฒนาที่ดินเลย รวม 13,257 บ่อ ดังแสดงในตารางที่ 1.13

ตารางที่ 1.13 แสดงผลการขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ปี 2548-2566 แยกรายอำเภอ

ลำดับ ที่	อำเภอ	2548- 2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	รวม (บ่อ)
1	หนองหิน	320	20	40	28	-	35	40	70	21	574
2	เอราวัณ	392	20	40	12	5	23	42	52	38	624
3	เชียงคาน	574	40	85	90	117	67	183	140	151	1,447
4	ด่านซ้าย	635	20	20	-	38	45	21	58	21	858
5	ท่าลี่	366	20	30	85	22	19	52	39	110	743
6	นาด้วง	339	15	20	75	18	22	68	-	83	640
7	นาแห้ว	170	-	0	-	30	-	130	65	127	522
8	ปากชม	499	20	20	50	86	183	147	128	98	1,231
9	ผาขาว	357	40	40	58	-	25	91	85	78	774
10	ภูกระดึง	399	-	0	39	30	10	78	77	58	691
11	ภูเรือ	361	-	0	-	-	-	23	100	29	513
12	ภูหลวง	353	30	40	125	73	-	53	83	81	838
13	เมืองเลย	1,466	35	66	105	122	41	136	162	135	2,268
14	วังสะพุง	1,895	40	99	133	50	110	116	121	204	2,768
รวมทั้งปี		8,126	300	500	800	591	580	1,180	1,180	1,234	14,491

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินเลย, 2566

1.9 ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติ

จังหวัดเลย มีพื้นที่จำนวน 6.562 ล้านไร่ มีพื้นที่ป่าทั้งหมด 3.938 ล้านไร่ และพื้นที่มีสภาพป่า 2.113 ล้านไร่ แบ่งออกเป็น ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 22 ป่า เนื้อที่ 2.848 ล้านไร่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน 2 แห่ง อุทยานแห่งชาติ จำนวน 5 แห่ง และพื้นที่ป่าอนุรักษ์อื่นๆ เนื้อที่ประมาณ 1.071 ล้านไร่ รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1.14 และตารางที่ 1.15

ตารางที่ 1.14 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบพื้นที่สภาพป่าและพื้นที่จังหวัดเลย

ลำดับ ที่	ชนิดพื้นที่	เนื้อที่ (ล้านไร่)	ร้อยละ (%)
1	เนื้อที่จังหวัดเลย	6.562	
2	พื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด	3.938	60.01
3	พื้นที่มีสภาพป่า	2.113	32.21

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเลย

หมายเหตุ : จากการรวบรวมข้อมูลตามโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ปี พ.ศ. 2561-2562 ของกรมป่าไม้ และการอ่านข้อมูลเซฟไฟร์ระบบ GIS ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 6 (อุดรธานี)

ตารางที่ 1.15 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่ป่าจังหวัดเลย

ลำดับ ที่	ชนิดพื้นที่ป่าไม้	เนื้อที่ (ล้านไร่)	ร้อยละ (%)
1	เนื้อที่ทั้งหมด	6.562	
2	ป่าไม้ถาวร	0.038	0.58
3	ป่าสงวนแห่งชาติ	2.848	43.36
4	พื้นที่ ส.ป.ก.	1.290	19.65
5	พื้นที่นอกเขตพื้นที่รัฐ	1.247	18.99
6	พื้นที่อนุรักษ์	1.070	16.30
7	พื้นที่สาธารณประโยชน์	0.050	0.77
8	พื้นที่ราชพัสดุ	0.023	0.35

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเลย

หมายเหตุ : จากการรวบรวมข้อมูลตามโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ปี พ.ศ. 2561-2562 ของกรมป่าไม้ และการอ่านข้อมูลเซฟไฟล์ระบบ GIS ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 6 (อุดรธานี)

1.10 การจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดเลย ได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยการนำที่ดินของรัฐและที่ดินที่จัดซื้อจากเอกชน นำมาจัดให้กับเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ซึ่งในปีงบประมาณ 2564 มีผลการจัดที่ดินของรัฐ ดังนี้

1.10.1 ที่เกษตรกรรม จำนวน 952 ราย เนื้อที่ 13,900 ไร่

1.10.2 ที่ชุมชน จำนวน 122 ราย เนื้อที่ 58 ไร่

รวมทุกประเภท จำนวน 13 อำเภอ 1,074 ราย เนื้อที่ 13,958 ไร่

ตารางที่ 1.16 แสดงผลการดำเนินงานจัดที่ดิน พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเลย

ข้อมูล ณ วันที่ 20 เมษายน 2565				
อำเภอ	ตำบล	แปลงเกษตรกรรมจัดที่ดินให้เกษตรกรแล้ว		
		ราย	แปลง	ไร่
เชียงคาน	จอมศรี	19	22	129
	เชียงคาน	130	178	1,399
	ธาตุ	1,198	1,399	24,690
	นาซาว	764	948	7,879
	ปากคม	715	1,093	10,108
	หาดทรายขาว	722	986	10,212
รวม	6	3,548	4,626	54,418
ด่านซ้าย	กกสะทอน	1,716	2,422	38,570
	โคกงาม	7	9	35
	ด่านซ้าย	182	216	1,934
	ปากหมัน	29	31	123
	โป่ง	721	944	12,703
	วังยาว	-	-	-
	อูปุม	562	794	12,931
รวม	6	3,217	4,416	66,296

ข้อมูล ณ วันที่ 20 เมษายน 2565					
อำเภอ	ตำบล	แปลงเกษตรกรรมจัดที่ดินให้เกษตรกรแล้ว			
		ราย	แปลง	ไร่	
ท่าลี่	โคกใหญ่	662	924	10,415	
	ท่าลี่	378	474	6,267	
	น้ำแคม	1,494	2,308	24,064	
	น้ำทูน	114	192	1,647	
	หนองผือ	304	345	6,650	
	อาฮี	345	427	5,658	
รวม	6	3,297	4,670	54,700	
นาด้าง	ท่าสวรรค์	388	462	6,287	
	ท่าสะอาด	730	899	11,879	
	นาด้าง	1,112	1,420	20,756	
	นาดอกคำ	1,941	2,404	40,186	
รวม	4	4,171	5,185	79,108	
นาแห้ง	นาพึง	-	-	-	
	นามาลา	23	30	198	
	นาแห้ง	-	-	-	
รวม	1	23	30	198	
ปากชม	ชมเจริญ	172	216	3,801	
	เซียงกลม	1,423	1,980	32,260	
	ปากชม	-	-	-	
	ห้วยบ่อซืน	1,111	1,306	25,765	
	ห้วยพิชัย	323	374	8,883	
รวม	4	3,029	3,876	70,709	
ผาขาว	ท่าช้างคล่อง	1,588	1,805	26,256	
	โนนบ่อแดง	1,784	2,080	32,137	
	โนนป่าซาง	1,447	1,698	26,907	
	บ้านเพิ่ม	1,277	1,474	25,498	
	ผาขาว	1,550	1,794	26,919	
รวม	5	7,646	8,851	137,717	
ภูกระดึง	ผานกเค้า	820	991	19,386	
	ภูกระดึง	14	14	96	
	ศรีฐาน	460	546	7,677	
	ห้วยส้ม	951	1,093	21,182	
รวม	4	2,245	2,644	48,341	
ภูเรือ	ท่าศาลา	188	252	3,570	
	ร่องจิก	-	-	-	
	ลาดค่าง	192	283	3,183	
	सानตม	496	704	9,947	
	หนองบัว	319	400	4,803	

ข้อมูล ณ วันที่ 20 เมษายน 2565				
อำเภอ	ตำบล	แปลงเกษตรกรรมจัดที่ดินให้เกษตรกรแล้ว		
		ราย	แปลง	ไร่
รวม	4	1,195	1,639	21,503
ภูหลวง	แก่งศรีภูมิ	402	450	7,529
	ภูหอ	221	237	4,342
	เลยวังไสย์	232	287	4,199
	หนองคัน	-	-	-
	ห้วยสีเสียด	580	700	10,762
รวม	4	1,435	1,674	26,832
เมืองเลย	กกคู้	1,680	2,316	29,741
	กกทอง	325	443	4,099
	กุดป่อง	9	9	17
	ชัยพฤกษ์	633	758	6,080
	นาแหม	1,338	1,623	22,222
	นาดินดำ	1,489	2,037	23,697
	นาโป่ง	389	506	4,419
	นาอ้อ	-	-	-
	นาอาน	76	85	760
	น้ำสวย	2,283	3,145	38,244
	น้ำหมาน	559	702	10,219
	เมือง	533	634	5,990
	ศรีสองรัก	1,426	1,743	21,287
	เสี้ยว	330	397	4,740
	รวม	13	10,090	14,398
วังสะพุง	เขาหลวง	1,494	1,820	20,318
	โคกขมิ้น	1,640	1,986	25,080
	ทรายขาว	1,972	2,390	32,743
	ผาน้อย	84	98	1,259
	ผาบึง	74	85	1,266
	วังสะพุง	381	439	4,537
	ศรีสงคราม	528	599	6,557
	หนองจิว	971	1,264	14,240
	หนองหญ้าปล้อง	1,692	2,076	28,111
รวม	9	8,836	10,757	134,111
หนองหิน	ตาดข้า	687	796	14,390
	ปวนพุ	608	788	9,069
	หนองหิน	1,485	1,719	26,888
รวม	3	2,780	3,303	50,347
เอราวัณ	ทรัพย์ไพลย์	1,454	1,834	28,568
	ผาสามยอด	1,512	1,879	24,961

ข้อมูล ณ วันที่ 20 เมษายน 2565				
อำเภอ	ตำบล	แปลงเกษตรกรรวมจัดที่ดินให้เกษตรกรแล้ว		
		ราย	แปลง	ไร่
	ผาอินทร์แปลง	1,730	2,153	30,579
	เอราวัณ	179	212	3,323
รวม	4	4,875	6,078	87,431
รวมทั้งสิ้น	73	57,387	72,147	1,003,225

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเลย

1.11 ข้อมูลด้านการคมนาคมขนส่ง

เส้นทางคมนาคม

แขวงทางหลวงเลย ที่ 1 มีหมวดทางหลวงจำนวน 6 หมวดทางหลวง รับผิดชอบ 17 สายทาง 24 ตอนควบคุม รวมความยาว 610.666 กิโลเมตร แยกเป็น 2 ช่องจราจร จำนวน 487.838 กิโลเมตร แยกเป็น 4 ช่องจราจร จำนวน 115.633 กิโลเมตร เป็น 5 ช่องจราจร จำนวน 0.600 กิโลเมตร เป็น 6 ช่องจราจร จำนวน 5.865 กิโลเมตร และ 8 ช่องจราจร จำนวน 1.030 กิโลเมตร ทางจักรยาน จำนวน 27.200 กิโลเมตร

มีทางสายหลัก จำนวน 4 สายทาง

1. ทล.21 ตอนภูสวรรค์ - เลย ระหว่าง กม.392+874 - กม.412 + 874 ระยะทาง 20.000 กม.
2. ทล.201 ตอนผานกเค้า - เชียงคาน ระหว่าง กม.266+456 - กม.395+199 ระยะทาง 128.743 กม.
3. ทล.210 ตอนวังสำราญ - วังสะพุง ระหว่าง กม.94+048 - กม.118+908 ระยะทาง 24.860 กม.
4. ทล.211 ห้วยเชียงดา - เชียงคาน ระหว่าง กม.112+000 - กม.184+360 ระยะทาง 73.360 กม.

แขวงทางหลวงเลย ที่ 2 (ด่านซ้าย) มีจำนวนหมวดทางหลวง ควบคุมในพื้นที่ 6 อำเภอ รับผิดชอบ 15 สายทาง ความยาว 525.854 กิโลเมตร

โดยแยกเป็น	2 ช่องจราจร	จำนวน	495.792 กิโลเมตร
	3 ช่องจราจร	จำนวน	10.729 กิโลเมตร
	4 ช่องจราจร	จำนวน	16.700 กิโลเมตร
	6 ช่องจราจร	จำนวน	2.776 กิโลเมตร

สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดเลย รับผิดชอบทางหลวงชนบท 26 สายทาง ความยาว 538.799 กิโลเมตร แยกเป็นทางลาดยาง 534.274 กิโลเมตร เป็นทางคอนกรีต 4.525 กิโลเมตร

ตารางที่ 1.17 แสดงเส้นทางเดินรถ

จังหวัด	เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)
เลย-อุดรธานี	ทางหลวงหมายเลข 201 และ 210 (ถนนสายเลย-วังสะพุง-อุดรธานี)	150
เลย-ขอนแก่น	ทางหลวงหมายเลข 201 และ 12 (ถนนสายเลย-ชุมแพ-ขอนแก่น)	206
เลย-เพชรบูรณ์	ทางหลวงหมายเลข 203 และ 21 (ถนนสายเลย-ด่านซ้าย-หล่มสัก-เพชรบูรณ์)	199
เลย-พิษณุโลก	ทางหลวงหมายเลข 203 และ 12 (ถนนสายเลย-ด่านซ้าย-หล่มสัก-พิษณุโลก)	287
เลย-หนองคาย	ทางหลวงหมายเลข 201 และ 211 (ถนนสายเลย-ปากชม-ศรีเชียงใหม่-หนองคาย)	275
	ทางหลวงหมายเลข 201, 210 และ 2 (ถนนสายเลย-วังสะพุง-อุดรธานี-หนองคาย)	204

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดเลย

ข. ทางน้ำ การคมนาคมทางน้ำ ได้แก่

แม่น้ำโขง ซึ่งกรมทหารราบที่ 8 ได้ขึ้นทะเบียนเรือที่ขนส่งสินค้าและรับ-ส่งผู้โดยสาร จำนวน 795 ลำ ทำเรือในแม่น้ำโขงมีที่ขนถ่ายสินค้า 2 แห่ง เป็นท่าเรือขนถ่ายสินค้ากับ ประเทศ สปป.ลาว

1. ท่าเรือเชียงคาน อำเภอเชียงคาน

2. ท่าเรือบ้านคกไฟ อำเภอปากชม

ท่าเรือทั้ง 2 แห่งอยู่ในการกำกับของด่านศุลกากรเชียงคาน

แม่น้ำเหือง มีเรือโดยสารที่ บ้านหนองผือ บ้านปากห้วย ตำบลหนองผือ อำเภอท่าลี่ ปัจจุบันมีสะพานข้ามแม่น้ำเหือง จำนวน 1 แห่ง คือ สะพานมิตรภาพน้ำเหือง ไทย-ลาว ที่บ้านนากระเซิง ตำบลอาฮี อำเภอท่าลี่ ตรงข้าม บ้านเมืองหม้อ เมืองแก่นท้าว แขวงไชยบุรี สปป.ลาว

ค. ทางอากาศ ท่าอากาศยานเลย สังกัด กรมท่าอากาศยานเลย มีขนาดทางวิ่ง 2,100 x 45 เมตร สามารถรองรับเครื่องบิน Boeing 737 และ Airbus 320 ได้ และลานจอดอากาศยานอากาศยานสามารถจอดเครื่องบิน Boeing หรือ Airbus 320 พร้อมกันได้จำนวน 2 ลำ มีอาคารผู้โดยสารรองรับผู้โดยสารได้ 300 คน/ชั่วโมง หรือ 843,000 คน/ปี

ปัจจุบันท่าอากาศยานเลยมีสายการบินพาณิชย์ทำการบินขึ้นลง จำนวน 3 สายการบินคือสายการบินนกแอร์ (Nok Air) เที่ยวบิน ดอนเมือง-เลย บินทุกวัน สอบถามรายละเอียด โทร. 0-8887-4088-3 **ศูนย์ลูกค้าสัมพันธ์** โทร.1318 สายการบินไทยแอร์เอเชีย (Thai Air Asia) เปิดทำการบินทุกวัน เที่ยวบิน ดอนเมือง-เลย โทร. 0-4284-4629 และสายการบินไทยสมายล์

ง. ทางรถไฟ จังหวัดเลยไม่มีสถานีรถไฟ นักท่องเที่ยวต้องเดินทางไปลงที่สถานีอุดรธานีและต่อรถโดยสารประจำทางไปจังหวัดเลยได้ สอบถามตารางรถไฟได้ที่ หน่วยบริการเดินทาง การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร.1690, 0-2233-7010, 0-2223-7020 หรือ สถานีรถไฟอุดรธานี โทร. 042-247773 www.railway.co.th

1.12 ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัดเลย

1. ด้านศุลกากรท่าลี่ ที่ตั้ง : บ้านโนนสว่าง ตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย
ประเภท : ด้านพรมแดน
2. ด้านศุลกากรเชียงคาน ที่ตั้ง : 45 ถนนชายโขง ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
ประเภท : ด้านพรมแดน
3. ด้านตรวจพืชท่าลี่ ที่ตั้ง : บ้านนากระเซิง ตำบลอาฮี อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย
มีห้องปฏิบัติการเบื้องต้น ณ สถานที่ตั้งกักกันพืช
4. ด้านตรวจพืชเชียงคาน ที่ตั้ง : 45 ถนนชายโขง ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
มีห้องปฏิบัติการเบื้องต้น ณ สถานที่ตั้งกักกันพืช
5. ด้านกักกันสัตว์เลย ที่ตั้ง : ถนนเลย-อุดรธานี ตำบลศรีสงคราม อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
มีห้องปฏิบัติการเบื้องต้น ณ สถานที่ตั้งกักกันสัตว์อำเภอท่าลี่
อำเภอเชียงคาน และอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

ส่วนที่ 2

สภาพทางเศรษฐกิจ

สภาพทางเศรษฐกิจจังหวัดเลย

2.1 เศรษฐกิจจังหวัดเลยในปี 2565

ด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจจังหวัดเลยปี 2565 ขยายตัวในอัตราร้อยละ 3.2 โดยด้านการผลิตขยายตัว จากภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ เป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวและนโยบายเปิดประเทศต้อนรับนักท่องเที่ยว ด้านการใช้จ่ายขยายตัว ตามการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน รวมทั้งการค้าระหว่างประเทศ

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดเลย, ภาวะเศรษฐกิจจังหวัดเลย ประจำปี พ.ศ. 2565

2.2 ผลผลิตภัณฑัวมวลรวมของจังหวัดเลย (GPP)

ผลผลิตภัณฑัวมวลรวมของจังหวัดเลย ปี 2564 (GPP) มีมูลค่ารวม 56,584 ล้านบาท เป็นลำดับที่ 47 ของประเทศ (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) และเป็นลำดับที่ 13 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ การป่าไม้ และสาขาการประมง มีมูลค่า 15,885 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 28.07 ของ GPP และภาคนอกเกษตรกรรม มีมูลค่า 40,699 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 71.93 ของ GPP มีรายได้ต่อหัวของประชากร 105,205 บาทต่อคนต่อปี คิดเป็นลำดับที่ 44 ของประเทศ ลำดับที่ 3 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายละเอียดดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงมูลค่าผลผลิตภัณฑัวมวลรวมจังหวัด ตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต

พ.ศ. 2560-2564p จังหวัดเลย

หน่วย : ล้านบาท

สาขาการผลิต	ปี พ.ศ.				
	2560	2561	2562r	2563r	2564p
เกษตรกรรม	14,729	15,188	14,619	13,880	15,885
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ และประมง	14,729	15,188	14,619	13,880	15,885
นอกเกษตรกรรม	37,767	39,909	39,993	38,640	40,699
2. เหมืองแร่และเหมืองหิน	1,385	1,209	1,096	1,292	1,472
3. อุตสาหกรรม	7,372	7,881	6,773	5,303	7,359
4. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	512	517	835	916	1,090
5. อุปทานน้ำ การจัดการขยะมูลฝอยและการฟื้นฟู	152	172	183	189	259
6. การก่อสร้าง	2,118	2,141	2,236	2,064	2,073
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	6,740	7,300	7,484	7,309	7,278
8. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	972	1,124	1,358	1,366	1,523
9. ที่พักและกิจกรรมการให้บริการอาหาร	702	791	873	607	473
10. ข้อมูลและการสื่อสาร	352	374	446	452	424
11. กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	3,204	3,449	3,515	3,662	3,405
12. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์	2,151	2,550	2,369	2,360	2,232
13. กิจกรรมทางวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์และด้านเทคนิค	24	16	25	32	21
14. กิจกรรมการบริหารและการสนับสนุน	117	145	153	88	59
15. การบริหารและการป้องกันประเทศ การประกันสังคมภาคบังคับ	2,758	2,927	3,027	3,100	3,019
16. การศึกษา	6,774	6,669	6,795	6,939	6,913
17. กิจกรรมด้านสุขภาพ และกิจกรรมเพื่อสังคม	1,683	1,829	1,941	2,148	2,253
18. ศิลปะ บันเทิง และนันทนาการ	281	327	388	351	414
19. กิจกรรมการบริการอื่นๆ	470	485	497	465	432
ผลผลิตภัณฑัวมวลรวมจังหวัด (GPP)	52,496	55,097	54,612	52,520	56,584
ผลผลิตภัณฑัวมวลรวมต่อหัว(บาท)	96,562	101,400	100,839	97,307	105,205
ประชากร (1,000 คน)	544	543	542	540	538

หมายเหตุ : p = ตัวเลขเบื้องต้น (Preliminary based on annual figure)

ที่มา : สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

2.3 การประกอบอาชีพ

ประชากรในจังหวัดเลยประกอบอาชีพที่สำคัญ คือ การเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม การทำเหมืองแร่ การพาณิชย์กรรมและการบริการ โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางด้านเกษตรกรรม เป็นสินค้าที่ทำรายได้เข้าสู่จังหวัดเลยมากที่สุด

2.3.1) ด้านเกษตรกรรม

เป็นอาชีพหลักของจังหวัดเลย ผลผลิตในภาคเกษตรกรรมเป็นผลผลิตของคนส่วนใหญ่ ซึ่งอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่ ได้แก่ การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมงและการทำป่าไม้

2.3.2) ด้านการเลี้ยงสัตว์

การเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดเลย ส่วนใหญ่เลี้ยงไว้ตามบ้านเพื่อใช้บริโภค และใช้แรงงาน มากกว่าการเลี้ยงในลักษณะฟาร์มใหญ่ ปริมาณการเลี้ยงจึงไม่ค่อยแน่นอน มักเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะของราคาสัตว์ที่เกษตรกรชาวจังหวัดเลยนิยมเลี้ยงมีดังนี้

โค-กระบือ ในอดีตเป็นสัตว์ที่เกษตรกรในจังหวัดเลยนิยมเลี้ยงไว้เพื่อใช้แรงงานในไร่นา แต่เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้น ทำให้มีการนำเครื่องจักรกลมาใช้แทนแรงงานสัตว์ ปัจจุบันจำนวนโค-กระบือ ลดลงมาก

สุกร การเลี้ยงสุกรในเชิงพาณิชย์ของเกษตรกรในจังหวัดเลย ยังมีจำนวนน้อยอยู่ ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงหลังบ้านเพื่อเป็นรายได้เสริม ผู้ประกอบการรายใหญ่ส่วนมากเลี้ยงแบบมีสัญญาอยู่กับบริษัทซีพี ส่วนผู้เลี้ยงรายย่อยจำหน่ายในท้องถิ่นหรือพ่อค้าคนกลาง

ไก่ ในจังหวัดเลยเกษตรกรจะเพาะเลี้ยงไก่ไว้บริโภคเอง ภายในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ และนำมาจำหน่ายก็ในส่วนที่เหลือจากการบริโภคเท่านั้น การเพาะเลี้ยงจะเลี้ยงตามธรรมชาติ การเลี้ยงไก่เชิงพาณิชย์เป็นผู้เลี้ยงรายใหญ่ ส่วนผู้เลี้ยงรายย่อยจำหน่ายในท้องถิ่นหรือพ่อค้าคนกลาง การเลี้ยงไก่ในจังหวัดเลยมีกระจายในทุกอำเภอ

เป็ด ส่วนใหญ่เกษตรกรในจังหวัดเลยนิยมเลี้ยงเป็ดเทศ เพราะไม่ต้องอาศัยแหล่งน้ำ ในการเลี้ยงประกอบกับชาวจังหวัดเลยไม่นิยมเลี้ยงเป็ดเพราะมีแหล่งน้ำน้อย

2.3.3) ด้านประมง

จังหวัดเลยมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา และเป็นที่ยากลำบากจึงทำให้มีแหล่งน้ำธรรมชาติสำหรับทำการประมงหรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำน้อย เลี้ยงไว้เฉพาะเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน หรือจำหน่ายในท้องถิ่นที่ใกล้เคียงเท่านั้น การประมงทำตามแหล่งน้ำธรรมชาติได้แก่ แม่น้ำเลย แม่น้ำโขง แม่น้ำพอง เขื่อนน้ำหามานตอนบน ห้วยหนองที่อยู่ใกล้หมู่บ้าน แม่น้ำโขงเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดเลย ประชาชนที่อาศัยอยู่ตามริมฝั่งแม่น้ำทำการประมงอยู่บ้างเล็กน้อย สัตว์น้ำที่จับได้จะนำมาจำหน่ายในท้องตลาดหรือร้านอาหาร ปลาที่จับได้จากแม่น้ำโขงจะเป็นที่นิยมของผู้บริโภค

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดเลย และสำนักงานประมงจังหวัดเลย ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนได้เลี้ยงปลาเพื่อบริโภคและจำหน่ายตามแหล่งน้ำต่าง ๆ เช่น การเลี้ยงปลาในกระชังบริเวณแม่น้ำเลย ที่บ้านธาตุ อำเภอเชียงคาน มีการเลี้ยงปลาในกระชังกันมาก และเป็นที่ต้องการของตลาดทำให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงปลากันมากขึ้น จนสามารถรวมตัวกันเป็นชมรมผู้เลี้ยงปลาเพื่อช่วยเหลือกลุ่มผู้เลี้ยงปลาด้วยกัน ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

การเลี้ยงสัตว์น้ำจืดในเขตพื้นที่จังหวัดเลย มีเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาน้ำจืดประมาณ 13,827 ครัวเรือน มีการเลี้ยงปลาในบ่อ จำนวน 16,050 บ่อ การเลี้ยงปลาในกระชัง จำนวน 883 กระชัง พื้นที่ทั้งหมด 7,656.29 ไร่ ปริมาณการจับ 2,538.93 ตัน จำหน่ายในราคาเฉลี่ย 50 บาทต่อกิโลกรัม รวมมูลค่าผลผลิตจำนวน 137,746,600 บาท โดยผลผลิตทั้งหมดจำหน่ายในพื้นที่จังหวัดเลย

2.3.4) ด้านการทำป่าไม้

ป่าไม้ธรรมชาติในจังหวัดเลยส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ ไม้ที่สำคัญได้แก่ ไม้ประดู่ ไม้แดง ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้มะค่า ไม้กระยาเลย เป็นต้น ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๓๒ รัฐบาลสั่งปิดป่าเป็นการถาวร เพื่อแก้ปัญหาการทำลายป่าไม้ ทำให้อุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการทำไม้ ได้รับผลกระทบจากปัญหาการขาดแคลนไม้เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต ราคาไม้จึงสูงขึ้น โรงงานอุตสาหกรรมเลื่อยไม้ต้องปิดตัวลง เพราะขาดวัตถุดิบมาป้อน

2.3.5) ด้านอุตสาหกรรม

1) สถิติโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดเลย

ในปี 2566 จังหวัดเลย มีโรงงานอุตสาหกรรมที่อนุญาตประกอบกิจการ (ณ 30 กรกฎาคม 2566) จำนวนรวมทั้งสิ้น 231 โรงงาน เงินทุนรวม 19,039 ล้านบาท และมีจำนวนคนงาน 3,969 คน จำแนกเป็น

- จำนวนคนงานตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป มีจำนวน 5 โรงงาน
- จำนวนคนงาน 50-199 คน มีจำนวน 1 โรงงาน
- จำนวนคนงาน ต่ำกว่า 50 คน มีจำนวน 225 โรงงาน

ตารางที่ ๒.๒ แสดงประเภทอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด ๕ อันดับแรก

ลำดับที่	ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินทุน (ลบ.)	จำนวนคนงาน (คน)
1	ผลิตภัณฑ์จากพืช	82	850	927
2	ผลิตภัณฑ์อโลหะ	42	393	295
3	อุตสาหกรรมอาหาร	28	810	1,111
4	ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	26	225	649
5	แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	25	380	489

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเลย

สาขาอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด 5 อันดับแรกของจังหวัดเลย ได้แก่

1) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากพืช ประกอบด้วยการผลิตเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากพืช ผลผลิตทางการเกษตร เมล็ดพืช หรือหัวพืช ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 82 โรงงาน มูลค่าการลงทุน 850 ล้านบาท แรงงานจำนวน 927 คน

2) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อโลหะ ประกอบด้วยการทำผลิตภัณฑ์คอนกรีตผสม ยิปซั่ม ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 42 โรงงาน มูลค่าการลงทุน 393 ล้านบาท จำนวนแรงงาน 295 คน

3) อุตสาหกรรมอาหาร ประกอบด้วยการผลิตที่เกี่ยวกับการแปรรูปสัตว์ น้านม สัตว์น้ำ น้ำมัน เกี่ยวกับพืชผัก ผลไม้ อาหารจากแป้ง น้ำตาล เกี่ยวกับชา กาแฟ โกโก้ รวมถึงการทำน้ำแข็ง อาหารสัตว์ ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 28 โรงงาน มูลค่าการลงทุน 810 ล้านบาท แรงงานจำนวน 1,111 คน

4) อุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์จากยาง ประกอบด้วยการผลิตเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยางพารา ยางเครป ยางแท่ง และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากยางพารา ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 26 โรงงาน มูลค่าการลงทุน 225 ล้านบาท แรงงานจำนวน 649 คน

5) อุตสาหกรรมแปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ประกอบด้วย การแปรรูปไม้ต่างๆ วงกบ ประตู หน้าต่าง ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 25 โรงงาน มูลค่าการลงทุน 380 ล้านบาท แรงงานจำนวน 489 คน

2) ด้านอุตสาหกรรมการทำเหมืองแร่

จังหวัดเลยมีทรัพยากรแร่ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ เช่น ถ่านหิน ทองคำ ทองแดง เหล็ก แปะไรต์ หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน เป็นต้น ซึ่งมีจำนวนสถานประกอบการ ดังนี้

ประทานบัตรทั้งหมด จำนวน 22 แปลง 15 ราย แยกตามชนิดแร่ดังนี้

- แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน	จำนวน 8 ราย 12 แปลง
- แร่เหล็ก	จำนวน 6 ราย 8 แปลง
- แร่แปะไรต์	จำนวน 2 ราย 2 แปลง
ใบอนุญาตแต่งแร่	จำนวน 5 ราย
ใบอนุญาตตั้งสถานที่เก็บแร่	จำนวน 3 ราย
ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงโม่ บด ย่อยหิน	จำนวน 7 ราย
ใบอนุญาตซื้อแร่	จำนวน 3 ราย
คำขอประทานบัตร	จำนวน 230 คำขอ

3) การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม

3.1 จำนวนผู้ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) จำนวน 101 ผลิตภัณฑ์ (ข้อมูล ณ 14 กุมภาพันธ์ 66) แยกตามประเภทผลิตภัณฑ์ ได้แก่

1) ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย	จำนวน 34 ผลิตภัณฑ์
2) ประเภทของใช้ ของตกแต่ง	จำนวน 29 ผลิตภัณฑ์
3) ประเภทอาหาร	จำนวน 31 ผลิตภัณฑ์
4) ประเภทเครื่องดื่ม	จำนวน 7 ผลิตภัณฑ์
5) ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	จำนวน 0 ผลิตภัณฑ์

3.2 จำนวนการรับคำขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล ณ ตุลาคม 2565 ถึง กรกฎาคม 2566)

1) แผนการรับคำขอ	จำนวน 40 คำขอ
2) ผลการรับคำขอ	จำนวน 40 คำขอ

2.3.6) ด้านพาณิชย์กรรม

การพาณิชย์กรรม หมายถึง การประกอบธุรกิจทางการค้าขายสินค้าต่าง ๆ ธุรกิจการพาณิชย์ส่วนใหญ่ในจังหวัดเลยเป็นธุรกิจขนาดเล็ก และเป็นธุรกิจประเภทรับซื้อสินค้าทางการเกษตร เช่น ถั่วเหลือง ฝ้าย ข้าวโพด มันสำปะหลัง และพืชไร่ อื่นๆ ตลอดจนการขายปลีกขายส่ง สินค้าอุปโภคบริโภค โดยมีการจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดมากที่สุด รองลงมาคือ บริษัทจำกัด และยังมีกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ การเกษตร สำหรับตลาดการค้าของจังหวัดเลยมี 3 ลักษณะ คือ

ตลาดสินค้าเกษตร จะมีพ่อค้าระดับท้องถิ่นหรือตัวแทนพ่อค้าระดับอำเภอ หรือจังหวัด เป็นผู้แทนรวบรวมสินค้าจากเกษตรกรแล้วนำผลผลิตไปขายต่อให้ร้านรับซื้อพืชไร่ที่มีกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอของจังหวัด นอกจากนี้ยังมีพ่อค้าจากต่างจังหวัดเข้ามารับซื้อสินค้าจากเกษตรกรในแหล่งผลิตอีกด้วย

ตลาดสินค้าหัตถกรรมและอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่จะเป็นตลาดแผงลอยตามถนนสายเลย-ขอนแก่น, เลย-ด่านซ้าย, เลย-เชียงคาน และ เลย-ท่าลี่ ซึ่งเป็นตลาดชุมชนตลาดริมทางของแต่ละหมู่บ้าน

ตลาดสินค้าอุปโภคบริโภค จำหน่ายสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ เช่น ตลาดสดบ้านตัว ตลาดเทศบาลเมืองเลย ตลาดเหล่านี้เป็นตลาดกลางในการกระจายสินค้า ซึ่งย่านการค้าที่สำคัญ คือ

1. เทศบาลเมืองเลย
2. เทศบาลตำบลวังสะพุง
3. เทศบาลตำบลเชียงคาน

4. เทศบาลตำบลด่านซ้าย
5. เทศบาลตำบลปากชม
6. เทศบาลตำบลหนองบัว
7. เทศบาลตำบลท่าลี่

ศูนย์กลางการซื้อขายผลิตผลทางการเกษตรที่สำคัญ 2 อำเภอ คือ อำเภอเมืองเลยและอำเภอวังสะพุง ซึ่งเขตอำเภอเมืองเลย รับผิดชอบผลิตจากเกษตรกรของอำเภอเมืองเลย อำเภอนาดัง อำเภอปากชม อำเภอท่าลี่ อำเภอภูเรือและอำเภอด่านซ้าย ส่วนในเขตอำเภอวังสะพุง รับผิดชอบผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอวังสะพุง อำเภอภูหลวง อำเภอภูกระดึงและอำเภอผาขาว นอกจากนี้ยังมีการค้าขายระหว่างประเทศด้วย คือ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีจุดผ่านแดนที่เปิดเป็นทางการอยู่ 3 จุด คือ อำเภอท่าลี่ (บ้านปากห้วย) อำเภอเชียงคาน (บ้านเชียงคาน) อำเภอปากชม (บ้านคกไม้) นอกจากนี้ยังมีจุดผ่อนปรนอีก 3 จุด คือ บ้านเหมืองแพร่ อำเภอนาแห้ว บ้านนาข่า อำเภอด่านซ้าย บ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ สินค้านำเข้าที่สำคัญของจังหวัดเลย ปี 2565 ได้แก่ พลังงานไฟฟ้า สินค้าเกษตรกรรม ไม้ ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ สินค้าแร่ ยานพาหนะอุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สินค้าเชื้อเพลิง สินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องจักรไม่ใช่ไฟฟ้าและส่วนประกอบ วัสดุก่อสร้าง เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ และอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีท่าเรือน้ำลึก 2 แห่ง คือ ท่าเรือน้ำลึกอำเภอเชียงคาน และท่าเรือน้ำลึกคกไม้ อำเภอปากชม

สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

สรุปรายได้การจำหน่ายสินค้า **“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”** ยอดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ปีงบประมาณ 2565 (เดือนตุลาคม 2564 - กันยายน 2565) ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 2,881,328,143 บาท ของกลุ่มผลิตภัณฑ์จำนวน 982 กลุ่ม/ราย ผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้น จำนวน 2,757 ผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมช่องทางการจำหน่าย โดยจำหน่ายในศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดเลย ดังนี้

1. ศูนย์แสดงและจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดเลย (หน้าวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย) ศูนย์รวมผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดเลย ชิมรสชาติกาแฟบนภูของอำเภอนาแห้ว และผลิตภัณฑ์ชุมชนทุกอำเภอ
2. ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ “ร้านเมืองเลย OTOP” สามเหลี่ยมทองคำ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 42000 เบอร์โทร 042-861440 มาเที่ยวครบทุกอำเภอ ซ้อป ชิม แซะ
3. ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ณ บริเวณลานจอดรถพระธาตุศรีสองรัก ตำบลด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
4. ส่งเสริมช่องทางการตลาด เช่น การจำหน่ายสินค้าในงานดอกฝ้ายบาน สืบสานวัฒนธรรมไทยเลย ตลาดประชารัฐ ทั้ง 9 ตลาด งานจำหน่ายสินค้าที่กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการในระดับประเทศ เช่น งาน OTOP Midyear, งานศิลปาชีพประจำปีไทย OTOP ก้าวไกลด้วยพระบารมี, งาน OTOP City, OTOP ภูมิภาค ฯลฯ จำหน่ายตลาดต่างประเทศ เช่น งาน OTOP สานสัมพันธ์สองแผ่นดิน และการขายบนตลาดออนไลน์ พร้อมทั้งการออกตลาดร่วมกับภาคีต่างๆ เป็นต้น
5. การดำเนินการออกสู่ตลาด ออกตลาด OTOP Mobile เคลื่อนที่ทุกอำเภอ และการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อพัฒนาให้ตรงกับความ ต้องการของผู้บริโภคต่อไป
6. การส่งเสริมช่องทางการตลาดผ่านนักรการตลาดรุ่นใหม่ (OTOP) และผ่านระบบ ONLINE

ช่องทางการจำหน่ายสินค้า OTOP ผ่านระบบ ONLINE

ภาพที่ 2.1 : แสดงช่องทางการจำหน่ายสินค้า OTOP ผ่านระบบ ONLINE

2.3.7) ด้านการบริการ

อาชีพการบริการมีหลายประเภท เช่น โรงภาพยนตร์ โรงแรม ร้านอาหาร ไนท์คลับ โรงพิมพ์ เป็นต้น ปัจจุบันธุรกิจการบริการเหล่านี้ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ธุรกิจด้านนี้ดำเนินการขยายตัวรองรับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัด สามารถสร้างงานให้แก่ประชาชนในจังหวัดเลยมากยิ่งขึ้น ธุรกิจด้านการบริการในจังหวัดเลย ประเภทโรงแรมในอำเภอเมืองเลย เช่น โรงแรมเลยพาเลซ โรงแรมภูหลวงไฮเทค โรงแรมคิงส์ โรงแรมเลยออร์คิด โรงแรมเลยพาวิลเลี่ยน ฟอรั่ฮิลล์ รีสอร์ท โรงแรมเลยวิลเลจ ไบยูแกรนด์ ไบยูเพลส เป็นต้น อำเภอภูกระดึง ได้แก่ บ้านพักในเขตอุทยานแห่งชาติ ภูกระดึง อำเภอภูเรือ ได้แก่ บ้านพักอุทยานแห่งชาติภูเรือ ภูเรือชาเลย์ ภูเรือรีสอร์ท มณีนพรัตน์ รังเย็นรีสอร์ท ไวร้รัฐภูเรือ รีสอร์ท ชัชฎาแกรนด์รีสอร์ท ไร่สัณญา ภูเรือ บุขบารีสอร์ทแอนด์สปา เป็นต้น อำเภอเชียงคาน ได้แก่ เชียงคานฮิลล์ รีสอร์ท โรงแรมสุขสมบูรณ์ รีสอร์ทภูซางน้อย บ้านต้นโงง เชียงคานเกสเฮาส์ สองฟัวเมียเกสเฮาส์ เขื่อนหลวงพระบาง เขื่อนพักพูลสวัสดิ์ เป็นต้น ส่วนประเภทร้านอาหาร ตามธรรมชาติ เช่น กุดโง้งปลาเผา ดาบเหล็ก ภิรมย์พร เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีประเภทร้านอาหารในเมือง เช่น มะกัณ ครว้ณิด ต้นหลิว ครว้มะเตือ ล้านซ้าง เป็ดย่างเมืองเลย เลย-ตานัง เป็นต้น

2.3.8) ด้านการค้าชายแดน

จังหวัดเลย มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับ สปป.ลาว คิดเป็นความยาว 197 กิโลเมตร มีแม่น้ำโขง ระยะทางยาว 71 กิโลเมตร อยู่ในเขตอำเภอปากชม และอำเภอเชียงคาน มีแม่น้ำเหืองเป็นเส้นกั้นเขตพรมแดน ระยะทาง 123 กิโลเมตร อยู่ในเขตอำเภอท่าลี่ อำเภอภูเรือ อำเภอด่านซ้าย และอำเภอนาแห้ว และมีแนวสันเขาอยู่ในเขตอำเภอนาแห้วความยาว 3 กิโลเมตร เป็นแนวพรมแดน

จุดผ่านแดนถาวร มี 3 ด่าน ได้แก่

1) **จุดผ่านแดนถาวรบ้านเชียงคาน** ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน ตั้งอยู่ตรงข้ามกับเมืองसानะคาม (ด้านท้องถิ่น) แขวงเวียงจันทน์ สินค้าส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้ายานพาหนะ และส่วนประกอบสินค้าอุปโภคบริโภค สำหรับสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ สินค้าไม้ ไม้แปรรูป และสินค้ากิจกรรม เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และลูกเต๋อย การขนส่งจะใช้ แพขนานยนต์ ขนส่งสินค้าข้ามแม่น้ำโขง

2) จุดผ่านแดนถาวรบ้านคกไม้ ตำบลปากชม อำเภอปากชม ตั้งอยู่ตรงข้ามกับ บ้านวังเมือง สานะคาม (ด้านท้องถื่น) แขวงเวียงจันทน์ เป็นเส้นทางไปยังแขวงเวียงจันทน์ ระยะทางประมาณ 160 กิโลเมตร สินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้านำเข้า จะเป็นไม้แปรรูป แร่แร่ไรท์ สินค้ากสิกรรม และของป่าจากฝั่งลาว ซึ่งในฤดูฝนจะมีน้ำหลาก การขนส่งสินค้าจะใช้แพขนานยนต์ขนส่งสินค้าข้ามแม่น้ำโขง

3) จุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพน้ำเหืองไทย-ลาว ตำบลลอฮี อำเภอท่าลี่ ตั้งอยู่บริเวณบ้านนากระเซ็ง ตำบลลอฮี ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับบ้านปากหมอ เมืองแก่นท้าว (ด้านสากล) แขวงไชยบุรี เป็นจุดผ่านแดนถาวรที่มีการเปิดใช้สะพานมิตรภาพน้ำเหืองไทย-ลาว ซึ่งได้ทำพิธีเปิดใช้สะพานแห่งนี้ เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2547 สินค้าที่ส่งออกบริเวณนี้ได้แก่ สินค้าวัสดุก่อสร้าง เช่น เหล็กเส้น สังกะสี ปูนซีเมนต์ ฯลฯ เครื่องใช้ไฟฟ้ายานพาหนะ และส่วนประกอบ สินค้าอุปโภคบริโภค เป็นต้น สำหรับสินค้าที่มีการนำเข้า ได้แก่ ไม้ ไม้แปรรูป กสิกรรม เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลูกเดือย ลูกตาและของป่า

จุดผ่อนปรน มี 3 ด่าน มีแม่น้ำเหืองเป็นแนวกันใช้เรือเล็กข้ามหรือเดินข้ามในช่วงหน้าแล้ง

1. จุดผ่อนปรนบ้านเหมืองแพร่ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว (ฝั่งลาวได้แก่ บ้านเหมืองแพร่ เมืองบ่อแต่น แขวงไชยบุรี) เปิดด่านทุกวันพระ เวลา 08.00-18.00 น.

2. จุดผ่อนปรนบ้านนาข่า ตำบลปากหมัน อำเภอด่านซ้าย (ฝั่งลาว ได้แก่ บ้านนาข่า เมืองบ่อแต่น แขวงไชยบุรี) เปิดด่านทุกวันอังคาร-พฤหัสบดี เวลา 08.00-18.00 น.

3. จุดผ่อนปรนบ้านนากระเซ็ง ตำบลลอฮี อำเภอท่าลี่ (ฝั่งลาว ได้แก่ บ้านเมืองหมอ เมืองแก่นท้าว แขวงไชยบุรี) เปิดด่านทุกวันเสาร์ เวลา 08.00-18.00 น.

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเลย

2.3.9) ด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดเลย มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามหลากหลาย มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ที่สำคัญ ซึ่งเป็นที่รู้จักแพร่หลาย และมีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาสัมผัสบรรยากาศในฤดูหนาวบนยอดสูงของภูเขา ไม้ดอกเมืองหนาวนานาชนิด เช่น ภูกระดึง ภูเรือ ภูหลวง สวนหินผางาม แก่งคุดคู้ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ผีตาโขน พระธาตุศรีสองรัก พระธาตุสังฆะ ประเพณีบุญหลวงและการละเล่นผีตาโขน ชุมชนบ้านไม้เก่าเชียงคาน นอกจากนี้ยังมีวัดสำคัญที่ประชาชนนิยมมาทำบุญ เช่น วัดป่าเนรมิต วิปัสสนา วัดศรีสุทธาวาส และ วัดโพชนชัย เป็นต้น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กำหนดให้จังหวัดเลยเป็น 1 ใน 9 เมือง ที่มีศักยภาพแห่งการท่องเที่ยว และการที่มีลักษณะเช่นนี้จึงเป็นเสน่ห์ของจังหวัด เหมาะสำหรับผู้ประกอบการที่จะลงทุนทำธุรกิจด้านการบริการ ประเภทโรงแรม รีสอร์ท และร้านอาหาร โดยมีจำนวนโรงแรมในจังหวัดเลย 363 แห่ง รวมจำนวนห้องพัก 5,570 ห้อง

ประกอบกับจังหวัดเลย ได้รับการประกาศเป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดเลย และคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2558 เห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การบริหารพื้นที่พิเศษ 4 พื้นที่ ได้แก่ 1) อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย/ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร 2) เมืองเก่าอนัน 3) เลย และ 4) เมืองโบราณอู่ทอง จังหวัดเลยเป็นเจ้าภาพโครงการนำร่องเร่งด่วน เพื่อดำเนินการโครงการความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวสีเขียวที่เชื่อมโยงวัฒนธรรมล้านช้าง สีเมืองสองประเทศเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวจากเมืองเลย-เมืองหลวงพระบาง-นครหลวงเวียงจันทน์-เมืองหนองคาย นอกจากนั้นแล้ว คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติได้ประกาศเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง (หนองคาย เลย บึงกาฬ มุกดาหาร นครพนม) เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2559 เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำโขงเพื่อพัฒนาชีวิตและวัฒนธรรมที่นำมาซึ่งการเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพในพื้นที่และก่อให้เกิดการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของประเทศเพื่อนบ้าน

ส่วนที่ 3

ข้อมูลด้านการเกษตร
และสหกรณ์จังหวัดเลย

ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย

3.1 ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย

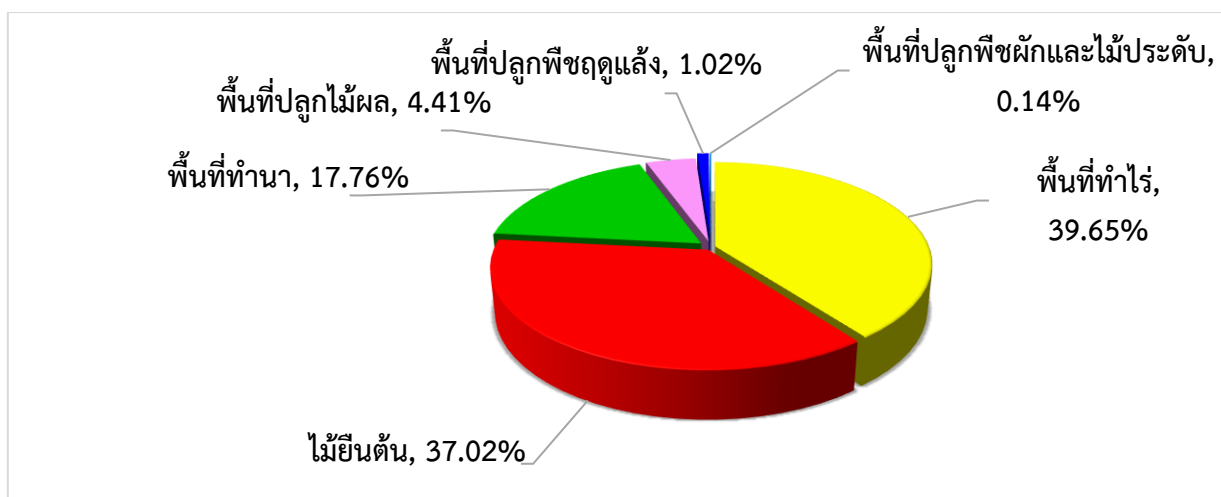
3.1.1) เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร

จังหวัดเลย มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำนวน 2,624,424 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 36.75 ของพื้นที่ทั้งหมด (7,141,250 ไร่) แบ่งออกเป็นพื้นที่การทำนา ทำไร่ ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ปลูกผักและไม้ประดับ ปลูกพืชฤดูแล้ง ตามลำดับ ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงเนื้อที่ที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ปี 2565

รายการ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละของเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร (%)
พื้นที่จังหวัดทั้งหมด	7,141,250	
พื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งสิ้น	2,624,424	36.75
จำแนกตามการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ดังนี้		
พื้นที่ทำไร่	1,040,572	39.65
ไม้ยืนต้น	971,578	37.02
พื้นที่ทำนา	466,009	17.76
พื้นที่ปลูกไม้ผล	115,727	4.41
พื้นที่ปลูกพืชฤดูแล้ง	26,845	1.02
พื้นที่ปลูกพืชผักและไม้ประดับ	3,693	0.14

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย, ปี 2565

ภาพที่ 3.1 แสดงแผนภูมิเนื้อที่ที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ปี 2565

โดยมีพื้นที่การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic) โดยพื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม จำนวน 11,212,426 ไร่ และพื้นที่ทำการเกษตรที่ไม่เหมาะสม จำนวน 7,114,127 ไร่ ดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงการใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic)

ลำดับ ที่	ชนิดพืช	พื้นที่เหมาะสม (ไร่)	พื้นที่ไม่เหมาะสม (ไร่)
1	ข้าว	604,872	2,145,229
2	อ้อย	1,958,393	793,077
3	มันสำปะหลัง	1,606,696	696,514
4	ข้าวโพด	1,850,590	863,204
5	สับปะรด	1,854,421	898,779
6	ยางพารา	1,783,658	519,551
7	ลำไย	1,553,796	1,198,773
รวมทั้งสิ้น		11,212,426	7,114,127

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินเลย, มิถุนายน 2566

อำเภอที่มีการเพาะปลูกพืชมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองเลย จำนวน 369,624 ไร่ รองลงมา อำเภอด่านซ้าย 339,343 ไร่ อำเภอปากชม 339,132 ไร่ และน้อยที่สุดคือ อำเภอหนองหิน 66,800 ไร่ รายละเอียดดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงพื้นที่เพาะปลูกพืชทางการเกษตร แยกรายอำเภอของจังหวัดเลย ปี 2565

ที่	อำเภอ	พื้นที่ ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ปลูก พืช รวม (ไร่)	พื้นที่เพาะปลูกพืชทางการเกษตร (ไร่)						
				ข้าวนา ปีและ ข้าวไร่	พืชฤดู แล้ง	พืชไร่	ไม้ผล	ไม้ยืน ต้น	พืชผัก และไม้ ดอกไม้ ประดับ	ร้อย ละ
1	เมืองเลย	925,000	369,624	57,558	5,418.15	74,374	8,685	223,320	269	39.96
2	นาดัง	368,750	182,286	16,133	6,180.70	65,767	3,966	89,149	91	49.16
3	เชียงคาน	541,875	235,831	50,110	4,378.90	63,880	14,391	102,999	73	43.52
4	ปากชม	598,125	339,132	30,054	2,574.65	108,738	22,080	175,674	12	56.70
5	ด่านซ้าย	1,082,500	339,343	67,589	3,295.20	187,083	21,242	59,658	476	31.35
6	นาแห้ว	392,500	98,342	18,206	543.95	59,406	2,203	17,704	278	25.06
7	ภูเรือ	550,000	143,791	28,482	198.75	54,638	21,867	37,249	1,357	26.14
8	ท่าลี่	426,875	180,728	33,050	190.50	92,166	3,670	51,591	61	42.34
9	วังสะพุง	715,625	316,090	70,997	2,851.20	110,765	2,775	128,293	409	44.17
10	ภูกระดึง	443,125	67,494	22,213	74.00	36,608	2,568	5,983	48	15.23
11	ภูหลวง	371,875	93,613	22,184	31.00	41,940	5,608	23,799	51	25.17
12	ผาขาว	289,375	107,897	21,264	397.00	64,668	896	20,415	258	37.29
13	เอราวัณ	163,750	84,453	7,591	531.20	45,478	1,537	29,074	242	51.57
14	หนองหิน	271,875	66,800	20,578	180.00	35,063	4,241	6,671	68	24.57
รวมทั้งสิ้น		7,140,250	2,624,425	466,009	26,845	1,040,572	115,727	971,578	3,693	36.75

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย, ปี 2565

3.1.2) การปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลย ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ยางพารา มะขามหวาน ลำไย คริสต์มาสและไม้ดอกไม้ประดับกระถาง เป็นต้น

ข้าว ข้าวนาปีและข้าวไร่ จังหวัดเลยจะเน้นการปลูกข้าวไว้เพื่อบริโภคภายในครัวเรือน เนื่องจากมีพื้นที่ราบลุ่มจำนวนน้อย โดยเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกข้าวเหนียวเป็นหลักและปลูกข้าวเจ้าบ้าง จำนวนเล็กน้อย ลักษณะการทำนาข้าวของเกษตรกรจังหวัดเลยจะมี 2 ลักษณะคือ พื้นที่ที่อยู่ในที่ราบลุ่มเกษตรกรจะทำนาดำ ส่วนในพื้นที่ราบสูง ในเขตภูเขาเกษตรกรจะปลูกข้าวไร่ พันธุ์ข้าวเหนียวที่นิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์ กข.6 กข.8 กข.10 เหนียวสันป่าตอง พันธุ์ข้าวเจ้า ได้แก่ พันธุ์หอมดอกมะลิ และมะลิ 105 เป็นต้น ส่วนพันธุ์ข้าวไร่ ได้แก่ พันธุ์ ชิวเกลี้ยง ชิวแม่จัน ทางปลาไหล เจ้าฮ่อ สำหรับนาปรังนั้น มีพื้นที่ปลูกเพียงเล็กน้อย ในเขตพื้นที่ชลประทาน

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นพืชไร่เศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของจังหวัดเลย เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีที่ราบเชิงเขา เหมาะกับการปลูกข้าวโพดที่เพาะปลูกง่าย ใช้น้ำในปริมาณน้อย ประกอบกับตลาดมีความต้องการสูงส่วนใหญ่ใช้เพื่อการเป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมใช้ ได้แก่ พันธุ์ลูกผสม ซึ่งการปลูกจะเน้นในช่วงฤดูฝน มีจำนวน 2 รุ่น คือ ต้นฤดูฝน (ปลูกเดือน เมษายน-กรกฎาคม เก็บเกี่ยวเดือนสิงหาคม-พฤศจิกายน) และปลายฝน (ปลูกเดือน สิงหาคม-กันยายน เก็บเกี่ยวเดือนธันวาคม-มกราคม) ในปัจจุบันเกษตรกรได้เริ่มให้ความสนใจปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูกาลทำนาหรือข้าวโพดฤดูแล้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตชลประทาน

มันสำปะหลัง เป็นพืชไร่ที่เกษตรกรให้ความสนใจปลูกเนื่องจากเป็นพืชที่ปลูกง่าย ทนแล้ง พันธุ์ที่นิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 พันธุ์ระยอง 60 พันธุ์ CMR และพันธุ์อื่นๆ เช่น ห้วยบง 60 อีเดียว ด้านการเก็บเกี่ยวจะเริ่มเก็บเกี่ยวตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม เป็นต้นไป มีโรงแปงมันสำปะหลังตั้งอยู่ในจังหวัดเลย 1 แห่ง ในเขตอำเภอเชียงคาน

อ้อยโรงงาน เป็นพืชไร่เศรษฐกิจที่สำคัญอีกพืชหนึ่งของจังหวัดเลย แหล่งที่ปลูกหลักอยู่ในเขตอำเภอผาขาว วังสะพุง เอรಾವิน หนองหิน ภูกระดึง ภูหลวง นาด้วง เป็นต้น พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์ k 88-92 พันธุ์ K 90-77 พันธุ์กำแพงแสน ฤดูกาลเพาะปลูก มี 2 ช่วง คือ ต้นฝน (เขตชลประทาน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน) และปลายฝน (เน้นการปลูกอ้อยข้ามแล้ง เดือน ตุลาคม-ธันวาคม) การเก็บเกี่ยวจะเริ่มเมื่ออายุอ้อยได้ 10-12 เดือน ขึ้นอยู่กับพันธุ์อ้อยและสภาพแวดล้อมและต้องรีบนำส่งโรงงานภายใน 24 ชั่วโมง ปัจจุบันมีโรงงานน้ำตาลตั้งอยู่ในจังหวัดเลย 2 แห่ง ในเขตอำเภอวังสะพุง

ยางพารา จังหวัดเลยมีพื้นที่ปลูกยางพารา พันธุ์ที่ใช้ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ RRIM 600 ประมาณ 80% ของพื้นที่ นอกจากนั้นจะมีพันธุ์ RRIT 251 ประมาณ 19% ของพื้นที่ พันธุ์ BPM 24 ประมาณ 1% ของพื้นที่และพันธุ์อื่นๆ ประมาณ 1% ของพื้นที่ ระยะเวลาปลูกส่วนใหญ่ใช้ระยะปลูก 3×7 เมตร หากเป็นพื้นที่ลาดชัน เกษตรกรจะทำแนวระดับและปลูกแบบขั้นบันได การตัดแต่งกิ่งและการสร้างทรงพุ่ม มีการสร้างทรงพุ่มให้ต้นยางสูงจากพื้นดิน 2.5 เมตร เพื่อเป็นหน้ากรีด ส่วนที่สูงจากพื้นดิน 2.5 เมตรขึ้นไป จะทำการสร้างทรงพุ่มให้ต้นยางมีพื้นที่ใบเพื่อสังเคราะห์แสงในปริมาณมากจะทำให้ได้ผลผลิตสูง การกรีดยางพารา เกษตรกรใช้ระบบกรีดครั้งลำต้นวันเว้นวัน จำนวนวันที่กรีดเฉลี่ย 160 วัน/ปี การขายมีทั้งขายในรูปยางแผ่นดิบ ยางก้อนถ้วย และน้ำยางสด

มะขามหวาน จังหวัดเลยมีความเหมาะสมในการปลูกมะขามหวานมาก ในอดีตจังหวัดเลยเป็นแหล่งปลูกมะขามหวานที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย พันธุ์ที่นิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์สีทอง พันธุ์สีชมพู พันธุ์ชันดี และพันธุ์ประกายทอง แต่สถานการณ์ในปัจจุบันเกษตรกรลดพื้นที่ปลูกมะขามหวานลงไปมาก เนื่องจากเกษตรกรหันไปปลูกพืชอื่น เช่น อ้อยโรงงาน ยางพารา

ลำไย จังหวัดเลยเป็นแหล่งปลูกลำไยที่สำคัญแหล่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศเหมาะสมพื้นที่ปลูกมีศักยภาพ ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกลำไยกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ

ลิ้นจี่ เป็นไม้ผลกิ่งเมืองร้อน เจริญเติบโตได้ดีในสภาพภูมิอากาศหนาว ชอบดินร่วนซุย มีการระบายน้ำดี และควรมีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลมากกว่า 400 เมตร ต้องการอากาศหนาวในช่วงออกดอก จังหวัดเลย เป็นจังหวัดหนึ่งที่สามารถปลูกลิ้นจี่ได้ดี ปลูกกันมากที่อำเภอภูเรือ ด้านซ้ายและอำเภอปากชม

กล้วยน้ำว้า จังหวัดเลยเป็นแหล่งปลูกกล้วยที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะปลูกมากแถบอำเภอเชียงคาน อำเภอปากชม อำเภอท่าลี่ และ อำเภอเมืองเลย ส่วนใหญ่จะปลูกตามแนวที่ราบเชิงเขา ลักษณะการปลูกเป็นทั้งพืชเชิงเดี่ยวและปลูกเป็นพืชแซมไม้ผลไม้ยืนต้น ซึ่งอยู่ระหว่างการรอรับผลผลิต เช่น การปลูกยางพาราแล้วปลูกกล้วยแซม ประโยชน์ที่ได้รับคือเป็นร่มเงาให้กับต้นยางพารา และเป็นรายได้เสริมให้กับเกษตรกร เป็นรายเดือน ซึ่งกล้วยจะให้ผลผลิตเร็วเริ่มให้ผลผลิตตั้งแต่กล้วยอายุ 8 เดือนเป็นต้นไป

ชิง จังหวัดเลยเป็นแหล่งปลูกที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากจังหวัดเลยมีสภาพพื้นที่เป็นภูเขาสูง มีที่ราบเชิงเขา เหมาะกับการปลูกชิงอย่างมาก โดยพื้นที่ในเขตพื้นที่อำเภอด่านซ้าย ภูเรือ และนาแห้ว พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูก คือชิงใหญ่ (ชิงหยวก/ชิงขาว) โดยฤดูกาลเพาะปลูกอยู่ช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม ด้านการเก็บเกี่ยวมีทั้งแบบชิงอ่อน (เก็บเกี่ยวเมื่อชิงมีอายุได้ 4-6 เดือน ช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน) และแบบชิงแก่ (เก็บเกี่ยวเมื่อชิงมีอายุ 10-12 เดือน คือช่วงเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์) จุดอ่อนของการปลูกชิง คือเป็นพืชที่ไม่สามารถปลูกติดต่อกันในพื้นที่เดิมได้ ต้องย้ายพื้นที่ปลูกใหม่ทุกปี เนื่องจากเกิดปัญหาชิงเน่า

ถั่วเหลือง เป็นพืชที่ปลูกง่ายใช้น้ำน้อย การเพาะปลูกมี 2 ฤดู คือถั่วเหลืองฤดูฝน ซึ่งปลูกไว้เพื่อทำพันธุ์ปลูกในฤดูแล้ง และถั่วเหลืองฤดูแล้ง แต่เกษตรกรนิยมปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้งมากกว่าถั่วเหลืองฤดูฝน เพื่อช่วยในการปรับปรุงบำรุงดิน พันธุ์ที่ปลูก ได้แก่ พันธุ์เชียงใหม่ 60 สจ.4 และ สจ.5 ถั่วเหลืองฤดูฝนจะปลูกในสภาพไร่มีการไถพรวนดินเหมือนพืชไร่ทั่วไป ปลูกปลายฝน (ช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน) และเก็บเกี่ยวต้นหนาว (ช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม) ส่วนถั่วเหลืองฤดูแล้งจะปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จโดยการตัดต่อซึ่ง ไม่พรวนดินแต่ใช้วิธีการหยอด ถั่วเหลืองตามต่อซึ่งข้าว จะปลูกฤดูหนาว (ช่วงเดือนธันวาคม-มกราคม) จะเก็บเกี่ยวฤดูแล้ง (ช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน)

คริสต์มาสและไม้ดอกไม้ประดับกระถาง เป็นไม้ประดับที่ใบมีสีสนสวยงาม ได้แก่ สีแดง สีเหลือง สีชมพู และสีขาว ตามลักษณะของพันธุ์ และให้สีสนในช่วงเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ เนื่องจากสภาพอุณหภูมิต่ำ ช่วงแสงสั้นกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการผลิตที่มีคุณภาพ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย เป็นแหล่งที่ผลิตคริสต์มาสที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ประกอบกับพื้นที่มีศักยภาพที่เหมาะสมต่อการผลิตไม้ดอกไม้ประดับหลายชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่อำเภอภูเรือและอำเภอด่านซ้าย เพราะมีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 600-900 เมตร เป็นปัจจัยสำคัญต่ออุณหภูมิและต่อแสงที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของคริสต์มาสเกษตรกรนำมาเป็นกิจกรรมทางเลือกเป็นอาชีพหลัก สามารถลดปัญหาการว่างงานในพื้นที่ให้มีงานทำตลอดปี และสร้างรายได้จำนวนมากกว่า 50,000-300,000 บาทต่อครัวเรือน/ปี และคิดเป็นรายได้รวมหลายร้อยล้านบาทต่อปี จุดแข็งในการพัฒนา เพราะเกษตรกรมีประสบการณ์และทักษะในการผลิตมาเป็นเวลานาน เกิดเครือข่ายทางการตลาด มีการซื้อขายผลผลิตไม้ดอกไม้ประดับตลอดปี ข้อจำกัดที่ต้องพัฒนาได้แก่การเพิ่มพูนวิชาการ การผลิตด้านการป้องกัน กำจัดโรค เพราะมีการสะสมของเชื้อโรคและเกิดการระบาดของเชื้อเพิ่มมากขึ้น การรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายของเกษตรกรผู้ผลิต เพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการผลิตและการตลาด เพื่อความเข้มแข็งของชุมชน

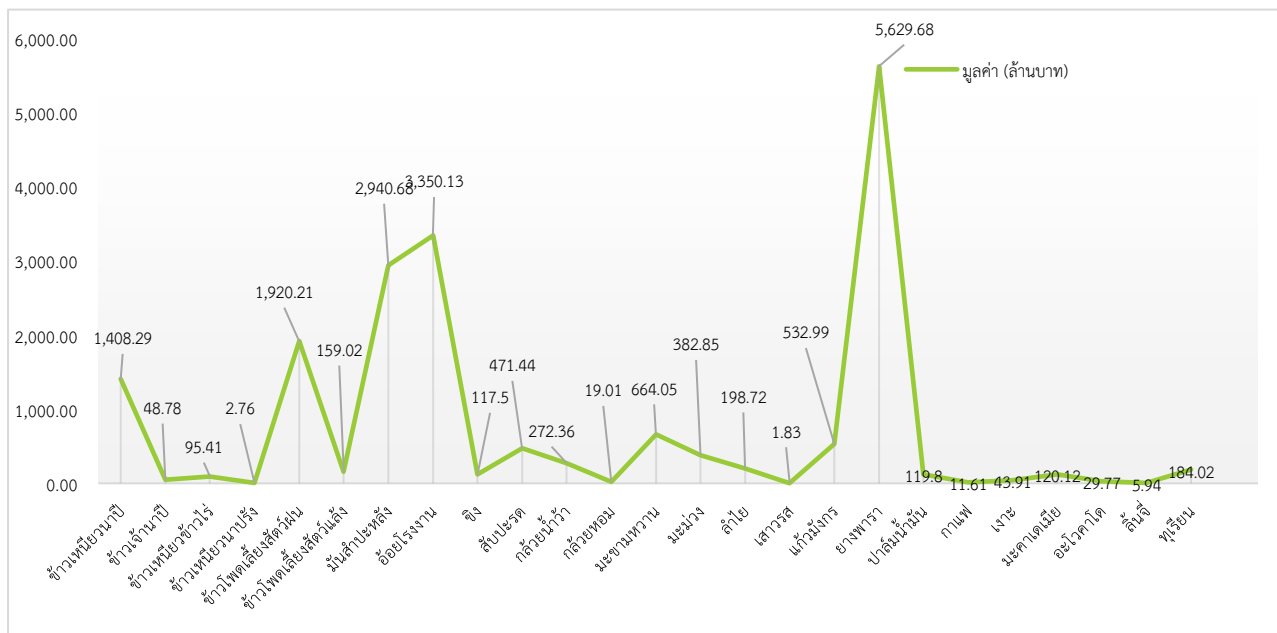
ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย

มูลค่าผลผลิตรวมพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลย ปี 2565 ยางพารา มีมูลค่า 5,629.68 ล้านบาท อ้อยโรงงาน มีมูลค่า 3,350.13 ล้านบาท มันสำปะหลัง มีมูลค่า 2,940.68 ล้านบาท ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฝน มีมูลค่า 1,920.21 ล้านบาท ข้าวเหนียวนาปี มีมูลค่า 1,408.29 ล้านบาท และอื่น ๆ รายละเอียดดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 แสดงมูลค่าผลผลิตรวมพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลย ปี 2565

ที่	ชนิดพืชเศรษฐกิจ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
1	ข้าวเหนียวนาปี	425,066	419,947	353.00	148,241.29	9.50	1,408.29
2	ข้าวเจ้านาปี	11,919	11,919	359.00	4,278.92	11.40	48.78
3	ข้าวเหนียวข้าวไร่	29,025	28,975	356.00	10,315.10	9.25	95.41
4	ข้าวเหนียวนาปรัง	703	703	395.00	278.00	9.94	2.76
5	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฝน	315,069	313,790	658.00	206,473.82	9.30	1,920.21
6	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แล้ง	23,488	22,478	677.00	15,217.61	10.45	159.02
7	มันสำปะหลัง	309,165	306,249	3,255.00	996,840.49	2.95	2,940.68
8	อ้อยโรงงาน	258,826	257,818	11,012.00	2,839,092.00	1.18	3,350.13
9	ชิง	1,462	1,460	4,024.00	5,875.04	20	117.50
10	สับปะรด	18,157	17,939	3,285.00	58,930.00	8	471.44
11	กล้วยน้ำว้า	8,777	8,425	3,073.00	25,890.02	10.52	272.36
12	กล้วยหอม	528	486	2,173.00	1,056.07	18	19.01
13	มะขามหวาน	22,465	20,464	550.00	11,255.20	59	664.05
14	มะม่วง	25,414	25,221	1,012.00	25,523.60	15	382.85
15	ลำไย	14,971	13,875	682.00	9,462.82	21	198.72
16	เสาวรส	125	125	1,124.00	140.50	13	1.83
17	แก้วมังกร	18,654	17,885	1,753.00	31,352.40	17	532.99
18	ยางพารา	946,632	858,969	226.00	194,127.00	29	5,629.68
19	ปาล์มน้ำมัน	24,945	24,769	1,758.00	43,564.00	2.75	119.80
20	กาแฟ	3,226	2,370	70.00	165.90	70	11.61
21	เงาะ	3,123	2,768	547.00	1,514.10	29	43.91
22	มะคาเดเมีย	5,124	4,004	300.00	1,201.20	100	120.12
23	อะโวคาโด	864	620	686.00	425.32	70	29.77
24	ลิ้นจี่	524	494	415.00	205.01	29	5.94
25	ทุเรียน	2,461	1,842	740.00	1,363.08	135	184.02
รวมทั้งสิ้น		2,470,713	2,363,595		4,632,788		18,731

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย, ปี 2565

ภาพที่ 3.2 แสดงกราฟมูลค่าผลผลิตรวมพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลย ปี 2565

จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลย ปี 2565 ข้าวเหนียวนาปี จำนวน 64,634 ครัวเรือน ยางพารา จำนวน 42,904 ครัวเรือน มันสำปะหลัง 24,250 ครัวเรือน และอื่น ๆ รายละเอียดดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 แสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลย ปี 2565

ที่	ชนิดพืชเศรษฐกิจ	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิต (ไร่)
1	ข้าวเหนียวนาปี	64,634	425,066	419,947
2	ข้าวเจ้านาปี	3,103	11,919	11,919
3	ข้าวเหนียวข้าวไร่	3,708	29,025	28,975
4	ข้าวเหนียวนาปรัง	168	703	703
5	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฝน	15,066	315,069	313,790
6	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แล้ง	3,338	23,488	22,478
7	มันสำปะหลัง	23,250	309,165	306,249
8	อ้อยโรงงาน	22,428	258,826	257,818
9	จิง	236	1,462	1,460
10	สับปะรด	650	18,157	17,939
11	กล้วยน้ำว้า	1,214	8,777	8,425
12	กล้วยหอม	93	528	486
13	มะขามหวาน	3,274	22,465	20,464
14	มะม่วง	2,402	25,414	25,221
15	ลำไย	2,779	14,971	13,875
16	เสาวรส	33	125	125

ที่	ชนิดพืชเศรษฐกิจ	จำนวน ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิต (ไร่)
17	แก้วมังกร	3,347	18,654	17,885
18	ยางพารา	42,904	946,632	858,969
19	ปาล์มน้ำมัน	2,596	24,945	24,769
20	กาแฟ	334	3,226	2,370
21	เงาะ	956	3,123	2,768
22	มะคาเดเมีย	302	5,124	4,004
23	อโวคาโด	309	864	620
24	ลิ้นจี่	290	524	494
25	ทุเรียน	583	2,461	1,842
รวมทั้งสิ้น		197,997	2,470,713	2,363,595

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย, ปี 2565

หมายเหตุ : ข้าวและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีการปลูกในเนื้อที่เดิม

ตารางที่ 3.6 แสดงพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีและข้าวไร่แยกรายอำเภอ ของจังหวัดเลย ปี 2565

ที่	อำเภอ	ข้าวนาปีและข้าวไร่								
		พื้นที่ปลูกข้าว (รวม)	รวม ข้าวเจ้า	รวม ข้าวเหนียว	ข้าวนาปี			ข้าวไร่		
					รวม	ข้าวเจ้า	ข้าวเหนียว	รวม	ข้าวเจ้า	ข้าวเหนียว
1	เมืองเลย	57,557.79	729.39	56,828.40	57,533.29	729.39	56,803.90	24.50	0.00	24.50
2	นาดัง	16,133.47	244.37	15,889.10	15,833.61	244.37	15,589.24	299.86	0.00	299.86
3	เชียงคาน	50,110.07	681.67	49,428.40	49,968.51	681.67	49,286.84	141.56	0.00	141.56
4	ปากชม	30,053.92	433.97	29,619.95	27,632.93	433.97	27,198.96	2,420.99	0.00	2,420.99
5	ด่านซ้าย	67,589.15	5,018.93	62,570.22	56,689.21	5,018.93	51,670.28	10,899.94	0.00	10,899.94
6	นาแห้ว	18,206.32	86.05	18,120.27	9,322.18	86.05	9,236.13	8,884.14	0.00	8,884.14
7	ภูเรือ	28,482.25	165.50	28,316.75	23,872.49	165.50	23,706.99	4,609.76	0.00	4,609.76
8	ท่าลี่	33,049.97	832.77	32,217.20	32,860.72	832.77	32,027.95	189.25	0.00	189.25
9	วังสะพุง	70,996.73	829.10	70,167.63	70,754.21	829.10	69,925.11	242.52	0.00	242.52
10	ภูกระดึง	22,213.19	1,345.77	20,867.42	21,885.64	1,345.77	20,539.87	327.55	0.00	327.55
11	ภูหลวง	22,183.94	370.51	21,813.43	22,133.44	370.51	21,762.93	50.50	0.00	50.50
12	ผาขาว	21,264.33	384.42	20,879.91	21,264.33	384.42	20,879.91	0.00	0.00	0.00
13	เอราวัณ	7,591.18	144.25	7,446.93	7,525.43	144.25	7,381.18	65.75	0.00	65.75
14	หนองหิน	20,577.50	652.21	19,925.29	19,708.96	652.21	19,056.75	868.54	0.00	868.54
รวมทั้งสิ้น		466,009.81	11,918.91	454,090.90	436,984.95	11,918.91	425,066.04	29,024.86	0.00	29,024.86

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย, ปี 2565

ตารางที่ 3.7 แสดงพื้นที่เพาะปลูกไม้ดอกไม้ประดับแยกรายอำเภอ ของจังหวัดเลย ปี 2565

ที่	อำเภอ	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)
1	เมืองเลย	12	30	30.00
2	นาดัง	0	0	0.00
3	เชียงคาน	2	1	1.00
4	ปากชม	0	0	0.00
5	ด่านซ้าย	26	32	32.00
6	นาแห้ว	0	0	0.00
7	ภูเรือ	198	476.64	471.44
8	ท่าลี่	1	1.75	1.75
9	วังสะพุง	2	4.25	4.25
10	ภูกระดึง	1	3	3.00
11	ภูหลวง	0	0	0.00
12	ผาขาว	0	0	0.00
13	เอราวัณ	0	0	0.00
14	หนองหิน	0	0	0.00
รวมทั้งสิ้น		242	548.64	543.44

ตารางที่ 3.8 แสดงมูลค่าผลผลิตรวมพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลย ปี 2565

กลุ่มพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
1.ข้าวนาปีและข้าวไร่	466,009	460,841	164,059.40	1,844.03
2.พืชไร่	1,040,572	1,039,830	4,613,726	7,612.65
3.พืชฤดูแล้ง (2563/64)	26,845	25,835	11,283	134.72
4.ไม้ผล	115,727	109,830	171,285	4,681.23
5.ไม้ยืนต้น	971,578	941,342	145,541	6,852.06
6.พืชผัก	3,149	3,115	31,243	760.77
เห็ด*	4,124,000	3,812,000	953	123.89
ไม้ดอกไม้ประดับ**	13,820,000	13,533,858		947
รวมพื้นที่1-6 (ยกเว้น*,**)	2,623,880	2,580,793	5,137,138	
		รวมผลผลิต	5,138,091	
			รวมมูลค่า	22,956.36

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย, ปี 2565

หมายเหตุ : * หน่วยเป็น ก้อน

** หน่วยเป็น ต้น / ไร่

3.1.3) การทำประมงจังหวัดเลย

จังหวัดเลยมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา และเป็นที่ยากลำบากจึงทำให้มีแหล่งน้ำธรรมชาติสำหรับทำการประมงหรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำน้อย เลี้ยงไว้เฉพาะเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน หรือจำหน่ายในท้องถิ่นที่ใกล้เคียงเท่านั้น การประมงทำตามแหล่งน้ำธรรมชาติได้แก่ แม่น้ำเลย แม่น้ำโขง แม่น้ำพอง เขื่อนน้ำหมานตอนบน ห้วยหนองที่อยู่ใกล้หมู่บ้าน แม่น้ำโขงเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดเลย ประชาชนที่อาศัยอยู่ตามริมฝั่งแม่น้ำทำการประมงอยู่บ้างเล็กน้อย สัตว์น้ำที่จับได้จะนำมาจำหน่ายในท้องตลาดหรือร้านอาหาร ปลาที่จับได้จากแม่น้ำโขงจะเป็นที่นิยมของผู้บริโภค

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดเลย และสำนักงานประมงจังหวัดเลย ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนได้เลี้ยงปลาเพื่อบริโภคและจำหน่าย ตามแหล่งน้ำต่างๆ เช่น การเลี้ยงปลาในกระชังบริเวณแม่น้ำเลย ที่บ้านธาตุ อำเภอเชียงคาน มีการเลี้ยงปลาในกระชังกันมาก และเป็นที่ต้องการของตลาดทำให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงปลากันมากขึ้น จนสามารถรวมตัวกันเป็นชมรม ผู้เลี้ยงปลาเพื่อช่วยเหลือกลุ่มผู้เลี้ยงปลาด้วยกัน ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

การเลี้ยงสัตว์น้ำจืดในเขตพื้นที่จังหวัดเลย มีเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำจืดจำนวน 13,827 ครัวเรือน มีการเลี้ยงปลาในบ่อ จำนวน 16,050 บ่อ การเลี้ยงปลาในกระชัง จำนวน 883 กระชัง พื้นที่ทั้งหมด 7,656.29 ไร่ ปริมาณการจับสัตว์น้ำจืด 2,538.93 ตัน จำหน่ายในราคาเฉลี่ย 50 บาทต่อกิโลกรัม รวมมูลค่าผลผลิต จำนวน 137,746,600 บาท โดยผลผลิตทั้งหมดจำหน่ายในพื้นที่จังหวัดเลย

ตารางที่ 3.9 แสดงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และจำนวนบ่อการทำประมงน้ำจืดจังหวัดเลย

ลำดับที่	อำเภอ	ประเภทบ่อ	การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด			
			จำนวนครัวเรือน	จำนวนบ่อ	จำนวนกระชัง	เนื้อที่ (ไร่)
1	เมืองเลย	บ่อดิน	1,957	2,437	-	849.05
		กระชัง	38	-	347	5.42
2	เชียงคาน	บ่อดิน	993	1,166	-	386.15
		กระชัง	10	-	530	6.61
3	ปากชม	บ่อดิน	61	81	-	36.32
		กระชัง	1	-	6	0.06
4	นาด้วง	บ่อดิน	1,072	1,189	-	649.88
5	ด่านซ้าย	บ่อดิน	1,852	2,078	-	823.19
6	นาแห้ว	บ่อดิน	175	196	-	89.72
7	ภูเรือ	บ่อดิน	947	1,048	-	424.82
8	ท่าลี่	บ่อดิน	1,462	1,664	-	781.89
9	วังสะพุง	บ่อดิน	1,419	1,597	-	791.34
10	ภูกระดึง	บ่อดิน	1,313	1,793	-	1,290.63
11	ภูหลวง	บ่อดิน	887	965	-	463.08
12	ผาขาว	บ่อดิน	839	912	-	490.50
13	เอราวัณ	บ่อดิน	589	689	-	364.03
14	หนองหิน	บ่อดิน	212	235	-	203.60
รวมทั้งสิ้น			13,827	16,050	883	7,656.29

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดเลย, ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2565

ตารางที่ 3.10 แสดงปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากการทำประมงน้ำจืดจังหวัดเลย

ลำดับที่	อำเภอ	ประเภทบ่อ	ปริมาณการจับสัตว์น้ำจืด (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
1	เมืองเลย	บ่อดิน	570.71	50	28,535,650
		กระชัง	576.00	60	34,560,000
2	เชียงคาน	บ่อดิน	182.85	50	9,142,500
		กระชัง	432.00	60	25,920,000
3	ปากชม	บ่อดิน	16.18	50	808,750
		กระชัง	72.00	60	4,320,000
4	นาด้วง	บ่อดิน	13.55	50	677,500
5	ด่านซ้าย	บ่อดิน	119.53	50	5,976,450
6	นาแห้ว	บ่อดิน	26.66	50	1,333,200
7	ภูเรือ	บ่อดิน	75.76	50	3,787,800
8	ท่าลี่	บ่อดิน	138.42	50	6,920,800
9	วังสะพุง	บ่อดิน	85.86	50	4,292,900
10	ภูกระดึง	บ่อดิน	122.57	50	6,128,500
11	ภูหลวง	บ่อดิน	47.70	50	2,384,750
12	ผาขาว	บ่อดิน	33.75	50	1,687,400
13	เอราวัณ	บ่อดิน	13.58	50	679,100
14	หนองหิน	บ่อดิน	11.83	50	591,300
รวมทั้งสิ้น			2,538.93	-	137,746,600

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดเลย, ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2565

ตารางที่ 3.11 แสดงปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากธรรมชาติ จากครัวเรือนตัวอย่าง

ลำดับที่	ชนิดสัตว์น้ำจืด	บริโภค (kg.)	ขาย (kg.)	รวมปริมาณสัตว์น้ำจืด
1	ปลานิล	2,327	195	2,522
2	ปลาไน	936	75	1,011
3	ปลาตะเพียน	2,649	145	2,794
4	ปลาสลิค	60	5	65
5	ปลาจิ้น	243	30	273
6	ปลาดุก	780	55	835
7	ปลาช่อน	1,120	105	1,225
8	ปลาสร้อย	63	-	63
9	ปลานวลจันทร์	1,943	135	2,078
10	ปลาหมอไทย	928	85	1,013

ลำดับ ที่	ชนิดสัตว์น้ำจืด	บริโภค (kg.)	ขาย (kg.)	รวมปริมาณสัตว์น้ำจืด
11	ปลาหมอเทศ	40	-	40
12	ปลาสร้อยเทศ	986	150	1,136
13	ปลานิล	305	70	375
14	ปลานิลเทศ	687	140	827
15	ปลาไหล	213	30	243
16	ปลาเทโพ	190	50	240
17	ปลาเค็มขาว	200	70	270
18	ปลาชะโด	65	20	85
19	ปลาเนื้ออ่อน	245	65	310
20	ปลาแขยง	385	108	493
21	ปลาตะโกก	180	40	220
22	ปลาน้ำจืด	132	10	142
23	ปลากะตัก	656	60	716
24	ปลากดแก้ว	76	-	76
25	ปลากดเหลือง	418	85	503
26	ปลาตอง	180	50	230
27	ปลากาดำ	8		8
28	ปลาหมอช้างเหยียบ	240	30	270
29	ปลากะสูบ	48	20	68
30	ปลาสร้อยนกเขา	105	-	105
31	ปลาสร้อยขาว	1,359	81	1,440
32	ปลาชิว	590	21	611
33	ปลากะมัง	28	50	78
34	ปลาอื่นๆ	563	101.05	664
35	กุ้งอื่นๆ	107	10.50	118
36	หอยน้ำจืดอื่นๆ	502	106	608
รวมทั้งสิ้น		19,557	2,198	21,755

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดเลย, ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2565

3.1.4) การปศุสัตว์จังหวัดเลย

ลักษณะการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่จังหวัดเลย มี 2 รูปแบบคือ

1. กลุ่มธุรกิจการค้า โดยทำการผลิตเพื่อผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ดังนี้

1.1 การเลี้ยงแบบประกัน โดยบริษัทเอกชนจะเป็นผู้จัดเตรียม พันธุ์ อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ ยกเว้น โรงเรือน แรงงานและที่ดิน เป็นส่วนที่เกษตรกรต้องจัดหาเองโดยมีบริษัทแม่เป็นผู้ควบคุมขั้นตอนในการผลิต เจ้าหน้าที่เข้าไปดูแลเรื่อง การตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม ควบคุมการเคลื่อนย้ายและการให้ความรู้การบริหารจัดการฟาร์มให้ได้ตามมาตรฐาน

1.2 รูปแบบเอกชนรายย่อย ที่มีการผลิตในปริมาณน้อย ซึ่งเป็นรูปแบบของเกษตรกรรายย่อย ที่ผลิตเพื่อจำหน่ายโดยตนเอง ทั้งเป็นผู้จัดหาพันธุ์ อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ ตลอดจนตลาด เจ้าหน้าที่เข้าไปดูแลเรื่อง การตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม ควบคุมการเคลื่อนย้ายและการให้ความรู้การบริหารจัดการฟาร์มให้ได้ตามมาตรฐาน

2. กลุ่มเกษตรกรรายย่อย เป็นเกษตรกรรายย่อย ที่มีการเลี้ยงแบบหลังบ้านและไม่ได้ใช้ต้นทุนในการผลิตที่สูงจนเกินไป และเกษตรกรเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด เช่น การเลี้ยงสัตว์ปีกหลังบ้าน การเลี้ยงโค กระบือ ตามสวน ไร่ นา หรือบนภูเขา เจ้าหน้าที่เข้าไปดูแลให้ความรู้เรื่อง การเลี้ยงสัตว์ การป้องกันโรค การรวมกลุ่ม และการสร้างเครือข่าย

การเลี้ยงโคเนื้อ ในจังหวัดเลย ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง ลูกผสมบราห์มัน ลูกผสมฮินดู บราซิล ลูกผสมซาโรเลีย ตามลำดับ มีที่ตั้งฟาร์มและพื้นที่การเลี้ยงกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ ทุกอำเภอของจังหวัดเลย โดยมีโคเนื้อทั้งหมดจำนวน 48,384 ตัว โดยมีการเลี้ยงกระจายในทุกอำเภอ อำเภอที่เลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด ได้แก่ อำเภอน้ำหนาว เชียงคาน นาน้ำหนาว ภูหลวง และหนองหิน ตามลำดับ ด้านการตลาดเกษตรกรจะจำหน่ายโคผ่านพ่อค้าคนกลางหรือนำโคเข้าไปจำหน่ายในตลาดนัดโค กระบือ ซึ่งในพื้นที่จังหวัดเลย มีตลาดนัดโค-กระบือ จำนวน 2 แห่ง ที่อำเภอเมืองเลย พ่อค้านำโค-กระบือ มาจำหน่ายประมาณ 250-280 ตัว ต่อครั้ง และอำเภอหนองหิน พ่อค้านำโค-กระบือ มาจำหน่ายประมาณ 60 ตัว ต่อครั้ง ส่วนหนึ่งมีการซื้อขาย โดยพ่อค้าเข้ามาซื้อในหมู่บ้าน

การเลี้ยงโคนม ในพื้นที่จังหวัดเลย ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์โฮลสตีลฟรีเซียนผสม เลือด 75% ขึ้นไป โดยมีการเลี้ยงโคนมมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเอราวัณ ภูเรือ นาด้วง ด่านซ้าย และเมืองเลย ตามลำดับ

โดยมีสหกรณ์โคนม/ศูนย์รวมน้ำนมจำนวน 2 แห่ง คือ

1. สหกรณ์การเกษตรเมืองเลย จำกัด ตั้งอยู่ที่ บ้านไร่ทาม ตำบลนาอาน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

2. บริษัท ซีพีเอฟ จำกัด (ประเทศไทย) ตั้งอยู่ที่ ตำบลท่าสวรรค์ อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย และมีฟาร์มวิจัยสัตว์เคี้ยวเอื้องในเขตที่ราบสูง อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย จำนวน 1 แห่ง

การเลี้ยงกระบือ มีการเลี้ยงกระจายในทุกอำเภอในจังหวัดเลย กระบือที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นกระบือไทยพื้นเมือง ปัจจุบันมีการปรับปรุงพันธุ์ โดยการใช้น้ำเชื้อกระบือพันธุ์ดี จากกรมปศุสัตว์ โดยมีกระบือจำนวน 13,902 ตัว โดยมีการเลี้ยงมากในเขตอำเภอเมืองเลย ท่าลี่ นาน้ำหนาว ภูกระดึง และวังสะพุง ตามลำดับ ด้านการตลาดเกษตรกรจำหน่ายกระบือผ่านพ่อค้าคนกลาง หรือนำไปจำหน่ายตามตลาดนัดค้าสัตว์

การเลี้ยงสุกรที่ตั้งฟาร์มและพื้นที่การเลี้ยงสุกร กระจายตัวทุกอำเภอในจังหวัดเลย ส่วนใหญ่เป็นสายพันธุ์ลูกผสม ที่แต่ละบริษัทปรับปรุง ส่วนมากจะเลี้ยงสุกรสามสายพันธุ์ โดยทำการเลี้ยงเฉพาะแม่พันธุ์ และใช้พ่อพันธุ์ หรือน้ำเชื้อของเอกชนผสม มีจำนวนสุกรทั้งหมด 60,582 ตัว โดยมีการเลี้ยงมากที่สุดในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเลย เชียงคาน ภูหลวง ภูกระดึง และท่าลี่ ด้านการตลาดเกษตรกรรายย่อยจำหน่ายสุกรผ่านพ่อค้าคนกลาง สำหรับเกษตรกรที่เลี้ยงเพื่อการค้า จำหน่ายผ่านบริษัท

การเลี้ยงไก่ กระจายไปทุกพื้นที่อำเภอเป็นการเลี้ยงแบบเปิด มีโรงเรือนแต่ไม่ได้มาตรฐาน ฟาร์ม ส่วนการเลี้ยงไว้บริโภคภายในครัวเรือน มีเหลือจึงได้จำหน่าย

การเลี้ยงไก่ไข่ เป็นการเลี้ยงแบบการค้าโดยเป็นลูกเจ้าของบริษัทฯ ไข่ที่ได้ทางบริษัทฯ จะรับไปจำหน่ายเอง แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1. การเลี้ยงแบบการค้า นิยมเลี้ยงพันธุ์โรดไอแลนด์เรด ผู้เลี้ยงต้องศึกษาหาความรู้และเข้าใจเป็นอย่างดีเพราะว่าการเลี้ยงไก่ไข่ยังมีความละเอียดอ่อนต่อไก่ทุกๆ ด้าน นับตั้งแต่การหาสถานที่ก่อสร้างโรงเรือน ลักษณะของโรงเรือน สภาพสิ่งแวดล้อม พันธุ์ที่จะทำการเลี้ยง การดูแลแต่ละช่วงอายุ ตลอดจนอาหารที่ให้ไก่กินและแสงสว่างที่ไก่ได้รับก็มีความสำคัญทั้งสิ้น ปัจจุบันการเลี้ยงแบบการค้าจะเป็นลักษณะลูกเจ้าของบริษัทฯ ซึ่งจะมีพนักงานคอยมาให้คำแนะนำ และมาช่วยดูแลตลอดเวลา ตลอดจนรับซื้อไข่ไปจำหน่าย ผู้เลี้ยงได้กำไรหรือขาดทุนก็อยู่ที่ราคาอาหารและราคาไข่ เลี้ยงอยู่ในเขตอำเภอเชียงคาน ภูหลวง หนองหิน ทาลี เมืองเลย

2. การเลี้ยงแบบปล่อยพื้น ใช้พันธุ์ปศุสัตว์ 1 (เอซี) ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย ได้ผลิตไก่ไข่ซึ่งเป็นพันธุ์ของกรมปศุสัตว์สามารถเลี้ยงปล่อยพื้นได้ โดยให้อาหารชั้นและเสริมด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น หญ้า เศษผัก ผลไม้ และหากินหนอนแมลงต่างๆ สามารถให้ไข่ได้ประมาณ 274 ฟอง/ปี ซึ่งเพียงพอสำหรับบริโภคในครัวเรือน ในการเลี้ยงไก่ไข่จำนวน 6-8 ตัว โดยเน้นการเลี้ยงไปที่ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หมู่บ้านเพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดน

การเลี้ยงไก่ซี ในจังหวัดเลย ยังไม่มีการเลี้ยงแพร่หลาย เนื่องจากเป็นไก่ที่มีการปรับปรุงสายพันธุ์ขึ้นมาใหม่ โดยกรมปศุสัตว์ ไก่ซี เป็นไก่พื้นเมืองที่มีลักษณะพิเศษ ขนสีขาวทั้งตัว ปากและแข้งสีเหลืองหรือขาวอมเหลืองสามารถเลี้ยงเป็นไก่สวยงามและเป็นไก่เนื้อ ตัวผู้มีน้ำหนักโตเต็มที่ 3-3.5 กิโลกรัมและตัวเมียมีน้ำหนักโตเต็มที่ 2 กิโลกรัมขึ้นไป เนื้อมีรสชาติอร่อยเป็นที่ถูกปากของผู้บริโภค เช่น ไก่ย่าง ข้าวมันไก่ซี ฯลฯ เหมาะสำหรับจำหน่ายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเลย

การเลี้ยงเปิด เป็นการเลี้ยงแบบเปิด เป็นเปิดเทศพันธุ์กบินทร์บุรี พันธุ์ท่าพระ และพันธุ์พื้นเมืองจะกระจายไปทุกพื้นที่อำเภอ มีจำนวนเปิด รวม 193,105 ตัว โดยมีการเลี้ยงมากที่สุดในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเลย วังสะพุง เชียงคาน ภูหลวง และผาขาว ตามลำดับ

ตารางที่ 3.12 แสดงจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และปศุสัตว์ ระดับอำเภอ

ที่	อำเภอ	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่เนื้อ (ตัว)	ไก่ไข่ (ตัว)	เปิด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)	นกกระทา (ตัว)
1	เมืองเลย	4,241	2,798	270	2,319	17,044	177,604	4,828	56,778	1,177	43	99
2	นาดัง	3,031	442	910	109	830	106,699	5,019	5,657	277	9	900
3	เชียงคาน	3,822	5,397	17	1,015	14,668	205,285	4,540	16,308	634	24	0
4	ปากชม	2,696	1,389	22	142	3,750	76,943	458	8,506	205	0	0
5	ด่านซ้าย	4,262	3,526	858	1,046	1,619	143,396	4,306	4,919	1,135	4	40
6	นาแห้ว	1,513	4,815	0	1,757	320	35,726	611	910	166	27	0
7	ภูเรือ	2,231	1,545	2,100	969	583	64,435	6,894	3,960	119	36	0
8	ทาลี	2,403	10,327	2	1,834	3,884	88,550	7,088	5,831	743	116	1,000
9	วังสะพุง	6,013	3,622	109	1,170	1,674	324,580	1,975	25,668	1,105	5	963
10	ภูกระดึง	2,373	3,584	0	1,507	5,333	79,072	1,726	8,372	482	108	120
11	ภูหลวง	1,892	4,061	0	556	5,821	75,319	6,828	17,207	296	7	950

ที่	อำเภอ	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่เนื้อ (ตัว)	ไก่ไข่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)	นกกระทา (ตัว)
12	ผาขาว	2,646	1,631	0	108	1,060	70,931	1,809	14,517	972	0	0
13	เอราวัณ	2,562	1,320	2,190	362	3,246	59,695	1,409	11,874	2,205	1	1,000
14	หนองหิน	1,662	3,927	21	1,008	750	34,093	8,124	12,588	231	0	0
รวม		41,347	48,384	6,499	13,902	60,582	1,542,328	55,615	193,105	9,747	380	5,072

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย (กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์), ข้อมูล ณ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2565

ตารางที่ 3.13 แสดงมูลค่าด้านการปศุสัตว์จังหวัดเลย

ที่	ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ที่เลี้ยง (ตัว)	ผลผลิต		ราคา (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
				จำนวน	หน่วยนับ		
1	โคเนื้อ	5,033	42,757	42,457	ตัว	28,000	1,188,796,000
2	สุกร	1,239	63,966	140,725	ตัว	7,400	1,041,365,000
3	ไก่เนื้อ	90	200,515	802,060	ตัว	49	39,300,940
4	ไข่ไก่ (ไก่ไข่)	1,243	60,844	15,211,000	ฟอง	2.8	42,590,800
5	โคนม	81	6,523	15,330,000	กก.	18.15	278,239,500
รวมทั้งสิ้น		7,686	374,605				2,590,292,240

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย

หมายเหตุ : ราคาหน้าฟาร์ม

3.2 ภัยพิบัติด้านการเกษตร

ภัยพิบัติด้านการเกษตรของจังหวัดเลย แบ่งเป็น 2 ช่วง

ภัยฤดูแล้ง ระหว่างเดือนตุลาคม ถึง มีนาคม เป็นช่วงการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่พืชมีสภาวะฝนน้อยและอาจจะมีภาวะแห้งแล้งได้ในบางพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติไม่เพียงพอซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวนอกจากสภาวะแห้งแล้งแล้ว ยังอาจมีพายุฤดูร้อน พายุลูกเห็บ ลมแรง และโรคแมลง สัตว์ศัตรูพืชระบาด อาจทำความเสียหาย กับพื้นที่เกษตรกรรมได้

จังหวัดเลย มีพื้นที่เสี่ยงด้านประมงต้องเฝ้าระวังการเลี้ยงปลาในกระชัง ที่มีความเสี่ยงอาจได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ภัยแล้ง ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปี 2564/65 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

ภัยฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน ถึง กันยายน เป็นช่วงฤดูฝนหรือฤดูมรสุมทำให้ฝนตกชุกหรือตกลงมาในปริมาณมากเกินไป โดยภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีฝนฟ้าคะนองและกระจายทั่วไป ประกอบกับลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดเลยเป็นที่ราบเชิงเขา และที่ราบลุ่มน้ำจึงอาจก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก น้ำล้นตลิ่ง โคลนถล่ม โรคแมลง สัตว์ ศัตรูพืชระบาด และภัยอื่นๆ

จังหวัดเลยอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง โดยมีสภาพการเกิดอุทกภัยในลุ่มน้ำโขงแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) อุทกภัยที่เกิดในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนและลำน้ำสาขาต่างๆ เกิดจากการที่มีฝนตกหนักและน้ำป่าไหลหลากจากต้นน้ำลงมาจนลำน้ำสายหลักไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน ประกอบกับมีสิ่งกีดขวางจากเส้นทางคมนาคมขวางทางน้ำ และมีอาคารระบายน้ำไม่เพียงพอ

พื้นที่ที่เกิดน้ำท่วมเป็นประจำได้แก่ อำเภอภูเรือ อำเภอท่าลี่ อำเภอเมือง จังหวัดเลย

2) อุทกภัยที่เกิดในพื้นที่ราบลุ่ม เกิดบริเวณที่เป็นพื้นที่ราบลุ่มและแม่น้ำสายหลักต้นเขิน มีความสามารถระบายน้ำไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถระบายน้ำลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อุทกภัย และโคลนถล่ม

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดเลยส่วนใหญ่เป็นภูเขาที่มีความลาดชันสูง ตรงกลางมีแม่น้ำเลย เป็นแม่น้ำสายหลักที่ไหลผ่านพื้นที่ เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ที่หล่อเลี้ยงคนจังหวัดเลย จึงทำให้พื้นที่ตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่ม พื้นดินบริเวณดังกล่าวมีความอุดมสมบูรณ์สูง จึงกลายเป็นพื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตร ที่สำคัญของจังหวัดเลย

สภาพการใช้ประโยชน์พื้นที่ ประชาชนส่วนใหญ่จึงตั้งถิ่นฐานตามพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำเลย และตามที่ราบลุ่ม ตามแนวร่องเขา และประกอบอาชีพเกษตรกรรมบนพื้นที่ภูเขาสูง ประเภทไร่ข้าวโพด ไร่ข้าวไร่ ถั่วแดง และปัจจุบันมีการเปลี่ยนหันมาปลูกยางพาราในพื้นที่กันมากขึ้น

จากปัจจัยทางด้านสภาพภูมิประเทศ และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ประกอบกับลักษณะการตั้งถิ่นฐานชุมชน จังหวัดเลยมีความเสี่ยงทางด้านภัยพิบัติดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ภูเขาสูงด้านตะวันตกและทางด้านเหนือของจังหวัด บริเวณเขตอำเภอด่านซ้าย นาแห้ว ภูเรือ ปากชม เชียงคาน วังสะพุง ภูหลวง และเมืองเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่อำเภอด่านซ้ายเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงภัยดินถล่มสูง และเป็นอำเภอที่มีพื้นที่เสี่ยงภัยมากที่สุดในจังหวัดเลย ซึ่งในอดีตเคยเกิดเหตุการณ์น้ำป่าไหลหลาก ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่อย่างมากมาย เมื่อวันที่ 9-10 กันยายน 2550 บริเวณลุ่มน้ำพุง ตำบลโป่ง อำเภอด่านซ้าย จำนวนน้ำมหาศาลเข้าพัดทำลายสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ตามริมน้ำในพื้นที่ของลุ่มน้ำพุง ทำให้มีผู้เสียชีวิต พื้นที่การเกษตรและทรัพย์สินของประชาชนเสียหายอย่างมาก ปัจจุบันการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร และราคาพืชผลทางการเกษตรก่อให้เกิดการขยายตัวของชุมชนและพื้นที่การเพาะปลูก เข้าไปอยู่ในพื้นที่ภูเขา หุบเขาแคบๆ และพื้นที่ราบเชิงเขาริมตลิ่งทางน้ำกันมากขึ้น ซึ่งพื้นที่บริเวณดังกล่าวถือเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติดินถล่ม น้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมอย่างฉับพลันได้

จังหวัดเลย ไม่ได้ประสบปัญหาภัยอุทกภัยเพียงอย่างเดียว แต่ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม บางช่วงก็ประสบภาวะฝนแล้ง/ฝนทิ้งช่วง, โรคระบาดสัตว์ และโรคแมลง สัตว์ ศัตรูพืชระบาดอีกด้วย

3.3 ปัญหาทางการเกษตร

1) ปัญหาเกี่ยวกับดิน ดินในจังหวัดเลยมีศักยภาพสูงสำหรับการผลิตพืชไร่ซึ่งอยู่ในบริเวณพื้นที่ลาดเชิงเขาแต่เป็นเขตที่มีอัตราการชะล้างของหน้าดินค่อนข้างสูง ส่วนปัญหาดินเค็มนั้น จังหวัดเลยเป็นจังหวัดเดียวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ไม่มีปัญหาในเรื่องดินเค็ม

ทรัพยากรดินในจังหวัดเลยมีปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข 2 ปัญหาใหญ่ ๆ ดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยธรรมชาติแล้วดินในจังหวัดเลยมีความอุดมสมบูรณ์ดี ทั้งดินนาและดินไร่ แต่การทำกรเพาะปลูกมักไม่มีการปรับปรุงดินหรือไม่มีการบำรุงรักษาและใส่ปุ๋ย ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพและความอุดมสมบูรณ์ลดลง เกษตรกรต้องละทิ้งที่ทำกินเดิมเพื่อไปบุกเบิกที่ใหม่ ก่อให้เกิดปัญหาใหม่ติดตามมาคือปัญหาการทำไร่เลื่อนลอย

ปัญหาการชะล้างและการพังทลายของหน้าดิน มักเกิดขึ้นกับดินในบริเวณที่มีความลาดชันสูง เช่น บริเวณเชิงเขา หรือเนินเขา เป็นต้น ซึ่งแต่เดิมเคยเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์มีต้นไม้ช่วยปกคลุมหน้าดินเอาไว้ แต่เนื่องจากการบุกรุก แคว่ถาง เพื่อใช้เป็นพื้นที่ทำการเพาะปลูก ปัญหาที่ตามมาคือการชะล้างและพังทลายของหน้าดินทำให้สูญเสียหน้าดินส่วนที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่สุดอย่างรวดเร็วเกษตรกรต้องทำการบุก

รุกแผ้วถางพื้นที่ไปเรื่อย ๆ กลายเป็นปัญหาการทำไร่เลื่อนลอย ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้พื้นที่ป่าลดน้อยลง เกิดปัญหาความแห้งแล้งที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น

ปัญหาหน้าดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ (ดินตื้น) ผิวหน้าของดินในจังหวัดเลยบางแห่งมีลักษณะตื้น ทำให้เกิดปัญหาในการนำไปใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เพราะเป็นอุปสรรคในการเจริญเติบโตของรากพืชและมีปัญหาในการไถพรวนหน้าดิน แต่หน้าดินที่มีลักษณะตื้นจะเหมาะในการใช้เป็นทุ่งหญ้าสำหรับเลี้ยงสัตว์ หรือในบริเวณที่มีทิวทัศน์สวยงาม อาจจะเหมาะสำหรับใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจหรือรักษาไว้ให้คงสภาพเป็นป่าธรรมชาติ

2) ปัญหาแหล่งน้ำของจังหวัดเลย

1. พื้นที่ของจังหวัดเลย มีลักษณะเป็นภูเขาสูง และมีพื้นที่การเกษตรอยู่บริเวณที่ราบเชิงเขา จากการที่ลักษณะพื้นที่ของจังหวัดเป็นภูเขาสูง เมื่อเกิดฝนตกหรือถึงฤดูน้ำหลากน้ำจะไหลจากภูเขาลูกต่างๆ ลงสู่แม่น้ำและพื้นที่ราบอย่างรวดเร็ว ประกอบกับตัวจังหวัดเลยเป็นแอ่ง ทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมและเกิดความเสียหายอย่างหนักอยู่บ่อยครั้ง

2. เมื่อถึงฤดูน้ำหลากมีน้ำในปริมาณมาก แต่เมื่อถึงฤดูแล้งปริมาณน้ำในแม่น้ำสายหลักอันได้แก่แม่น้ำเลย เป็นต้น จะแห้งขอดตลอดอย่างรวดเร็ว เกิดผลกระทบตามมา คือ ราษฎรขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้ ผู้เลี้ยงปลาในกระชังมีเรื่องร้องเรียนบ่อยครั้ง

3. พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่จะอยู่ในที่ราบลุ่ม ซึ่งจะถูกชุมชนเมืองขยายตัวเข้ามาทำให้พื้นที่การเกษตรน้อยลง ส่วนพื้นที่การเกษตรที่อยู่แถบที่ราบเชิงเขาจะขาดแคลนแหล่งน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำจะเป็นไปในลักษณะโครงการชลประทานขนาดเล็กและขุดลอกเป็นส่วนใหญ่

3) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

จังหวัดเลย มีการผลิตพืชหลากหลายและต่อเนื่องตลอดปี ส่งผลให้เกษตรกรมีการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช สารกำจัดวัชพืชอย่างแพร่หลายทำให้เกิดผลกระทบกับตัวเกษตรกรผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

แนวทางแก้ไข

1. รมรงค้ให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อฟื้นฟูสภาพดิน
2. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี
3. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารสกัดจากพืชสมุนไพร และน้ำส้มควันไม้ เพื่อใช้ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

4. จัดทำโครงการตลาดนัดสีเขียว เพื่อใช้เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยจากสารพิษโดยเกษตรกรหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จะนำผลผลิตมาจำหน่ายให้กับผู้บริโภคโดยตรง ซึ่งกำหนดจัด ณ ถนนช้างเท้าการอำเภอเมืองเลย ทุกวันจันทร์และวันศุกร์ของสัปดาห์

ศักยภาพด้านการเกษตรของจังหวัดเลย

จังหวัดเลย มีพื้นที่การเกษตร 2,624,424 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 36.75 ของพื้นที่จังหวัด จึงทำให้มีการปลูกพืชเศรษฐกิจ อย่างหลากหลาย อาทิ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยางพารา และไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งล้วนเป็นพืชสำคัญที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด จึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการเกษตร ส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสาน และทันสมัย โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการยกระดับคุณภาพและผลผลิตทางการเกษตร การแปรรูปสินค้าภาคการเกษตรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน พัฒนาและเพิ่มแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ผลักดันการเกษตรให้เป็น Young Smart Farmer/ Smart Farmer สร้างความเข้มแข็งให้กับ สถาบันเกษตรกร สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งมีเครือข่ายธุรกิจ มุ่งเน้นการส่งเสริมและการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีการบริหาร

จัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืนควบคู่ไปกับการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยทางอาหารแก่ชาวเลย ชาวไทย และนานาชาติ

สำหรับจุดแข็งของจังหวัดเลยมีสภาพอากาศเหมาะสมกับการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น ฝรั่ง พารา และพืชเมืองหนาว และที่ตั้งจังหวัดอยู่ในเขตภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมมีความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่พื้นที่ราบ พื้นที่เชิงเขาและพื้นที่สูง และมีแหล่งน้ำหลายสายที่เป็นน้ำต้นทุน นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมจำนวนมาก

สินค้าเกษตรในจังหวัดเลยที่มีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้น ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ฝรั่ง พารา แก้วมังกร สับปะรด มะม่วง ไม้ดอกไม้ประดับ ปลาในกระชัง โคเนื้อ แพะ และเกษตรอินทรีย์ ในด้านของคุณภาพทางสังคมสถาบันเกษตรกรมีจำนวนมากและหลากหลาย

3.4 การช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน

การอนุมัติเบิกจ่ายเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนในจังหวัดเลย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2534- 31 กรกฎาคม 2566 มีการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรไปแล้ว จำนวน 880 ราย เป็นเงิน 211,771,184 บาท เกษตรกรไม่ต้องเสียที่ดินจำนวน 4,520 ไร่ 1 งาน 55 ตารางวา

การอนุมัติเบิกจ่ายเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนจังหวัดเลย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ช่วงเดือนตุลาคม 2565 ถึง เดือนกรกฎาคม 2566 จำนวน 10 ราย จำนวนเงินที่อนุมัติ 9,632,370 บาท จำนวนเนื้อที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ 47-2-48.2 ไร่

งบประมาณจัดสรรที่จังหวัดเลยได้รับทั้งสิ้น 534,655 บาท ใช้ไปแล้ว 437,590 บาท คิดเป็นร้อยละ 81.85 ยอดเงินคงเหลือ 97,065 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.15

ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2566 ; กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ

3.5 ข้อมูลสถาบันเกษตรกร

สถาบันเกษตรกรในจังหวัดเลย จำแนกได้ ดังนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 988 กลุ่ม สมาชิก 15,494 ราย กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จำนวน 19 กลุ่ม สมาชิก 201 ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 158 กลุ่ม สมาชิก 1,868 ราย กลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 67 กลุ่ม สมาชิก 1,052 ราย และกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 67 กลุ่ม สมาชิก 746 ราย รายละเอียดตามตารางที่ 3.14

ตารางที่ 3.14 แสดงข้อมูลสถาบันเกษตรกร ปี 2565

ที่	อำเภอ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน		กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	
		กลุ่ม	ราย	กลุ่ม	ราย	กลุ่ม	ราย	กลุ่ม	ราย	กลุ่ม	ราย
1	เมืองเลย	89	1,351	1	25	43	434	8	85	8	80
2	วังสะพุง	66	781	1	64	3	42	2	24	4	44
3	ท่าลี่	62	956	2	18	17	204	5	84	8	96
4	เชียงคาน	106	1,796	2	22	14	144	4	43	6	64
5	ด่านซ้าย	78	1,209	1	10	11	111	10	121	5	50
6	ภูกระดึง	72	1,647	1	0	11	113	5	193	4	44
7	ปากชม	47	841	1	7	9	91	3	56	3	30
8	ภูเรือ	70	902	1	13	7	70	4	40	3	30

ที่	อำเภอ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน		กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	
		กลุ่ม	ราย	กลุ่ม	ราย	กลุ่ม	ราย	กลุ่ม	ราย	กลุ่ม	ราย
9	นาแก้ว	56	877	2	77	5	56	5	60	6	63
10	นาด่าง	43	614	1	7	12	123	4	55	5	51
11	ภูหลวง	38	447	1	9	7	88	6	151	5	66
12	ผาขาว	80	1,349	1	74	7	90	4	55	4	43
13	เอราวัณ	140	2,177	1	7	9	90	4	40	2	20
14	หนองหิน	51	547	1	10	3	30	3	45	4	65
รวมทั้งสิ้น		998	15,494	19	201	158	1,686	67	1,052	67	746

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย, ปี 2565

จังหวัดเลย มีสถาบันเกษตรกรในความส่งเสริมของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย รวม 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) สหกรณ์ จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 113 แห่ง รวม 5 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ และ สหกรณ์เครดิตยูเนียน และ (2) กลุ่มเกษตรกร จดทะเบียนตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ.2547 จำนวน 185 แห่ง และมีรายละเอียดแยกตามลักษณะของสถาบันเกษตรกรดังนี้

1. สหกรณ์ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) สหกรณ์ภาคการเกษตร เป็นประเภทสหกรณ์การเกษตรรวม 80 แห่ง สมาชิกรวม 95,837 คน แยกเป็น ดำเนินธุรกิจ 37 แห่ง สมาชิกรวม 95,417 คน หยุดดำเนินการ 2 แห่ง สมาชิกรวม 420 คน และอยู่ระหว่างชำระบัญชี 41 แห่ง (2) สหกรณ์นอกภาคการเกษตร รวม 33 แห่ง สมาชิกรวม 17,434 คน แยกเป็น ดำเนินธุรกิจ 19 แห่ง สมาชิกรวม 17,434 คน และอยู่ระหว่างชำระบัญชี 14 แห่ง แยกเป็น (1) ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 13 แห่ง สมาชิกรวม 16,630 คน แยกเป็น ดำเนินธุรกิจ 9 แห่ง สมาชิก 16,630 คน และอยู่ระหว่างชำระบัญชี 4 แห่ง (2) ประเภทสหกรณ์ร้านค้า อยู่ระหว่างชำระบัญชี 4 แห่ง (3) ประเภทสหกรณ์บริการ 14 แห่ง แยกเป็น ดำเนินธุรกิจ 10 แห่ง สมาชิก 804 คน และอยู่ระหว่างชำระบัญชี 4 แห่ง (4) ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน 2 แห่ง อยู่ระหว่างชำระบัญชี 2 แห่ง รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3.15

ตารางที่ 3.15 แสดงจำนวนสหกรณ์ในจังหวัดเลย ประจำปี 2566

ที่	ลักษณะ/ประเภท	จำนวน		ดำเนินธุรกิจ		หยุดดำเนินธุรกิจ		ชำระบัญชี
		แห่ง	ราย	แห่ง	ราย	แห่ง	ราย	แห่ง
1	สหกรณ์ภาคการเกษตร	80	95,837	37	95,417	2	420	41
	การเกษตร	80	95,837	37	95,417	2	420	41
2	สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	33	17,434	19	17,434	-	-	14
2.1	ออมทรัพย์	13	16,630	9	16,630	-	-	4
2.2	ร้านสหกรณ์	4	-	-	-	-	-	4
2.3	บริการ	14	804	10	804	-	-	4
2.4	เครดิตยูเนียน	2	-	-	-	-	-	2
	รวม	113	113,271	56	112,851	2	420	55

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย, ข้อมูล ณ 30 มิถุนายน 2566

2. กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเลยแบ่งออกเป็น 6 ประเภท รวม 72 แห่ง สมาชิก รวม 5,975 ราย ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรทำนา จำนวน 10 แห่ง สมาชิก 771 ราย แยกเป็น ดำเนินธุรกิจ 7 แห่ง 771 ราย และชำระบัญชี 3 แห่ง กลุ่มเกษตรกรทำไร่ จำนวน 31 แห่ง สมาชิก 2,797 ราย แยกเป็น ดำเนินธุรกิจ 17 แห่ง 2,277 ราย หยุดดำเนินธุรกิจ 4 แห่ง 520 ราย และชำระบัญชี 10 แห่ง กลุ่มเกษตรกรทำสวน จำนวน 28 แห่ง สมาชิก 2,270 ราย แยกเป็น ดำเนินธุรกิจ 18 แห่ง 1,769 ราย หยุดดำเนินธุรกิจ 5 แห่ง 501 ราย และชำระบัญชี 5 แห่ง กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์จำนวน 2 แห่ง สมาชิก 74 ราย แยกเป็น ดำเนินธุรกิจ 1 แห่ง 74 ราย และชำระบัญชี 1 แห่ง และกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ (ไม้ดอกไม้ประดับ) จำนวน 1 แห่ง สมาชิก 63 ราย แยกเป็น หยุดดำเนินธุรกิจ 1 แห่ง 63 ราย รายละเอียดดังตารางที่ 3.16

ตารางที่ 3.16 แสดงจำนวนกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเลย ประจำปี 2566

ที่	ประเภท	จำนวน		ดำเนินธุรกิจ		หยุดดำเนินธุรกิจ		ชำระบัญชี
		แห่ง	ราย	แห่ง	ราย	แห่ง	ราย	แห่ง
1	กลุ่มเกษตรกรทำนา	10	771	7	771	-	-	3
2	กลุ่มเกษตรกรทำไร่	31	2,797	17	2,277	4	520	10
3	กลุ่มเกษตรกรทำสวน	28	2,270	18	1,769	5	501	5
4	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	2	74	1	74	-	-	1
5	กลุ่มเกษตรกรทำประมง	-	-	-	-	-	-	-
6	อื่น ๆ ไม้ดอกไม้ประดับ	1	63	-	-	1	63	-
	รวม	72	5,975	43	4,891	10	1,084	19

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย, ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566

การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร/อุปกรณ์การตลาดที่สำคัญ และลักษณะการดำเนินธุรกิจของสถาบันเกษตรกรที่สำคัญ

จากข้อมูลสถาบันเกษตรกรในการส่งเสริมของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย ปัจจุบันมีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรยังดำเนินธุรกิจอยู่ประมาณ 99 แห่ง ส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจรวบรวมผลผลิตการเกษตรจากสมาชิกเพื่อจำหน่ายตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สหกรณ์องค์กรหลักระดับอำเภอ จำนวน 12 แห่ง จาก 14 อำเภอ ยกเว้น อำเภอเชียงคาน และอำเภอผาขาว

มีอุปกรณ์การตลาดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ทั้งที่ได้มาจากงบประมาณของตนเองและงบประมาณจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการจัดแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดฯ รายละเอียดตามตารางที่ 3.17

ตารางที่ 3.17 แสดงอุปกรณ์การตลาดและศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์องค์กรหลักระดับอำเภอ

ที่	อำเภอ	สหกรณ์องค์กรหลักระดับอำเภอ	อุปกรณ์การตลาดที่สำคัญ	การดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้อง
1	เมือง	สกก.เมืองเลย จำกัด	1.ศูนย์รวบรวมนํ้านมดิบ ขนาด 9 ตัน/วัน 2. ลานตาก ขนาด 3,300 ตรม. 3. ฉาง ขนาด 500 ตัน 4. เครื่องซัง(ดีจิตอล) ขนาด 40 ตัน 5.เครื่องอบความชื้น ขนาด 30 ตัน/วัน 6. โรงงานปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ ขนาด 720 ตัน/ วัน 7. ห้อง LAB ตรวจสอบเมล็ดพันธุ์ จำนวน 1 แห่ง 8. บั๊นนํ้ามัน ขนาด 6 ตู้จ่าย	รวบรวมนํ้านมดิบ
2	นาดวง	สหกรณ์การเกษตรนาดวง จำกัด	1.ลานตาก ขนาด 800 ตรม. 2. ฉาง ขนาด 500 ตัน 3. เครื่องซังนํ้าสำหรับใส่ปุ๋ย จำนวน 1 เครื่อง 4. เครื่องสับนํ้าสำหรับใส่ปุ๋ย จำนวน 1 เครื่อง 5. ฉาง(ฉางคอนกรีต) ขนาด 500 ตัน 6. บั๊นนํ้ามัน 4 ตู้จ่าย 7. ลานตาก ขนาด 4,000 ตรม.	รวบรวมนํ้า สำหรับใส่ปุ๋ย, ข้าวโพด
3	ภูกระดึง	สหกรณ์การเกษตรภูกระดึง จำกัด	1.ลานตาก ขนาด 2,000 ตรม. 2. ฉาง ขนาด 500 ตัน 3. เครื่องซัง(เครื่องซังดีจิตอล) ขนาด 40 ตันจำนวน 1 เครื่อง 4. รถไถนาเดินตามพร้อมอุปกรณ์ ขนาด 11 แรงม้า จำนวน 1 คัน 5. รถไถนาเดินตามพร้อมอุปกรณ์ ขนาด 24 แรงม้า จำนวน 1 คัน 6. บั๊นนํ้ามัน ขนาด 4 ตู้จ่าย	ผลผลิต : ยาสูบ
4	ผาขาว	สหกรณ์การเกษตรผาขาว จำกัด	1. รถแทรกเตอร์ ขนาด 105 แรงม้า 2.เครื่องผสมปุ๋ยอัตโนมัติ ขนาด 2-3 ตัน/ชม. 3. เครื่องซังรถบรรทุก ขนาด 50 ตัน จำนวน 1 เครื่อง 4. รถบรรทุก ขนาด 360 แรงม้า	อ้อย
5	วังสะพุง	สหกรณ์การเกษตรวังสะพุง จำกัด	1.ลานตาก ขนาด 1,600 ตรม. 2. ฉาง คอนกรีต ขนาด 500 ตัน 3. โรงงานผลิตนํ้ามันไบโอดีเซล จำนวน 1 แห่ง 4. โกดัง(โกดังอเนกประสงค์โล่งเปิดด้านข้างทั้งสองข้าง) 5. เครื่องซัง ขนาด 40 ตัน 6. รถอีแต๋น จำนวน 1 คัน	รวบรวมอ้อย

ที่	อำเภอ	สหกรณ์องค์กร หลักระดับอำเภอ	อุปกรณ์การตลาด ที่สำคัญ	การดำเนินธุรกิจ ที่เกี่ยวข้อง
6	เอราวัณ	สหกรณ์การเกษตร เอราวัณ จำกัด	1. ปิมน้ำมัน ขนาด 4 ตู้จ่าย	รวบรวมยางพารา
7	เอราวัณ	สหกรณ์ กยท เอราวัณ พัฒนา จำกัด	1.ลานรวบรวม ขนาด 1,600 ตรม. 2. โรงซังน้ำหนักร ขนาด 80 ตรม. 3. รถแทรกเตอร์ ขนาด 47 แรงม้า 4. อาคารบริการ ขนาด 120 ตรม. 5. เครื่องผสมปุ๋ยแกนนอน ขนาด 5 ตัน 6. อุปกรณ์รวบรวมน้ำยาง 7. ลานรวบรวม (ต่อเติม) ขนาด 375 ตรม. 8. โรงรวบรวมน้ำยาง ขนาด 240 ตรม.	รวบรวมยางพารา
8	ภูหลวง	สหกรณ์การเกษตร ภูหลวง จำกัด	1.ลานตาก ขนาด 3,290 ตรม. 2. ฉาง ขนาด 500 ตัน 3. เครื่องซัง ขนาด 40 ตัน 4. รถไถ พร้อมอุปกรณ์ ขนาด 60 แรงม้า 5. ปิมน้ำมัน ขนาด 2 ตู้จ่าย 6. รถไถ พร้อมอุปกรณ์ขนาด 60 แรงม้า	อ้อย, ข้าวโพด
9	ท่าลี่	สหกรณ์การเกษตร ท่าลี่ จำกัด	1.ลานตาก ขนาด 12,600 ตรม. 2. ฉาง คอนกรีต ขนาด 1,000 ตัน 3. โรงงานผลิตปุ๋ย(อินทรีย์) ขนาด 10 ตัน/วัน 4. ลานตาก(คอนกรีต) จำนวน 2 ลาน ขนาด 3,200 ตรม. 5. ปิมน้ำมัน ขนาด 4 ตู้จ่าย	ข้าวโพด ,สำปะหลัง
10	ปากชม	สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง นพค.เลย จำกัด	1.ลานตาก ขนาด 1,400 ตรม. 2. ฉาง ขนาด 500 ตัน 3. เครื่องซัง(ดีจิตอล) ขนาด 40 ตัน 4. ฉาง คอนกรีต ขนาด 800 ตัน 5. ปิมน้ำมัน ขนาด 3 ตู้จ่าย	ผลไม้
11	ภูเรือ	สหกรณ์การเกษตร ภูเรือ จำกัด	1. ฉาง 2. ปิมน้ำมัน	ผลไม้
12	ด่านซ้าย	สหกรณ์การเกษตร ด่านซ้าย จำกัด	1.ลานตาก ขนาด 1,887 ตรม 2. ฉาง ขนาด 500 ตัน 3. เครื่องซัง ขนาด 40 ตัน 4. รถไถ	ข้าวโพด
13	นาแห้ว	สหกรณ์สร้างป่าสร้าง รายได้นาแห้ว จำกัด	-	ข้าวโพด

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย, ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566

ส่วนที่ 4

องค์กรขับเคลื่อน
ด้านการเกษตรในจังหวัดเลย

องค์กรขับเคลื่อนด้านการเกษตรในจังหวัดเลย

4.1 สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเลย

ที่ตั้งสำนักงาน : 201 หมู่ 1 ถนนเลย-เชียงคาน ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42100
Email : nfc.lei@nfc.mail.go.th โทรศัพท์ 042-864-112

4.1.1 ประวัติ / ความเป็นมา

พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.2553 กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งคือ “เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรอย่างเป็นระบบ เพื่อให้รัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง” สภาเกษตรกรจังหวัดเลย ได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่จากระดับล่างสู่ระดับบน มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นลำดับจนเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรในระดับประเทศ ในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรดังกล่าวครั้งนั้นมุ่งเน้นให้ความสำคัญพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน ตำบลอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทุกเรื่องทุกสาขา ทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร ข้อมูลปัญหาความต้องการต่างๆ ที่ได้จากพื้นที่เหล่านั้นถือเป็นข้อมูลจริงที่เกิดจากปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรโดยตรง

ดังนั้น ในปีงบประมาณ 2564 สภาเกษตรกรจังหวัดเลยจึงได้หยิบยกเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรระดับตำบลขึ้นมาดำเนินการอีกครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนชุมชนระดับตำบลในการร่วมมือกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรในการพัฒนาแก้ไขปัญหาาร่วมกันในรูปแบบของการจัดการตนเอง พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร และสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยง และพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด และการบริโภค เพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและภาคเอกชน โดยมุ่งเน้นดำเนินการแก้ปัญหาใน 6 เรื่องหลักให้บังเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย ปัญหาหนี้สิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร เรื่องสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม มีพื้นที่ดำเนินการจำนวน 1 ตำบล

อย่างไรก็ตาม การจะแก้ปัญหาของเกษตรกรได้นั้นต้องมีการดำเนินงานในลักษณะของการรวมกลุ่มและส่งเสริมพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ โดยเริ่มจากกลุ่มขนาดเล็กระดับหมู่บ้าน ตำบล และส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเบื้องต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ในลักษณะของเกษตรอุตสาหกรรมหรือ SMEs เกษตร ซึ่งการที่จะพัฒนาสู่ความเข้มแข็งในระดับนั้นได้จำเป็นต้องสนับสนุนให้กลุ่มหรือชุมชนมีแผนปฏิบัติงาน มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการวางแผนมีการสร้างผู้นำ สร้างคนในชุมชนหรือกลุ่มองค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการจัดทำแผนงาน กำหนดวิธีการและเป้าหมายการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญให้กับเศรษฐกิจฐานรากระดับตำบลอย่างยั่งยืน ซึ่งจะสอดคล้องและเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ดังนั้น ในปีงบประมาณ 2564 จึงได้ควรวรวมโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรระดับตำบลกับโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเข้าไว้ด้วยกัน เป็นกิจกรรมภายใต้ “โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรระดับตำบล”

4.1.2 วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันแกนหลักประสานการพัฒนาภาคเกษตรกรรม มุ่งให้เกษตรกร องค์กรเกษตรกรรม มีความเข้มแข็งในอาชีพ

4.1.3 สภาเกษตรกรแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดนโยบายการส่งเสริม และการพัฒนาความเข้มแข็งแก่เกษตรกร และองค์กรเกษตรกรรม ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การผลิต การแปรรูป การตลาด และการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม
- 2) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบาย และแนวทางการส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรแบบผสมผสาน ระบบวนเกษตร ระบบเกษตรธรรมชาติ ระบบไร่นาสวนผสม ระบบเกษตรอินทรีย์ และเกษตรกรรมรูปแบบอื่น
- 3) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร การพัฒนาเกษตรกรรม รวมทั้งการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4) เสนอแผนแม่บทต่อคณะรัฐมนตรี
- 5) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริม และสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านพันธุกรรมพืช และสัตว์ท้องถิ่น ผลผลิตทางเกษตรกรรม และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปผลผลิตทางเกษตรกรรม
- 6) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดแนวทางการประกันความเสี่ยงของราคา และผลผลิตทางเกษตรกรรม รวมทั้งการกำหนดสวัสดิการให้แก่เกษตรกร
- 7) เสริมสร้างความร่วมมือ และประสานงานกับภาครัฐ และเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาเกษตรกรรม
- 8) พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร และองค์กรเกษตรกรรม
- 9) ให้ความเห็นต่อนโยบาย กฎหมาย หรือข้อตกลงที่เกี่ยวข้อง และมีผลกระทบต่อเกษตรกร
- 10) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกรรม และตามที่สภาเกษตรกรจังหวัดเสนอ
- 11) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือที่ปรึกษาตามความจำเป็น
- 12) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภาเกษตรกรแห่งชาติ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

4.1.4 กรอบการดำเนินงาน

จากการประเมินผลการพัฒนาและสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร บทบาทหน้าที่ของสภาเกษตรกรแห่งชาติและสภาเกษตรกรจังหวัด ที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร และพัฒนาการเกษตรในแนวทางการประสานเสริมการทำงานของหน่วยงานภาครัฐโดยไม่ซ้ำซ้อน ซึ่งนำประมวผลได้ข้อสรุปกรอบแนวคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรจังหวัดเลย โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

- 1) สร้างความศรัทธาเชื่อมั่นต่อสภาเกษตรกร เนื่องจากสภาเกษตรกรเป็นองค์กรใหม่ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.2553 มี 2 ระดับ คือ สภาเกษตรกรแห่งชาติ และสภาเกษตรกรจังหวัด จึงต้องสร้างเครือข่ายสภาเกษตรกรระดับอำเภอ และสภาเกษตรกรระดับตำบล เพื่อให้มีกลไกเชื่อมโยงสื่อสาร สร้างความเข้าใจสู่เกษตรกรได้อย่างทั่วถึง ครอบคลุมพื้นที่ นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาบุคลากรและระบบงานของสภาเกษตรกรแห่งชาติ สภาเกษตรกรจังหวัด สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ และสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด เพื่อปฏิบัติงานให้บริการเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) สร้างฐานข้อมูลด้านการเกษตร เพื่อประกอบการตัดสินใจของเกษตรกรเนื่องจากมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบจัดเก็บข้อมูล โดยข้อมูลที่จัดเก็บมีวัตถุประสงค์นำไปใช้ประโยชน์เฉพาะด้านตามความต้องการของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งข้อมูลด้านการเกษตรบางส่วนไม่สมบูรณ์ ไม่เป็นปัจจุบัน เกษตรกรขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์และตามเวลาที่ต้องการ จึงมีแนวคิดในการจัดทำฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจการเกษตร ข้อมูลการผลิต การคาดการณ์สถานการณ์การตลาด ซึ่งเป็นข้อมูลที่ต้องเป็นจริง ข้อมูลเป็นปัจจุบัน เพื่อให้เกษตรกร หน่วยงานราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ทั้งนี้ มุ่งจัดทำข้อมูลระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค และระดับประเทศ โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์เพื่อประกอบการตัดสินใจการผลิตและการจำหน่าย

3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกร มุ่งให้เกษตรกรมีส่วนร่วมคิดในการวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมในมิติพื้นที่ ตั้งแต่ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด โดยเกษตรกรวิเคราะห์ปัญหาการเกษตรในตำบล อำเภอ หรือจังหวัด พร้อมเสนอแนวทางแก้ไขและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ ทำให้ได้แผนพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ ซึ่งมาจาก ความต้องการของเกษตรกร ในส่วนของสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ นำแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดมาบูรณาการเป็นแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาติจากนั้น สนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการตามแผนฯ ตลอดจนร่วมหาวิธีแก้ปัญหาสินค้าเกษตร รายสินค้า ตั้งแต่ปัญหาการผลิตการรวบรวมผลผลิต การตลาด และการแปรรูป รวมทั้งสรุปแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อเสนอเชิงนโยบายต่อรัฐบาล

4) การเพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างการผลิต ผลผลิตการผลิตสินค้าเกษตรของไทยมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการเสื่อมโทรมของทรัพยากรการผลิต และการพัฒนาอุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย ส่งผลให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม ไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในขณะที่ต้นทุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ค่าจ้างแรงงาน น้ำมันเชื้อเพลิง ค่าขนส่งมีการปรับราคาสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตของไทยสูง ประกอบกับในปี 2558 การรวมตัวของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพื่อให้เป็นแหล่งผลิตใหญ่ สินค้าเกษตรสามารถเคลื่อนย้ายสู่ประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ผลกระทบต่อประเทศไทย บางชนิดสินค้ามีผลกระทบเชิงบวก บางสินค้า มีผลกระทบเชิงลบ เกษตรกรไทยต้องพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตโดยลดต้นทุนการผลิต ตั้งแต่ เมล็ดพันธุ์ สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช การเก็บเกี่ยว และแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มในขณะเดียวกันต้องใช้เทคโนโลยีการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับปรุงการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานตามระบบมาตรฐาน ความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหาร เช่น GAP, Food Safety, Haccp, GMP เป็นต้น เพื่อเพิ่มรายได้ความสามารถในการแข่งขัน

5) การสร้างความเข้มแข็งมั่นคงแก่เกษตรกร และองค์กรเกษตรกร

- การสร้างความเข้มแข็งมั่นคงแก่เกษตรกร มุ่งส่งเสริมพัฒนาเกษตรกรชาญเปรื่อง (Smart Farmers) ให้เกษตรกรรายบุคคลได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รวดเร็ว ประกอบการตัดสินใจ มุ่งให้เกษตรกรเรียนรู้วิธีการคิดวิเคราะห์โดยเน้นการวิเคราะห์รายได้-รายจ่ายครัวเรือน เพื่อทราบสถานะของตนและทราบว่าค่าใช้จ่ายรายการใดควรลดลง ผลผลิตทางการเกษตรในไร่นาชนิดใดควรปรับปรุงพัฒนาเพิ่มผลผลิต รายจ่ายฟุ่มเฟือยใดควรตัดออก หรือควรผลิตอาหารในไร่นาเพื่อการบริโภค เพื่อลดค่าใช้จ่าย เป็นต้น ขั้นตอนต่อไปมุ่งพัฒนาให้เกษตรกรได้เรียนรู้การวางแผนการผลิตรายครัวเรือน ตลอดจนร่วมวางแผนการผลิตรายกลุ่ม สามารถดำเนินกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน เช่น กิจกรรมออมทรัพย์ ร่วมกันซื้อ ร่วมกันขาย และร่วมกันแปรรูปเพิ่มมูลค่า เป็นต้น

- การสร้างความเข้มแข็งมั่นคงแก่องค์กรเกษตรกร องค์กรเกษตรกร มี 2 ลักษณะ ได้แก่ สถาบันเกษตรกร เป็นการรวมตัวของเกษตรกรจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ดำเนินธุรกิจให้บริการแก่เกษตรกร สมาชิกตามกฎหมายแต่ละองค์กร เช่น สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น

นอกจากนั้นเป็นการรวมตัวของเกษตรกรที่ มิได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ส่วนใหญ่รวมกลุ่มลักษณะกลุ่มอาชีพ เชิงกลุ่มผู้ผลิตทุเรียนคุณภาพ กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ กลุ่มผู้เลี้ยงปลา เป็นต้น องค์กรเกษตรกรดังกล่าวมีการ วัดความสามารถและผลการดำเนินงานต่างกัน บางองค์กรดำเนินธุรกิจให้บริการเกษตรกร สมาชิกได้ครบวงจร ทั้งธุรกิจการรับฝากเงิน ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจซื้อ ธุรกิจการตลาดและแปรรูป ซึ่งมีผู้จัดการและพนักงานของ องค์กรพอเพียง ในขณะที่หลายองค์กรยังอ่อนแอไม่สามารถให้บริการธุรกิจแก่สมาชิก และหลายองค์กรมี ประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามการดำเนินธุรกิจขององค์กรเกษตรกรจะมั่นคงได้ ต้องส่งเสริมการจัดการธุรกิจขององค์กร ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การตัดสินใจขยายปริมาณธุรกิจ การลงทุน การมีส่วนร่วมของเกษตรกร ความโปร่งใส การประหยัด เป็นต้น

6) การสร้างระบบการแก้ไขปัญหาและให้การช่วยเหลือเกษตรกร

สภาเกษตรกรจังหวัดรวบรวมเกษตรกรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญแต่ละสาขา ได้แก่ ด้านข้าว ด้านข้าวโพด มันสำปะหลัง ยางพารา ด้านสุกร ไก่เนื้อ ไก่พื้นเมือง เกษตรผสมผสาน ด้านดิน ด้านการตลาด เป็นคณะทำงาน ให้คำแนะนำในการป้องกัน แก้ไขปัญหาแก่เกษตรกรในพื้นที่ แบ่งเป็นปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำพื้นที่ เช่น โรคแมลงราคาตกต่ำให้คำแนะนำการแก้ไขปัญหา โดยดำเนินการเชิงรุก วางแผนก่อนเกิดปัญหาขณะเกิดปัญหา และช่วยเหลือหลังเกิดปัญหา รวมทั้งการส่งต่อปัญหาให้หน่วยงาน ราชการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงดำเนินการแก้ไข ส่วนปัญหาที่เกินกำลังขีดความสามารถของสภา เกษตรกรจังหวัดจะนำเสนอสภาเกษตรกรแห่งชาติเพื่อแก้ไขต่อไป

4.1.5 การขึ้นทะเบียนเกษตรกร องค์กรเกษตรกร สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเลย

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศสภาเกษตรกรแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร พ.ศ. 2556 ให้เหมาะสมต่อการจัดตั้งและการดำเนินงานของ องค์กรเกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถรวมตัวกันดำเนินกิจการด้านการเกษตร ในรูปแบบ องค์กรเกษตรกรตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยิ่งขึ้น ดังนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา 11 (12) มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ประกอบ มติสภาเกษตรกรแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 4/2553 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2560 และมติสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2564 ครั้งที่ 1/2564 เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2563 จึงออกประกาศสภาเกษตรกรแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับขึ้นทะเบียนองค์กร เกษตรกรไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศสภาเกษตรกรแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการรับขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563

ข้อ 2 ให้ยกเลิกประกาศสภาเกษตรกรแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับ ขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2557

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “สถาบันเกษตรกร” ใน ข้อ 3 ของประกาศสภา เกษตรกรแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการรับขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร พ.ศ. 2556 และให้ ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน “สถาบันเกษตรกร หมายความว่า สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ประมง หรือกลุ่ม เกษตรกร ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม”

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า "คณะของเกษตรกร" ใน ข้อ 3 ของประกาศสภา เกษตรกรแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการรับขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร พ.ศ.2556 และให้ ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน "คณะของเกษตรกร" หมายความว่าจำนวนเกษตรกรตั้งแต่ 7 คนขึ้นไปจัดตั้งเป็นกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือเกษตรกรที่รวมกลุ่มตามกฎหมายอื่นๆ"

ข้อ 5 ให้ยกเลิกความใน ข้อ 13 (4) ของประกาศสภาเกษตรกรแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการรับขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร พ.ศ.2556 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน "(4) องค์กรเกษตรกรที่เป็นคณะของเกษตรกรมีสมาชิกคงเหลือไม่ถึง 7 คน"

ประโยชน์การขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร

1. สิทธิในการเสนอผู้แทนองค์กรเกษตรกรเป็นสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ
2. สิทธิในการจัดทำข้อเสนอการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรต่อสภาเกษตรกรจังหวัด /สภาเกษตรกรแห่งชาติ
3. โอกาสเข้าถึงการให้บริการ สนับสนุนของภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. การเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ ขององค์กรเกษตรกร
5. สิทธิการเข้าถึงโควตาเข้ารับการศึกษาต่อด้านการเกษตรในมหาวิทยาลัยของรัฐ แก่บุตรหลานเกษตรกร

คุณสมบัติการขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร

1. มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามความหมายในพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. 2553
2. มีที่ทำการกลุ่มเป็นหลักแหล่งชัดเจน ตามคุณสมบัติ ดังนี้
3. เป็นสถาบันเกษตรกรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ ประเภทสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม หรือ กลุ่มเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2552
4. กลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร ที่จัดตั้งเป็นกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ต้องมีสมาชิกตั้งแต่ 7 ขึ้นไป

หลักฐานการขึ้นทะเบียน

1. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้ขอขึ้นทะเบียน
2. เอกสารแสดงที่ตั้งกลุ่ม
3. เอกสารแสดงวัตถุประสงค์ในการดำเนินการของสถาบันเกษตรกร / กลุ่มเกษตรกร
4. สำเนาการจดทะเบียนของกลุ่ม
5. สำเนารายงานการประชุมที่แสดงมติให้ขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร
6. แบบคำขอขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร (ขอรับได้ที่สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด)

ข้อมูลการรับขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเลย

ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.2553

ลำดับที่	อำเภอ	ประเภทการประกอบเกษตรกรกรรม				จำนวนสมาชิก (คน)	ทรัพย์สิน (บาท)	หนี้สิน (บาท)	ทุนเรือนหุ้น (บาท)	เงินสำรอง (บาท)	เงินรับฝาก (บาท)	ธุรกิจสินเชื่อ (บาท)	ธุรกิจซื้อ (บาท)	ธุรกิจขาย (บาท)	ธุรกิจแปรรูป (บาท)	ธุรกิจส่งเสริม/บริการ(บาท)	รายได้ (บาท)	รายจ่าย (บาท)	กำไรขาดทุน (บาท)
		พืช	ปศุสัตว์	ประมง	อื่นๆ														
		จำนวนกลุ่ม	จำนวนกลุ่ม	จำนวนกลุ่ม	จำนวนกลุ่ม														
1	เขียงคาน	10	3	1	4	331	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20,000	9,500	10,500
2	ด่านซ้าย	5	1		3	230	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	ท่าลี่	6			3	1,068	12,076,719	7,230,914	3,514,661	1,412,267	780,580	1,998,638	621,490	284,690	-	193,355	315,113	422,363	116,605
4	นาด้วง	3				83	200,000	100,000	35,000	100,000	-	-	-	-	-	-	300,000	200,000	100,000
5	นาแห้ว	3	5		5	258	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	ปากชม	2	1		1	88	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	ผาขาว	6			1	209	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	ภูกระดึง	3	1	1	2	1,860	103,724,335	80,703,956	25,839,960	-	19,473,129	3,578,579	-	3,827,793	-	-	569,933	3,968,075	3,398,142
9	ภูเรือ	5	1			165	20,000	-	-	20,000	20,000	-	-	-	-	-	-	-	20,000
10	ภูหลวง	24	4	1	4	828	-	-	44,500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	เมืองเลย	12	7	1	6	66,300	1,850,000,000	1,375,000,000	42,035,000	37,000,000	22,058	-	313,000,000	19,000,000	-	-	5,205,005,000	21,989,100,000	16,784,100,000
12	วังสะพุง	9	2		2	284	2,400,000	-	18,400	30,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	หนองหิน	4	1			131	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	เอราวัณ	5	2		3	232	100,000	-	84,000	-	20,000	-	-	-	-	-	105,298	-	-
	สรุป	97	28	4	34	72,067	1,968,521,053	1,463,034,870	71,571,521	38,562,267	20,315,767	5,577,218	313,621,490	23,112,483	-	193,355	5,206,315,344	21,993,699,938	16,787,745,247

ข้อมูล ณ วันที่ 19 พฤษภาคม 2565

ภาพที่ 4.1 แสดงข้อมูลการรับขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเลย

1. การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติกับ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ทำขึ้น เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2563 ณ สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น ระหว่าง สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 50 อาคารวิชารามุสรณ์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถนนพหลโยธิน ซอยพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โดย นายรัตน์ สวามีชัย ตำแหน่ง เลขาธิการสภาเกษตรกรแห่งชาติ ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงนี้ เรียกว่า “สกช.” ฝ่ายหนึ่ง กับ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่เลขที่ 111 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้องเขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210-0244 โดย นายก่อกิจ ด่านชัยวิจิตร ตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้รับมอบ อำนาจจากกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงนี้เรียกว่า “ปณท” อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายตกลงทำบันทึกข้อตกลงโดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. วัตถุประสงค์

สกช. และ ปณท ประสงค์จะร่วมมือกันในการพัฒนาระบบงานในการบริการเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร กลุ่มองค์กรเกษตรกร เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินการที่เกี่ยวกับระบบการขนส่งสินค้าเกษตร ในกิจการที่เกี่ยวกับการศึกษาพัฒนาด้านการเกษตร เพื่อให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อการพัฒนาการเกษตรกรรมรูปแบบใหม่ของประเทศไทย ตามนโยบายฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ สนับสนุนการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติด้าน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พัฒนาเกษตรอัจฉริยะ เกษตรอุตสาหกรรม ส่งเสริมเศรษฐกิจ ฐานราก เศรษฐกิจชุมชน เกษตรพอเพียง ผสมผสาน สินค้าและบริการชุมชน OTOP เพื่อกระตุ้นการบริโภค ภาคครัวเรือนและเอกชน เพื่อลดต้นทุนเพิ่มรายได้ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรทั้งประเทศให้สูงขึ้น เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ที่ระบาดทั่วประเทศไทย ส่งผล กระทบต่อเกษตรกรโดยตรงเนื่องจากสินค้าทางการเกษตรของเกษตรกรไม่สามารถจำหน่ายได้ และค่าบริการขนส่งที่มีราคาสูง ส่งผลให้ปริมาณสินค้า ผลผลิตทางการเกษตรมีมากกว่าความต้องการของผู้บริโภค ราคาสินค้าตกต่ำ เกษตรกรมีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ส่งผลให้เกิดปัญหาหนี้สินต่างๆ ดังนั้น เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในด้านราคาค่าขนส่งและเป็นการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภค ได้โดยตรงในอัตราค่าขนส่งที่เหมาะสม ผ่านช่องทางที่สะดวก เข้าถึงง่ายในระบบที่มีความโปร่งใส สกช. จึงมีความประสงค์ให้ ปณท ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจดำเนินกิจการไปรษณีย์ของประเทศ ตามมาตรา 4 แห่ง พระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจสิทธิและประโยชน์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พ.ศ.2546 ประกอบ พระราชบัญญัติ ไปรษณีย์ พุทธศักราช 2477 เป็นดำเนินการจัดส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ที่เป็นสินค้าเพื่อการเกษตร ให้แก่เกษตรกร และใช้ Platform Thailandpostmart เพื่อเป็นช่องทางในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ให้แก่กลุ่มผู้บริโภคได้เข้าถึงได้ง่าย ซึ่งจะเป็นการสร้างระบบการจำหน่ายและขนส่งที่ได้มาตรฐาน

ข้อ 2. กรอบแนวทางของความร่วมมือ

สกช. กับ ปณท จะร่วมมือกันในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ประสานความร่วมมือเพื่อดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการรายย่อยในชุมชนที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักสภาเกษตรกรแห่งชาติ เข้าร่วมโครงการได้ตามเป้าหมาย และได้ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด

2.2 ประสานความร่วมมือเพื่อทำการประชาสัมพันธ์ ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย สามารถดำเนินงานในเชิงธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ รมรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ

2.3 ประสานความร่วมมือระหว่างกัน เรื่อง ระบบบริการขนส่งสินค้าทางการเกษตร และ ร่วมกันพิจารณากำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับความร่วมมือดังกล่าว ได้แก่ ระบบการขนส่ง อัตราค่าบริการและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.4 ร่วมมือกันในการพัฒนาด้านการตลาดเกี่ยวกับผลผลิตด้านการเกษตร

2.5 ใช้หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อการดำเนินงานร่วมกันตามขอบเขตของบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ รวมถึงข้อมูลที่ได้รับหรือเกิดขึ้นเนื่องจากการดำเนินงานร่วมกันภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 3. ระยะเวลาของความร่วมมือ

บันทึกข้อตกลงนี้มีระยะเวลา 3 ปี นับถัดจากวันที่มีการลงนามร่วมกันเป็นต้นไป เว้นแต่ มีการยกเลิกบันทึกข้อตกลงด้วยความยินยอมของทั้งสองฝ่ายเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 4. การรักษาความลับ

ทั้งสองฝ่ายตกลงจะเก็บรักษาข้อมูลที่เป็นความลับและ/หรือความลับทางการค้า ซึ่งฝ่ายที่เป็นเจ้าของข้อมูลที่เป็นความลับและ/หรือความลับทางการค้าประสงค์จะให้เก็บรักษาข้อมูลดังกล่าวไว้เป็นความลับและ/หรือความลับทางการค้า โดยจะไม่เปิดเผย เผยแพร่ หรือกระทำด้วยวิธีการใดให้บุคคลภายนอก ได้ทราบถึงข้อมูลที่เป็นความลับและ/หรือความลับทางการค้าอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูล ที่เป็นความลับและ/หรือความลับทางการค้า เว้นแต่กรณีที่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลที่เป็น ความลับและ/หรือความลับทางการค้า และกรณีที่เป็นการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับและ/หรือความลับ ทางการค้าแก่บุคลากรที่ต้องเกี่ยวข้องโดยตรงกับข้อมูลที่เป็นความลับดังกล่าวเท่านั้น โดยฝ่ายที่เปิดเผยข้อมูล ที่เป็นความลับและ/หรือความลับทางการค้าจะต้องดำเนินการให้บุคลากรดังกล่าวต้องผูกพันในการเก็บรักษาข้อมูล ที่เป็นความลับและ/หรือความลับทางการค้า โดยมีข้อกำหนดเช่นเดียวกับข้อกำหนดในบันทึกข้อตกลงนี้ด้วย

การรักษาความลับของข้อมูลที่เป็นความลับและ/หรือความลับทางการค้าดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ให้ยังคงมีผลต่อไปแม้บันทึกข้อตกลงนี้จะสิ้นสุดลงแล้ว ฝ่ายผู้รับข้อมูลจะเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับและ/หรือความลับทางการค้าได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากฝ่ายที่เป็นเจ้าของข้อมูลที่เป็นความลับและ/หรือความลับทางการค้านั้นก่อน หรือเมื่อข้อมูลนั้นได้กลายเป็นข้อมูลที่ไม่เป็นความลับและ/หรือความลับทางการค้าต่อไปด้วยเหตุ อันชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ 5. การบอกเลิกบันทึกข้อตกลง

ทั้งสองฝ่ายสามารถบอกเลิกบันทึกข้อตกลงได้ หากมีเหตุอันควรแก่การบอกเลิก โดยส่งคำบอกกล่าว เป็นลายลักษณ์อักษรระบุรายละเอียดและสาเหตุการบอกเลิกให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน

ข้อ 6. การแก้ไขบันทึกข้อตกลง

บันทึกข้อตกลงนี้ อาจมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม ด้วยความเห็นชอบจากทั้งสองฝ่ายเป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้ถือว่าการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่ง ของบันทึกข้อตกลงนี้

ข้อ 7. การบอกกล่าว

บรรดาคำบอกกล่าวหรือการให้ความยินยอมหรือความเห็นชอบใดๆ ตามบันทึกข้อตกลงนี้ ให้ทำเป็นลายลักษณ์อักษร และจะถือว่าได้ส่งไปโดยชอบแล้ว หากได้ส่งมอบแก่ผู้แทนที่ได้รับมอบหมายของแต่ละฝ่ายหรือจัดส่งโดยจดหมายไปรษณีย์ลงทะเบียนตามที่อยู่ของฝ่ายผู้รับคำบอกกล่าวนั้นตามที่ปรากฏ ในบันทึกข้อตกลงนี้

ข้อ 8. การทบทวนการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลง

ทุกระยะ 1 ปีนับถัดจากวันที่ลงนามในบันทึกข้อตกลงนี้ ทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนทบทวนการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงนี้

ข้อ 9. การดำเนินงานล่าช้า

กรณีที่มีเหตุใดๆ เกิดขึ้น ซึ่งอาจทำให้การดำเนินงานล่าช้า หรือไม่สามารดำเนินงานให้เสร็จ ล่วงตามกำหนดเวลา ให้ฝ่ายที่ประสบเหตุดังกล่าวแจ้งให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ภายในระยะเวลา 15 วัน นับตั้งแต่วันที่เกิดเหตุขึ้น เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ข้อ 10. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงนี้ ให้อยู่ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องของแต่ละฝ่าย

ข้อ 11. สารระสำคัญอื่นๆ

ข้อตกลงความร่วมมือฉบับนี้ เป็นข้อตกลงความร่วมมือทั่วไปในการดำเนินงานร่วมกัน ขึ้นต่อไป “สภช.” และ “ปณท” จะร่วมกันกำหนดรายละเอียดเงื่อนไขที่เป็นการเฉพาะ และอยู่ภายใต้ขอบเขตความร่วมมือในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือฉบับนี้ และสอดคล้องกับระเบียบและข้อบังคับของแต่ละฝ่าย

ข้อ 12. การแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อตกลงฉบับนี้อาจมีการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมความเหมาะสมโดยได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองฝ่าย ในกรณีดังกล่าวให้ทั้งสองฝ่ายร่วมกันจัดทำข้อตกลงเพิ่มเติมเป็นลายลักษณ์อักษร และแนบไว้ ท้ายข้อตกลงความร่วมมือฉบับนี้

2. การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดเลย

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเลย ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาภาคการเกษตรในพื้นที่จังหวัดเลย จึงได้นำปัญหาของเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนในพื้นที่จังหวัดเลยมาแก้ไข จากการที่รับฟังปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวบรวมข้อมูลภาคการเกษตรและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดเลยเพื่อแก้ไข ปัญหาหลักด้านการเกษตรทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ 2)ด้านปัญหาแหล่งน้ำในการทำ การเกษตร 3)ด้านที่ดินทำกิน 4)ด้านหนี้สินเกษตรกร 5)ด้านเงินทุน และ 6)ด้านด้านสวัสดิการของเกษตรกร โดยนำปัญหาผ่านที่ประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดเลย และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเลย ได้จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในพื้นที่จังหวัดเลย ดังนี้

- 1) การแก้ไขปัญหา และการป้องกันไฟป่าในพื้นที่ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ข้อเสนอแนะการป้องกันไฟป่า
- 2) การแก้ไขปัญหาเกษตรกรกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่ตำบลหนองคัน อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย
- 3) การแก้ไขปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ตำบลลาดค่าง อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย
- 4) การพัฒนาเครือข่ายสภาเกษตรกรป้องกันภัยยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดเลย
- 5) การแก้ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพในพื้นที่อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
- 6) การบูรณาการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่จังหวัดเลย
- 7) การแก้ไขปัญหาผลผลิตยางพาราและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพาราในพื้นที่จังหวัดเลย
- 8) การแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรในพื้นที่ตำบลแก่งศรีภูมิ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย

4.2 สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรสาขาจังหวัดเลย

ที่ตั้งสำนักงาน

สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดเลย ตั้งอยู่เลขที่ 582-583 หมู่ 2 ตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย รหัสไปรษณีย์ 42000 โทรศัพท์ 042-832312 โทรสาร 042-861268

ผลการดำเนินงาน (ข้อมูล ณ วันที่ 18 พฤษภาคม 2565)

สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดเลย มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ 14 อำเภอ โดยมีองค์กรและเกษตรกรสมาชิก ดังนี้

• องค์กรเกษตรกร	จำนวน	755 องค์กร
• สมาชิกที่ขึ้นทะเบียนองค์กร	จำนวน	81,954 ราย
- องค์กรที่ได้รับสนับสนุนประเภทบุกเบิก	จำนวน	39 องค์กร
- องค์กรที่ได้รับสนับสนุนประเภทอุดหนุน	จำนวน	70 องค์กร
- องค์กรที่ได้รับการสนับสนุนประเภทอุดหนุน (อุทกภัย)	จำนวน	50 องค์กร
• จำนวนสมาชิกที่ขึ้นทะเบียนหนี้	จำนวน	6,463 ราย
• จำนวนสัญญาบัญชีขึ้นทะเบียนหนี้	จำนวน	9,113 บัญชี
- เกษตรกรที่ได้รับการชำระหนี้แทน	จำนวน	195 ราย
- หลักประกันที่โอนมาไว้กองทุน	จำนวนเงิน	47,045,463.29 บาท
- เกษตรกรที่ได้รับสิทธิ์ปรับโครงสร้างหนี้ (ปคน 3 ธกส)	จำนวน	81 ราย 125 แปลง 670 ไร่ 1.75 งาน 95.75 ตารางวา
	จำนวน	940 ราย

4.3 ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน จังหวัดเลย

ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน จัดตั้งเพื่อเป็นศูนย์ในการฝึกอบรมเกษตรกรภายในจังหวัดเลย จำนวน 3 ศูนย์ ได้แก่

4.3.1 กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านน้ำพุ

ชื่อปราชญ์ชาวบ้าน นายเอกวิทย์ สายแก้วเทศ

สถานที่ตั้ง เลขที่ 134 หมู่ 6 บ้านน้ำพุ ตำบลด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย รหัสไปรษณีย์ 42120 เบอร์โทรศัพท์ 08-3332-2545

หลักสูตร เกษตรอินทรีย์สู่การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

เนื้อหาความสำคัญของหลักสูตร

1. เกษตรอินทรีย์สู่การดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
2. อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้อยู่อย่างพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
3. อาชีพเสริมลดรายจ่ายประหยัดพลังงานรักษาสิ่งแวดล้อมอยู่อย่างพอเพียง
4. การจัดทำบัญชีครัวเรือนและการจัดทำแผนชีวิตวิถีในครัวเรือน
5. ปลูกป่า ปลูกพืชผักสวนครัวในครัวเรือน เพื่อลดภาวะโลกร้อน รักค่านิยม รักชุมชนในท้องถิ่น

ความพร้อมของศูนย์

ห้องฝึกอบรม, แปลงสาธิต, ฐานการเรียนรู้, เรือนนอน, ห้องน้ำและห้องอาหารแยกกันอยู่อย่างชัดเจน พร้อมสำหรับเกษตรกรที่เข้าอบรม จำนวน 70-100 คน ต่อรุ่น

4.3.2 สวนไทเกษตร

ชื่อปราชญ์ชาวบ้าน นายปรีชา ทองอู่

สถานที่ตั้ง เลขที่ 38 หมู่ที่ 10 บ้านโคกผักหวาน ตำบลผาขาว

อำเภอผาขาว จังหวัดเลย 42240 โทรศัพท์ : 08-1320-3364

หลักสูตรที่เปิดฝึกอบรม “เศรษฐกิจพอเพียงในวิถีชีวิตเกษตร”

1. ปรับแนวคิดและพฤติกรรมของเกษตรกรให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. การลดต้นทุนการผลิต (เน้นภาคปฏิบัติ)
3. ทำแผนพัฒนาตามระบบเศรษฐกิจพอเพียง/บัญชีครัวเรือน

ความพร้อมของศูนย์

โครงสร้างพื้นฐาน ถนนที่เข้าไปในศูนย์สะดวกใกล้กับแหล่งชุมชน มีสาธารณูปโภคพร้อมสำหรับ ทำการฝึกอบรมเกษตรกร ห้องฝึกอบรมมีลักษณะเป็นห้องโล่ง พื้นปูกระเบื้อง มีผนังด้านหลัง รองรับเกษตรกรได้ 60-100 ราย

4.3.3 ศูนย์ปราชญ์สมาร์ทฟาร์มเมอร์อำเภอเอราวัณ

ชื่อปราชญ์ชาวบ้าน นางสาวมรรณทนา สะดาแน

สถานที่ตั้ง ศูนย์เรียนรู้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมาร์ทฟาร์มเมอร์อำเภอเอราวัณ

ที่อยู่ 268 ม. 5 ต.เอราวัณ อ.เอราวัณ จ.เลย โทรศัพท์ 089-9645958

Email : manthana.sadanaen@gmail.com

วิสัยทัศน์ คือ เป็นศูนย์เรียนรู้ถ่ายทอดการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อความยั่งยืน เป็นห้องสมุดเกษตรกรประจำอำเภอ

วัตถุประสงค์ของศูนย์ คือ

1. จัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการฝึกอบรม/ฝึกสาธิต
2. การถ่ายทอด แลกเปลี่ยนประสบการณ์
3. ทำเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูล
4. รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ปราชญ์ชาวบ้าน
5. ทำเป็นศูนย์กลางจัดการความรู้โดยชุมชนประสานงานและบูรณาการ การทำงานทุกภาคส่วน
6. เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน

ความเชี่ยวชาญ/กิจกรรมเด่น ที่ทำให้ศูนย์เป็นที่รู้จัก

1. การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
2. การทำเกษตรอินทรีย์
3. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า
4. การเข้าร่วมโครงการฯ กับหน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - ศูนย์ ศพก. ปี 2560
 - ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ปี 2558

ความพร้อมของศูนย์

การฝึกอบรม สามารถจัดการอบรมได้ตลอดระยะเวลาของโครงการฯ จำนวน 10 รุ่นๆ ละ 50 คน รวม 500 คน อาคารฝึกอบรมและที่พัก สามารถรองรับผู้เข้ารับการอบรมได้รุ่นละ 100 คน

ฐานการฝึกปฏิบัติ

1. ฐานเรียนรู้เรื่องปุ๋ยชีวภาพ
2. ฐานเรียนรู้เรื่องการขยายพันธุ์พืช
3. ฐานเรียนรู้เรื่องด้านประมง
4. ฐานเรียนรู้เรื่องปศุสัตว์
5. ฐานเรียนรู้เรื่องสารกำจัดศัตรูพืช
6. ฐานเรียนรู้เรื่องการทำเกษตรอินทรีย์
7. ฐานเรียนรู้เรื่องวนเกษตร
8. ฐานเรียนรู้เรื่องเกษตรผสมผสานตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่
9. ฐานเรียนรู้เรื่องสมุนไพร

ส่วนที่ 5

**แผนพัฒนาการเกษตรและ
สหกรณ์จังหวัดเลย
ปี 2566-2570**

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย ปี 2566-2570

ฉบับทบทวน ปี 2568

5.1 แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเลย

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดเลย/วิสัยทัศน์ “ การเกษตรท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในปี 2570 ” พันธกิจ

- (1) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง
- (2) พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ
- (3) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่อุปทาน ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์
- (4) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรอย่างสมดุล และยั่งยืน

วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

- (1) วัตถุประสงค์
 - (1.1) เพื่อสร้างความภูมิใจในอาชีพเกษตรกร สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง
 - (1.2) ส่งเสริมความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในการยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐาน รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด
 - (1.3) สร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์
 - (1.4) ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร และโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการปรับตัวและการสร้างภูมิคุ้มกัน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (2) เป้าหมาย
 - (2.1) สถาบันเกษตรกรที่ทำธุรกิจมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี
 - (2.2) เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 3.0 ต่อปี
 - (2.3) งานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรนำไปใช้การเกษตรท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อย่างน้อย 3 ประเด็น/ปี
 - (2.4) ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น
- (3) ตัวชี้วัด
 - (3.1) รายได้สุทธิในการประกอบธุรกิจมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น
 - (3.2) GPP ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น
 - (3.3) จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

- (3.4) ทรัพยากรการเกษตรและโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรที่มีการบริหารจัดการ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนา / ยุทธศาสตร์

(1) ประเด็นการพัฒนาที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

(1.1) เป้าประสงค์การพัฒนา

- (1.1.1) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร
- (1.1.2) เกษตรกรประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (1.1.3) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

(1.2) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- (1.2.1) ส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรตามแนวทางหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (กลยุทธ์เชิงรุก SO4)
- (1.2.2) พัฒนาขีดความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการทรัพยากรการผลิต และการตลาด
- (1.2.3) พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการเกษตรสู่ความปรารถนา (Smart Farmer, Young Smart)
- (1.2.4) สร้างทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่/ผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่
- (1.2.5) สร้างและพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เกิดความเข้มแข็ง

(1.3) ตัวชี้วัด

- (1.3.1) จำนวนเกษตรกรที่เป็น (Smart Farmer, Young Smart) กลุ่มเกษตรกรและสถาบันเพิ่มขึ้น
- (1.3.2) จำนวนเกษตรกรที่ทำเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้น
- (1.3.3) จำนวนศูนย์เครือข่าย ศพก. เพิ่มขึ้น

(2) ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

(2.1) เป้าประสงค์การพัฒนา

- (2.1.1) มูลค่าการค้าด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น
- (2.1.2) ประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรของจังหวัดมีคุณภาพได้มาตรฐาน
- (2.1.3) ขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดเพิ่มขึ้น

(2.2) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- (2.2.1) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชเมืองหนาวที่มีศักยภาพสูง
- (2.2.2) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ตรงความต้องการของตลาด
- (2.2.3) เสริมสร้างการผลิตและบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย
- (2.2.4) เพิ่มผลิตภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ
- (2.2.5) จังหวัดเลย พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงสภาพอากาศหนาวเย็นเหมาะสมกับการปลูกพืชเมืองหนาว

(2.3) ตัวชี้วัด

- (2.3.1) Gpp ภาคการเกษตรจังหวัดเลยเพิ่มขึ้น
- (2.3.2) จำนวนแปลง/ฟาร์ม/สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น
- (2.3.3) จำนวนสินค้าเกษตรที่สำคัญมีการสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาตามนโยบาย

(3) ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

(3.1) เป้าประสงค์การพัฒนา

- (3.1.1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม
- (3.1.2) พัฒนางานวิจัยและสารสนเทศให้เกษตรกรเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์
- (3.1.3) ผลผลิตการเกษตรเพิ่มขึ้น (Smart Farmer, Young Smart)
- (3.1.4) ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีไปใช้ในการเกษตร

(3.2) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- (3.2.1) พัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขับเคลื่อนภาคการเกษตรของจังหวัดภายใต้ศูนย์ AIC จังหวัด
- (3.2.2) พัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรการผลิตและการตลาด โดยใช้หลักตลาดนำการผลิต และช่องทางการตลาดใหม่ๆ
- (3.2.3) ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยเทคโนโลยีนวัตกรรมด้านการเกษตร

(3.3) ตัวชี้วัด

- (3.3.1) ร้อยละเกษตรกรและผู้รับบริการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น
- (3.3.2) จำนวนผู้ใช้บริการจากระบบสารสนเทศการเกษตรเพิ่มขึ้น
- (3.3.3) จำนวนสินค้าเกษตรที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตเพิ่มขึ้น

(4) ประเด็นการพัฒนาที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

(4.1) เป้าประสงค์การพัฒนา

- (4.1.1) บริหารจัดการทรัพยากรด้านการเกษตรอย่างยั่งยืน
- (4.1.2) พื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรด้านการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน
- (4.1.3) เกษตรกรลดการใช้สารเคมี
- (4.1.4) บริหารจัดการน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน
- (4.1.5) การสร้างภูมิคุ้มกันทางการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(4.2) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- (4.2.1) บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืนที่สอดคล้องกับ SDGs
- (4.2.2) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรเชิงอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพแวดล้อม
- (4.2.3) พัฒนาโครงสร้างด้านการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน
- (4.2.4) จัดหาแหล่งน้ำและสิ่งอำนวยความสะดวกภาคการเกษตรให้เพียงพอ

(4.3) ตัวชี้วัด

- (4.3.1) จำนวนพื้นที่การเกษตรได้รับการอนุรักษ์ปรับปรุงและฟื้นฟู
- (4.3.2) จำนวนพื้นที่การเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น
- (4.3.3) จำนวนพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น

(5) ประเด็นการพัฒนาที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

(5.1) เป้าประสงค์การพัฒนา

- (5.1.1) พัฒนาการเชื่อมโยงระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้สนับสนุนการเกษตร
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

(5.2) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- (5.2.1) เชื่อมโยงและบูรณาการการทำงานของหน่วยงานทุกภาคส่วนโดยกลไก
ประชารัฐและปรับระบบบริหารงานให้ทันสมัย

(5.3) ตัวชี้วัด

- (5.3.1) ร้อยละความพึงพอใจของภาคส่วนที่ร่วมบูรณาการ

*****วัตถุประสงค์หลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์**

1. เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
2. เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำคำของบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามแผนงาน/โครงการในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด